

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
РАДА ДИРЕКТОРІВ ЗАКЛАДІВ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ «ЛЬВІВСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ІНДУСТРІЇ МОДИ КИЇВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ТЕХНОЛОГІЙ ТА
ДИЗАЙНУ»

МАТЕРІАЛИ
VII ОБЛАСНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ
«ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ
У КОНТЕКСТІ ПОТРЕБ СУЧАСНОГО РИНКУ»

15 травня 2025 року

м. Львів

УДК – 37.011.3-051(06):687

Професійна підготовка фахівців у контексті потреб сучасного ринку/
Матеріали VII науково-практичної конференції: ВСП «Львівський фаховий коледж індустрії моди Київського національного університету технологій та дизайну», 15 травня 2025 року. – Львів, 2025. – 102 с.

Рекомендовано методичною радою ВСП «Львівський фаховий коледж індустрії моди КНУТД» (протокол № 5 від 14.05.2025 р.)

Освіта сьогодні є дуже різноманітною, оскільки визначається не тільки технологіями, а й соціальними тенденціями. Напрями модернізації освіти багато в чому залежать від потреб ринку праці, який останнім часом є дуже динамічним.

Метою конференції є обговорення проблем підготовки фахівців у ЗФПО в сучасних умовах, реформування фахової передвищої освіти та пропозиції щодо їх вирішення, використання інноваційних технологій в освіті та галузях економіки.

Матеріали конференції висвітлюють питання за такими напрямками:

- модернізація змісту підготовки фахівців у ЗФПО в сучасних умовах
- використання сучасних педагогічних технологій для забезпечення якості освіти у ЗФПО
- інновації в окремій галузі економіки (індустрії моди, торгівлі, промисловості тощо)
- інформаційно-ресурсне забезпечення освітнього процесу в умовах диджиталізації суспільства

Матеріали збірника подано у авторській редакції. Автори несуть повну відповідальність за зміст та достовірність опублікованих матеріалів.

Організаційний комітет:

1. **Креденець Неля Дмитрівна**, доктор педагогічних наук, професор, директор ВСП «Львівський фаховий коледж індустрії моди Київського національного університету технологій та дизайну»
2. **Ходань Оксана Любомирівна**, кандидат педагогічних наук, доцент, заступник директора з виховної роботи ВСП «Львівський фаховий коледж індустрії моди Київського національного університету технологій та дизайну»
3. **Скоропад Ольга Юріївна**, заступник директора з навчальної роботи ВСП «Львівський фаховий коледж індустрії моди Київського національного університету технологій та дизайну»
4. **Мовчан Віра Петрівна**, методист ВСП «Львівський фаховий коледж індустрії моди Київського національного університету технологій та дизайну»

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. Модернізація змісту підготовки фахівців у закладах фахової передвищої освіти в сучасних умовах	
Скоропад Ольга Юріївна Графічна культура як базова компетентність здобувачів освіти спеціальності 022 «Дизайн»	5
Ходань Оксана Любомирівна Соціально-психологічний портрет сучасного студента	9
Колодчак Ольга Станіславівна Мотиваційний аспект в організації освітньої діяльності здобувачів у ЗФПО	14
Мовчан Віра Петрівна Методичний супровід викладача-початківця у ЗФПО	16
Нагірна Надія Романівна Професійна підготовка фахового молодшого бакалавра у галузі знань В «Культура, мистецтво та гуманітарні науки» до диригентсько-хорової діяльності	22
Назаренко Єлизавета Андріївна Впровадження івент-проектів у навчальний процес: кейс конкурсу «Мальва-FEST»	25
Шеремета-Єгорова Наталія Володимирівна Значення мистецької освіти в сучасному світі та її зв'язок з культурною дипломатією	28
Слюсарчик Ганна Василівна Інклюзивна освіта: виклики та перспективи	31
Животовська Ганна Михайлівна Роль міждисциплінарних зв'язків у формуванні професійних компетентностей здобувачів освіти зі спеціальності «Дизайн» у ЗФПО	34
СЕКЦІЯ 2. Використання сучасних педагогічних технологій для забезпечення якості освіти у закладах фахової передвищої освіти	
Дзюма Ольга Миколаївна Формування творчого потенціалу майбутніх фахівців легкої промисловості під час професійної підготовки	38
Величкович Ольга Романівна Сучасні виклики у викладанні математики поколінню Z: як викладачу адаптуватися під нову реальність	41
Герус Оксана Олександрівна Мнемонічні прийоми на заняттях англійської мови	45
Недопольська Світлана Михайлівна Розвиток креативних можливостей та комунікативної активності на заняттях англійської мови	48
Сенич Галина Богданівна Формування фінансової грамотності засобами STEM/STEAM - освіти у процесі підготовки вчителів початкових класів	52
Ярема Богдана Павлівна Практичні аспекти застосування інноваційних технологій у вивченні навчальної дисципліни «Підприємницька діяльність»	55

Янжула Олена В'ячеславівна Використання сучасних освітніх технологій в процесі вивчення історії України	60
Пришляк Ганна Михайлівна Інноваційні підходи до організації освітнього процесу в коледжі	65
Боднар Ольга Миколаївна Використання сучасних педагогічних технологій у забезпеченні якісної підготовки здобувачів освіти ЗФПО	68
СЕКЦІЯ 3. Інновації в окремій галузі економіки	
Виговська Людмила Степанівна Особливості виготовлення ортопедичних бюстгальтерів	72
Бенько Ірина Петрівна Сучасний стан інноваційних процесів у галузі машинобудування	77
Зазуля Леся Михайлівна Інновації в машинобудуванні	80
Лучаківська Наталія Миколаївна Інновації в банківській сфері	83
Паращук Василь Володимирович Цимбали у ХХІ столітті: між традицією та інновацією	87
СЕКЦІЯ 4. Інформаційно-ресурсне забезпечення освітнього процесу в умовах диджиталізації суспільства	
Білокура Наталія Ігорівна Інтерактивне тестування як універсальний освітній інструмент сучасного викладача (на основі використання платформи) «Всеосвіта. Спільнота активних освітян»	89
Осташук Любов Дмитрівна Інформаційно-ресурсне забезпечення освітнього процесу в умовах диджиталізації при вивченні спецдисциплін для майбутніх фахівців з логістики	94
Немерко Анна Рафіківна Інформаційно-ресурсний потенціал цифрових пісенно-хорових збірників у музичній освіті та діяльності аматорських колективів	97

СЕКЦІЯ 1. Модернізація змісту підготовки фахівців у закладах фахової передвищої освіти в сучасних умовах

СКОРОПАД О.Ю.,

заступник директора з
навчальної роботи,
викладач креслення
ВСП «Львівський фаховий
коледж індустрії моди
КНУТД»

ГРАФІЧНА КУЛЬТУРА ЯК БАЗОВА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 022 «ДИЗАЙН»

Анотація. У статті розглядаються питання вдосконалення геометричної та графічної підготовки здобувачів освіти першого року навчання спеціальності 022 «ДИЗАЙН», що пов'язано з відсутністю такого предмета як «Креслення» у шкільній програмі. У роботі показано, що для вдосконалення професійної компетенції майбутніх дизайнерів вже з першого курсу необхідно підвищувати їх графічну культуру, створюючи у курсі дисципліни «Основи креслення та нарисна геометрія» професійно орієнтовані графічні завдання з використанням інтерактивних методик викладання, зокрема при вивченні теми «Поняття про основні види спряжень».

Ключові слова: графічна культура; професійна компетентність; циркульні та лекальні криві; плоскі обриси; геометризація; проектна графіка; дизайнерські спеціальності.

Новітня концепція освітньої реформи в Україні передбачає виховання людини, яка буде конкурентоспроможною у часи постіндустріальної креативної економіки. Головна мета навчання здобувачів освіти - оволодіння набором компетентностей, а саме комплексом знань, розумінь та наскрізних вмінь, які допоможуть молодій людині використовувати отримані знання у реальному житті.

Стандарт фахової передвищої освіти для фахового молодшого бакалавра спеціальності 022 «Дизайн» формулює перелік компетентностей випускника, де однією з найголовніших є здатність виконання технічних й художніх зображень для використання їх в дизайнерському проектуванні.

Для здобувачів-першокурсників дизайнерських спеціальностей важливою складовою професійної компетентності є графічна культура, яка дозволяє у майбутньому виконувати ними роботи з проектування і конструювання різноманітних дизайн-об'єктів.

Прослідковується недостатність якісної геометричної та графічної

підготовки переважної більшості здобувачів освіти першого року навчання, що тісно пов'язано з відсутністю такого предмета як «Креслення» у шкільній програмі. І це є проблемою для здобувачів спеціальностей, пов'язаних із дизайнерською діяльністю.

На прикладі графічних завдань з елементами спряження хочу показати способи вдосконалення графічної підготовки майбутніх дизайнерів на базі розв'язання задач, пов'язаних з їх діяльністю у подальшому.

Перед викладачами креслення та нарисної геометрії повстають принципово нові педагогічні проблеми, розв'язання яких повинно створювати відповідні умови для адаптації здобувачів до вимог фахової передвищої освіти в оволодінні компетентностей у галузі графічної культури. Адже, в решті решт, це є однією з граней загальної людської культури.

Головною передумовою перетворення буденного мислення першокурсника на професійне проектне мислення є професійна спрямованість графічних завдань. На першому курсі передбачено знайомство здобувачів освіти з основами геометричних і графічних побудов. Теоретичні основи побудов зображень, без яких неможлива професійна діяльність майбутніх дизайнерів, вивчаються у курсі креслення та нарисної геометрії, а для опанування практичних вмінь і навичок введено дисципліну «Проектна графіка». Саме у цьому курсі завдання графічних робіт для здобувачів освіти повинні мати професійну спрямованість, вдосконалюючи компетентність у галузі загальної графічної культури. Виконуючи ці завдання, здобувачі повинні розуміти об'єкти, які задаються, створюються та відтворюються, й відповідно уміти будувати їх зображення. Подібні питання дуже часто порушуються у роботах інших науковців [3,4,6], у яких зосереджується увага на тому, що викладачі повинні допомогти розвинути у здобувачів освіти просторове уявлення, здібності до аналізу та синтезу просторових форм. Завдання викладачів допомогти їм опанувати навичками графічного та логічного мислення. Геометричне моделювання різноманітних об'єктів у середовищі САПР та вручну мають багато спільного. Сучасні методики викладання направлені на створення у здобувачів першого року навчання мотивації в оволодінні графічними методами розв'язання геометричних задач і є невід'ємною складовою загального процесу геометричного моделювання і створення креслень. Використання тривимірного моделювання різноманітних криволінійних об'єктів у поєднанні з їх відображенням на площині, виконанням креслень за всіма законами інженерної графіки сприяє найкращій підготовці майбутніх професіоналів [2].

Розглянемо можливі підходи до розширення просторового уявлення та

креативності у здобувачів освіти першого року навчання творчих спеціальностей.

У нарисній геометрії прийнято вважати, що головними елементами простору є точки, прямі та криві лінії, площини та поверхні. У зв'язку з тим, що у природі майже не існує прямих ліній, в курсі дисциплін графічного циклу багато часу приділяється вивченню кривих ліній, способам їх утворення, завданню та використанню цих об'єктів у практиці.

Для набуття навичок побудови циркульних кривих ліній здобувачами освіти одним із графічних завдань є завдання з побудови арок. Як архітектурний елемент, арки відомі людству з давніх часів. Їх найрізноманітніші форми використовували майже у всіх архітектурних стилях. Найчастіше використовуються арки у формі параболи або ланцюгової лінії, які теоретично вважаються найміцнішими. На рисунку 1 представлено еліптичну арку на фасаді будівлі і її креслення, виконане з використанням геометричних побудов еліпса.

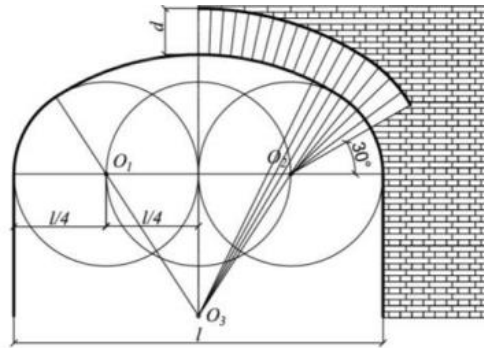

Рисунок 1 - Арки та криві лінії, що описують їх форму.

В історико-архітектурній спадщині України арки також набули широкого вжитку. Розвиток сучасних комп'ютерних технологій значно спрощує розв'язання подібних задач і дозволяє виконувати креслення різних криволінійних елементів вбудованими у графічні системи інструментами, алгоритми роботи яких сховані від користувачів [2] і є основою ідеології САПР. Але, слід зазначити, що не всі криві можна побудувати за допомогою циркуля.

Загально відомо, якщо крива лінія задана множиною точок, які неможливо об'єднати циркулем, то така крива називається лекальною і будується за допомогою інструмента, який називається лекало. Лекальні криві широко використовуються у архітектурі, дизайні, техніці тощо. Це можуть бути обриси найрізноманітніших деталей у побуті, як наприклад, іграшок, меблів, посуду тощо.

Найпоширенішими є закономірні алгебраїчні криві другого порядку, а

саме: еліпс, парабола, гіпербола, коло [5,6]. Для дизайнерів, на мою думку, найцікавішими є їх використання для побудови різноманітних візерунків. Графічне завдання з цієї теми передбачає створення плоского візерунка з лекальних кривих, наприклад парабол, так як це показано на рисунку 2, а, б, в.

Саме використання парабол є досить простим в плані геометричних побудов, але допомагає надати плоским візерункам естетичної виразності й привабливого вигляду.

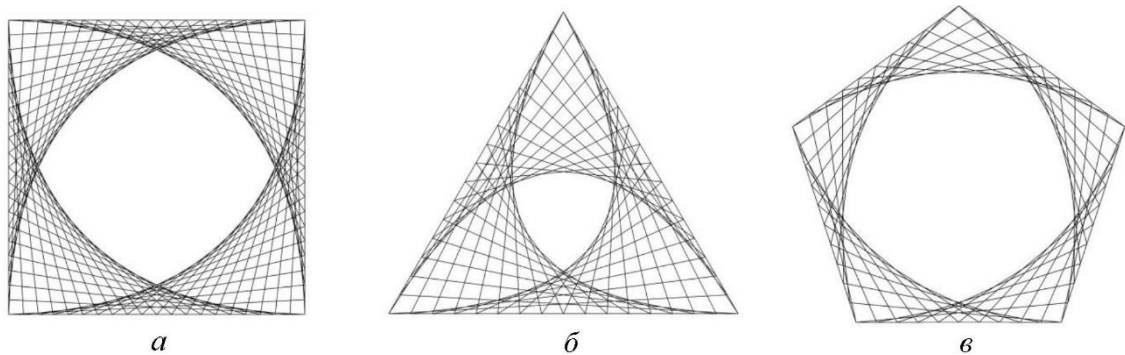

Рисунок 2 - Створення плоских візерунків за допомогою парабол:

а - на чотирикутному плані; б - на трикутному плані; в - на п'ятикутному плані

Вміння створювати плавний криволінійний плоский обрис за допомогою способів спряження використовується при побудові контурів ваз, різних декоративних елементів на фасадах будівель, які задаються основними розмірами. Вази, як елемент декори, широко представлені в архітектурі, дизайні, садово-парковому і ландшафтному мистецтві. Для виконання креслення обрисів ваз або інших криволінійних декоративних елементів широко використовуються спряження різних елементарних геометричних елементів між собою. Більш складні і цікаві задачі постають при аналізі обрисів тих об'єктів, креслення яких не збереглися або існують лише їх зображення на фотографіях. Як правило, з такою задачею стикаються під час виконання проектів різноманітних дизайнерських виробів.

Список використаних джерел:

1. Антонюк С.М. Світ креслення: навчальний посібник. Київ [Електронне видання], 2020.110 с. URL: <https://www.kpl.volyn.ua/download/metod/7.pdf>
2. Анпілогова В.О. Креслення. Основи графічних дисциплін: підручник. К.: КНУБА, 2019. 154 с.
3. Ботвіновська С.І., Ніколаєнко Т.П. Креативність у педагогічній діяльності викладачів вишів . Філософія науки, техніки і архітектури у гуманістичному вимірі :матеріали 2-ої всеукраїнської наукової конференції (м. Київ, 29 - 30 листопада 2019 року). К.: КНУБА, 2019. 200 с. с. 184-186.
4. Ботвіновська С.І., Ніколаєнко Т.П., Золотова А.В., Лось С.О. Формування графічної культури у студентів молодших курсів технічних вузів / II Міжнародна конференція «Інноваційні технології в науці та освіті

Європейський досвід»: Матеріали. - Дніпро-Гельсінки, 2018. - 484 с. С. 40–44.

5. Ботвіновська С.І., Ніколаєнко Т.П., Золотова А.В. Криві лінії: методичні вказівки.. К.: КНУБА, 2019. - 20 с.
6. Клименюк Т.М. Креслення. Рисунок: навчальний посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2021. 244с.

ХОДАНЬ О.Л.,

доцент, к.п.н.

заступник директора з виховної роботи

ВСП «Львівський фаховий

коледж індустрії моди КНУТД»

СОЦІАЛЬНО – ПСИХОЛОГІЧНИЙ ПОРТРЕТ СУЧАСНОГО СТУДЕНТА

Тема ціннісних орієнтацій і життєвих перспектив молоді в Україні є надзвичайно актуальною, оскільки війна суттєво вплинула і продовжує впливати на ціннісну сферу молоді.

Війна змінила українську молодь набагато сильніше ніж пандемія коронавірусу, яка сколихнула весь світ у 2020 р. Про це свідчать результати опитувань, проведених за підтримки провідної в світі компанії з аналітики Kantar та міжнародної гуманітарної організації Plan International [Plan], згідно з якими саме під час повномасштабної війни найбільших змін у житті зазнали близько 90 % молодих людей, тоді як під час пандемії COVID-19 – лише 13 %.

Із 2015 року, на замовлення Міністерства молоді та спорту України, щорічно здійснюється вивчення становища молоді, зокрема її соціально-економічного стану, цінностей та уподобань. Дослідження ціннісних орієнтацій студентської молоді, проведені науковцями до початку війни в Україні, вказують на те, що сучасна молодь довоєнного періоду найбільше цінувала власні інтереси, досягнення матеріальної вигоди і задоволеності життям, була досить чітко орієнтована на результативність самореалізації. У сфері життєвих пріоритетів молодих людей фіксувався перехід від спрямованості на самовдосконалення до спрямованості на прагматичні цінності, відмічалася їх певна меркантильність.

По-перше, такі ціннісні категорії, як мир, свобода, незалежність, громадянська ідентичність набули для молодих людей (як і для інших вікових груп) конкретного змісту та зайняли одне із вагомих місць в ієрархії їх ціннісних орієнтацій. Адже на власному досвіді молоді люди дізналися, що таке «біль віни», небезпека, смерть, поранення, втрата житла та ін. Сьогодні майже 40 % студентської молоді у зв'язку з війною відчуває страх за життя та

здоров'я – своє та близьких. Багато з них заявляють про хвилювання через невизначеність майбутнього, переїзд в інші країни, а також через перебої з електроенергією та брак можливості мати стабільний зв'язок. Вибухи, повітряні тривоги, обмеження через комендантську годину тощо спричиняють занепокоєння та спричиняють все більші екзистенційні страхи, які переслідують молодих людей щодня, особливо тих, хто залишився в Україні, а не виїхав за її межі: вони часто відчують незахищеність, нестабільність та безперспективність. Все це певною мірою чинить негативний вплив на їх психологічне здоров'я.

Вважаємо за доцільне констатувати, що попри всі виклики війна спонукає молодь до зміни свого ставлення до цінності життя, перегляду життєвих пріоритетів та значущості смисложиттєвих цінностей. Дослідники Інституту проблем виховання Національної академії педагогічних наук України [3] відзначили, що такі цінності, як свобода слова, вибору, громадянська активність стали необхідними та важливими для 98,2 % опитаних. Це знайшло свій прояв у реальній життєдіяльності студентської молоді, значна частина якої почала займатися волонтерством. Практикою доведено, що добровільна допомога є корисною не тільки для тих, хто її отримує, а й для тих, хто допомагає, надаючи їм відчуття внутрішньої сили. З огляду на це позитивні зрушення можна побачити у підвищенні самооцінки, покращенні здоров'я, насамперед психічного, набутті нових соціальних зв'язків та навичок.

Сьогодні саме військові та волонтери є прикладами рольових моделей для молоді. На блогерів та селебритіс молоді люди рівняються найменше – лише 2 % опитаних назвали їх своєю опорою, а 10 % – прикладом рольової моделі.

Також під час війни у молоді додалося впевненості – у собі та країні. Попри те, що війна є найбільшим центром переживань молодих людей, а 87 % не розуміють, як планувати на довгий період, 93 % молоді вірять у власні сили й переконані, що докладають зусиль для самореалізації.

При цьому молоді люди вже прагнуть бути частиною відбудови України – 90 % респондентів зазначили, що хочуть бути корисними під час післявоєнного відновлення країни. Зокрема, прагнуть долучатися до розвитку економіки й інфраструктури. Також прикметно, що 57 % молоді за кордоном серед найважливіших цілей у житті зазначили бути корисними Україні.

По-друге, відбулася переоцінка цінностей, пов'язаних із питаннями освітньо-професійної сфери, особистісного зростання та міжособистісних відносин. З одного боку, значно підвищилася цінність сім'ї, друзів, близьких

людей за духом. Молоді люди, яким раніше завжди було ніколи поспілкуватися з батьками, почали піклуватися про них, приділяти більше уваги своїм рідним, цікавитися їхнім життям. Крім того, у довоєнний час міжособистісне спілкування 87 % молодих людей визначили як те, чого їм не вистачає у житті. Нині цей показник знизився до 42,3 %. Адже все більше і більше молоді під час війни визнають сферу міжособистісного спілкування як одну з пріоритетних у житті [2].

З іншого боку, відбулася переоцінка підходів до обрання майбутньої професії, до здобуття вищої освіти, а також набуття м'яких навичок: все більше молодих людей почали прагнути освоїти практичні вміння і навички, необхідні для успішної життєдіяльності, та оволодіти англійською мовою, яку вони розглядають як необхідний інструмент для успішного працевлаштування в майбутньому.

За результатами нашого соціологічного дослідження «Як змінилися цінності студентської молоді під час війни», на основі опитування здобувачів освіти, було сформульовано такі висновки:

- сучасна молодь дуже цінує захисників і Героїв вважають кожного воїна ЗСУ, а політикою майже не цікавляться і не мають кумирів серед політикуму;

- великі зміни у сучасному соціумі, особливо у покоління, народженого після 2000 р, у сприйнятті понять «безбар'єрність, толерантність, гендерна рівність, інклюзія». Сучасна молодь усе частіше говорить про ці поняття (це дуже помітно у виборі теми при написанні рефератів та есе з дисциплін «Соціологія», «Психологія»);

- молода людина у сучасному світі обирає майбутню професію за власним відчуттям своїх здібностей та талантів, а не за порадою батьків, а коли розуміє, що помилилась у виборі – рішуче змінює й заклад освіти, спеціальність або обирає курси для зміни професії;

- усе частіше можна почути, що вони не прагнуть здобувати вищу освіту (особливо заради «диплому», а не знань), якщо мають уже диплом коледжу і здобути навички, все частіше вони працюють на 3–4 курсі за фахом, заробляючи достатньо коштів, щоб жити та розвивати себе та свій власний бізнес;

- велика частина студентів займаються додатково вивченням іноземної мови (англійської);

- великий спротив щодо булінгу чи несправедливих зауважень чи оцінювань з боку викладачів (знають законодавство і вміють захищати свої особисті кордони), можуть записувати відео, які можуть бути доказами

булінгу чи несправедливого ставлення до них; (це стимулює викладачів до толерантного ставлення);

– студенти, які деякий час навчалися за кордоном, мають дещо інше ставлення до процесу навчання (особливо щодо вільного вибору дисциплін, індивідуального графіку навчання, вибору викладачів та можливості працювати);

– великий відсоток студентів (навіть першокурсників (15–16 років) вільно висловлюють свою думку щодо будь-яких соціальних тем;

– з викладачами усе частіше комунікують через соціальні мережі і роблять це у будь-який час доби, що іноді викликає нерозуміння у дорослого світу; авторитетами серед викладачів є лише ті люди, що є цілісною, освіченою, всебічно розвиненою, цікавою особистістю, яка може їх навчити не лише дисциплін, а і підтримати, направити, надихнути, дати мудру пораду та знайти час для особистої розмови;

– на заняттях ефективно сприймають лише короткий виклад інформації (не довготривалу лекцію), а практичні заняття такі, які дають їм розуміння того, що це можна застосувати у їхньому особистому та професійному житті;

– іноді гостро і з деяким нерозумінням реагують на приклади, що наводять їм викладачі, з радянського минулого закладу освіти чи суспільства загалом, оскільки молоді люди не мають досвіду проживання у колишній імперії і для них це «вороже середовище», де знищували українців...;

– росія стала ворогом і все російське (музика, фільми, дубляж фільмів) молодь майже не використовує;

– знають справжню історію України, а не цю, яку вивчали викладачі, які здобували освіту в радянські часи (на думку, дослідниці викладачам необхідно переглянути свої знання з «Історії України», щоб ми усі розуміли циклічність процесів, які можуть повторитися та відновлювати країну на спільному сприйнятті нашого минулого);

– багато студентів відвідують психологів через проблеми у сім'ї, особисте життя та посттравматичний синдром. Деякі студенти (частіше дівчата) мають панічні атаки (причини невідомі: або це стало «модою», самозахистом чи спробою втечі від особистих проблем);

– є деякі проблеми в адаптації студентів до проживання на Заході України (мова, традиції);

– у коледжі є студенти з ментальними проблемами (які важко розпізнати, поки не підкажуть батьки), до роботи з якими заклад не завжди готовий (викладачам необхідно проходити курси з інклюзивної освіти та психології,

щоб виховувати у собі терпимість та вміння організовувати індивідуальне навчання для таких студентів та оцінювати їх індивідуальне зростання);

– цінують заняття, на яких їм пропонують групові завдання та створення проєктів, які вони захищають публічно, що сприяє опануванню ними нових навичок: розвиває комунікабельність, ораторську майстерність, стимулює їх до творчого навчання, розвиває емоційний інтелект, виховує відповідальність перед друзями та навчає працювати злагоджено в колективі, правильно розраховувати свій час та берегти час партнерів з проєкту.

Загалом, це привітні молоді люди, які цікавляться модою та стилем, подорожами, мистецтвом, спортом, доглянуті, комунікабельні, займаються своїм розвитком, хочуть побувати у різних країнах світу, мріють мати свою власну справу, а гроші вважають не лише успіхом і частиною статусу, а засобом для щасливого життя і допомоги іншим.

Звісно, що є студенти з різних за соціальним статусом сімей, що проявляється у їхньому вихованні, здоров'ї фізичному та ментальному та сприйманні світу. Тож наше завдання – це місія, а не робота: надихати, спонукати та мотивувати молодь до розвитку, здобуття ґрунтовної освіти (етика + знання + мислення + лідерство), опанування новітніх технологій та виховувати у них самоповагу, національну свідомість, патріотизм, професіоналізм та повагу до світу.

Щодо обрання професійного шляху, то за даними іншого опитування, проведеного науковцями Інституту проблем виховання Національної академії педагогічних наук України, близько 30 % випускників шкіл у 2024 р. зазначили, що вони поки не планують вступати до ЗВО та закладів фахової передвищої освіти через те, що ті спеціальності, які вони обрали до війни, тепер не вважають перспективними та хочуть мати час на роздуми щодо професійного самовизначення.

Список використаних джерел:

1. Plan International Підлітки та їхнє життя під час війни [Електронний ресурс]: URL: <https://dobrodiy.club/wp-content/uploads/2023/03/doslidzhennya-pidlitky-ta-yihnye-zhyttya-pid-chas-vijny-nastroyi-czinnosti-majbutnye.pdf> дата звернення (21.10.24)
2. Бондаренко Н. Особливості смисложиттєвих орієнтацій студентської молоді. *International Science Journal of Education & Linguistics*. 2023. № 2 (1). С. 49-61. DOI: 10.46299/j.isjel.20230201.05
3. Соціальні очікування учнівської молоді XXI століття: монографія / Т. Ю. Куниця, І. Б. Савельчук, Л. В. Гончар, Д. Д. Бирик, В. М. Амеліна; за заг.ред. Т. Ю. Куниці. Івано-Франківськ: НАІР, 2023. 93 с.
4. Ходань О., Федоренко С. Як змінилися цінності орієнтації студентської молоді в Україні під час війни. *Журнал Індустрія моди* № 3, 2024. С. 11-18.

КОЛОДЧАК О.С.

викладач менеджменту
ВСП «Львівський фаховий
коледж індустрії моди КНУТД»

МОТИВАЦІЙНИЙ АСПЕКТ В ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ В ЗФПО

Прогрес і розвиток людини значною мірою визначаються її мотиваційними факторами. Особливе значення має рівень як зовнішньої мотивації, так і внутрішньої самомотивації, особливо в контексті освітнього процесу [1].

Зовнішня мотивація пов'язана з умовами праці, атмосферою на робочому місці, характером завдань, які виконують. Внутрішня мотивація, навпаки, залежить від індивідуальних особливостей працівника та є тим рушієм, який сприяє підвищенню продуктивності [4].

Ці принципи можна застосовувати і до навчальної діяльності, яка стає значно ефективнішою за наявності позитивного ставлення до навчання, пізнавального інтересу, а також потреби у здобутті знань, навичок та компетентностей. Педагогічні зусилля мають бути спрямовані на покращення академічної успішності здобувачів освіти шляхом стимулювання їх позитивної мотивації до навчання.

На мотивацію здобувачів впливають численні фактори, серед яких : інтерес, сприйняття, бажання, впевненість у собі, самооцінка, терплячість і наполегливість. Важливо, щоб мотивація мала внутрішнє підґрунтя, безпосередньо пов'язане з процесом здобуття освіти, оскільки це забезпечує задоволення потреби в особистому саморозвитку. Основним фактором, який впливає на мотивацію до навчання, є усвідомлення значущості отриманих знань, умінь і навичок, що формують базу для подальшої професійної діяльності[2,5].

Мета роботи – проаналізувати основні фактори мотивації та визначити ефективні шляхи її підвищення у здобувачів.

Мотив (від фр.motif- штовхаю, рухаю)- спонукальна причина дій, вчинків людини (те, що штовхає до дії).

Мотив навчання -внутрішня спонукальна сила, яка забезпечує залучення особистості до пізнавальної діяльності, стимулює розумову активність.

Мотив навчально-пізнавальної діяльності – це потреба здобувача досягти високого результату в навчанні.

За ставленням до навчальної діяльності мотиваційні явища можна поділити на дві групи: зовнішні та внутрішні. Зовнішні фактори мотивації – це заходи педагогічного впливу, які в свою чергу поділяються на позитивну мотивацію (вона заснована на позитивних стимулах: похвала, нагороди, заохочення, переживання ситуації успіху в групі) і негативну мотивацію (вона заснована на негативних стимулах: критика, приниження, насильство, переживання ситуації невдачі, матеріальна зацікавленість) [3].

Мотивація здобувачів освіти – це складний процес, що включає внутрішні та зовнішні фактори, які стимулюють активну участь у навчальному процесі. Внутрішня мотивація пов'язана з особистими інтересами, прагнення до саморозвитку, інтелектуального та професійного зростання. Зовнішня мотивація визначається організаційними факторами: умовами навчання, взаємодією з викладачами, атмосферою в колективі та перспективами професійної діяльності[5].

На мотивацію здобувачів освіти впливають різні фактори, серед яких можна виділити:

1. Інтерес до професії.
2. Інтерактивні методи навчання.
3. Практика в умовах підприємства(організації).
4. Менторська підтримка з боку здобувачів старших курсів або викладачів які знаходять індивідуальний підхід до кожного здобувача.

Основними мотиваційними аспектами, до яких звертається викладач, є формування пізнавального інтересу, проблемність і практичність знань та вмінь, які здобувають студенти протягом пари.

Час сьогодні вимагає стимулює до пошуку нових, ефективніших методів навчально-пізнавальної діяльності здобувачів, які забезпечують виконання замовлення й потреби суспільства. Отже, для підвищення мотивації здобувачів освіти необхідне впровадження у навчальний процес інтерактивних технологій, а саме інтерактивного навчання, яке включає використання рольових ігор, кейс-методів та ситуаційних завдань. Це дозволяє здобувачам застосовувати знання за реальних умов, стимулюючи їх до активного мислення та прийняття рішень. Організація різноманітних конкурсів, наукових конференцій та програм академічної мобільності може додатково стимулювати інтерес до навчання. Здобувачі освіти, які беруть участь у таких заходах, отримують можливість продемонструвати свої знання і навички, що сприяє їх самооцінці та професійної впевненості. Постійна підтримка викладачів через індивідуальні консультації, оцінку прогресу та заохочення до саморозвитку є ефективним методом для підтримки мотивації здобувачів [5].

Мотивація є одним із ключових факторів, що визначають успішність здобувачів освіти. З огляду на специфіку їх майбутньої професії, важливо створювати умови для розвитку як внутрішньої, так і зовнішньої мотивації. Підвищення внутрішньої мотивації у здобувачів, надання їм автономії під час навчання з використанням інтерактивних методів розвивають у них здатність у подальшому зміцнювати потенціал для академічних досягнень. Формування професійних навичок та позитивного ставлення до навчання забезпечить підготовку висококваліфікованих фахівців, здатних успішно працювати у даній галузі.

Список використаних джерел:

1. Болотнікова І. В., Панасенко Н.М. Особливості розвитку мотиваційних та пізнавальних компонентів професійного становлення особистості. Актуальні проблеми психології. Збірник наукових праць Інституту психології імені Г. С. Костюка НАПН України. Том V. Випуск 11. 10 с.
2. Захарко О. Внутрішня мотивація як психологічний феномен. Соціогуманітарні проблеми людини. Психологічне здоров'я особи і суспільства. Західний науковий центр НАН України. № 3. С.143-149.
3. Кочарян, О. С. Структура мотивації навчальної діяльності студентів. навч. посіб. / О. С. Кочарян, Є. В. Фролова, В. М. Павленко. – Х.: Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського 2011. 40 с
4. Тарнавська Н. П., Пушкар Р. М. Менеджмент: теорія та практика. – Тернопіль: Карт-бланш. 2014. – 456с
5. Тригуб, І. П. Мотивація студентів як один з основних факторів успішної професійної підготовки. Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія: Філологічна, 48, с. 315-318. . [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://eprints.ua.edu/3451/1/Tryhub.pdf>

МОВЧАН В.П.,

методист, викладач маркетингу
ВСП «Львівський фаховий
коледж індустрії моди КНУТД»

МЕТОДИЧНИЙ СУПРОВІД ВИКЛАДАЧА-ПОЧАТКІВЦЯ У ЗАКЛАДАХ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ

Анотація. В статті розкрито зміст поняття «методичний супровід викладача-початківця», висвітлено основні аспекти ефективної організації методичного супроводу, запропоновано алгоритм методичного супроводу та наведено приклади застосування.

Ключові слова: методична робота, методичний супровід викладача-початківця, наставництво, професійне зростання, підвищення кваліфікації.

До педагогічної діяльності у закладах фахової передвищої освіти щороку долучаються педагоги-початківці. Від того, як швидко новий викладач «увіллється» в колектив, чи вдасться йому налагодити взаємини, знайти цікаві способи співпраці із здобувачами освіти, залежатиме успіх його подальшої педагогічної діяльності.

Адже на початковому етапі роботи педагог часто опиняється у складних ситуаціях. Коли педагог розпочинає свій професійний шлях, він із першого дня роботи виконує такі самі обов'язки та несе таку саму відповідальність, як і досвідчені колеги. І якщо його одразу «відпустити у вільне плавання», то після перших тижнів емоційного піднесення неминуче виникатимуть складнощі. Педагог може засумніватися у власних силах та розчаруватися у професії. Щоб запобігти цьому, необхідно організувати у педагогічному колективі закладу освіти методичний супровід педагога-початківця.

Тому головними завданнями методичної роботи стали питання організації методичного супроводу педагогів-початківців, стимулювання самоосвіти й саморозвитку педагогічних кадрів та надання своєчасної методичної допомоги з цього напрямку.

Основне завдання закладу фахової передвищої освіти - закласти міцний фундамент для особистісного розвитку, реалізації педагогічних ідей викладачів-початківців. Педагогічні працівники повинні бути здатними до постійного самовдосконалення, орієнтованого на відповідність вимогам сьогодення [1].

Методичний супровід педагогів-початківців – це тривалий і багатогранний процес, який вимагає спільних зусиль адміністрації закладу освіти, досвідчених педагогів і самих молодих фахівців. Забезпечення якісного методичного супроводу є запорукою успішного розвитку освіти в Україні [2].

Методичний супровід педагогів-початківців – це не просто формальність, а інвестиція в майбутнє освіти. Він є своєрідним мостом між теорією, отриманою в університеті, та практикою викладання у закладі освіти.

Для ефективної організації методичного супроводу необхідно врахувати певні аспекти:

1. Глибокий аналіз потреб молодих педагогів

Для ефективного методичного супроводу необхідно детально вивчити потреби молодих викладачів. Це може включати:

- Анкетування: Виявлення конкретних труднощів, з якими стикаються педагоги на початкових етапах роботи.

- Індивідуальні бесіди: Розуміння індивідуальних потреб та очікувань кожного педагога.

- Спостереження за роботою: Аналіз сильних сторін та потенційних зон для зростання.

2. Індивідуалізовані траєкторії розвитку

На основі отриманих даних можна розробити індивідуальні плани розвитку для кожного педагога-початківця. Ці плани можуть включати:

- Наставництво: Співпраця з досвідченим педагогом, який надаватиме підтримку та допомогу у вирішенні професійних завдань.

- Тренінги та семінари: Розширення знань і навичок у різних сферах педагогічної діяльності.

- Майстер-класи: Спостереження за роботою досвідчених колег та обмін досвідом.

- Коучинг: Індивідуальна робота з коучем для розвитку особистісних і професійних якостей.

3. Роль технологій у методичному супроводі

Сучасні технології відкривають нові можливості для методичного супроводу:

- Онлайн-платформи: Створення віртуальних спільнот для обміну досвідом, отримання зворотного зв'язку.

- Мобільні додатки: Надання доступу до навчальних матеріалів, тестів, інструментів для планування уроків.

- Вебінари та онлайн-курси: Зручний формат для дистанційного навчання.

4. Створення сприятливого середовища для професійного зростання

Важливо створити в закладі освіти атмосферу, яка сприятиме професійному розвитку молодих педагогів:

- Підтримка з боку адміністрації: Виділення часу для методичної роботи, надання необхідних ресурсів.

- Командна робота: Створення педагогічних команд для спільного вирішення завдань.

- Система мотивації: Заохочення до професійного зростання, визнання досягнень.

5. Оцінка ефективності методичного супроводу

Для оцінки ефективності методичного супроводу можна використовувати такі інструменти:

- Анкетування педагогів: Оцінка задоволеності програмою супроводу, виявлення сильних і слабких сторін.

- Спостереження за роботою: Аналіз змін у педагогічній діяльності.

- Аналіз результатів студентів: Оцінка впливу методичного супроводу на якість навчання студентів.

6. Перспективи розвитку методичного супроводу

- Індивідуалізація: Створення персоналізованих програм розвитку для кожного педагога.

- Міждисциплінарність: Поєднання педагогічних, психологічних та інших знань.

- Фокус на розвитку цифрової компетентності: Підготовка педагогів до роботи в умовах цифрової трансформації освіти.

- Співпраця з іншими закладами освіти: Обмін досвідом та розробка спільних програм.

Методичний супровід педагога-початківця у закладах фахової передвищої освіти може здійснюватися за алгоритмом [2]:

Крок 1. Проведіть мотиваційну бесіду

Під час бесіди ознайомте педагога-початківця з особливостями організації освітнього процесу, надайте рекомендації щодо певних аспектів роботи, взаємодії з дітьми та колегами тощо. Намагайтеся створити довірливі взаємини й запевніть педагога-початківця, що готові надавати йому методичну допомогу.

Крок 2. Оцініть професійну компетентність

У перші тижні роботи педагога-початківця оцініть його професійну компетентність. Для цього скористайтесь діагностичними методиками, проведіть тестування чи анкетування тощо. За потреби до такої діяльності залучіть практичного психолога.

Результати оцінки використовуйте, щоб розробити індивідуальний план методичного супроводу педагога-початківця, стимулювати його до самоосвіти та підвищення фахової майстерності.

Крок 3. Складіть план роботи

Індивідуальний план педагога-початківця — не формальний акт, не данина вимогам, а важлива умова його успішного входження в професію. Завдяки чіткому плануванню педагог-початківець знає, коли й що йому робити. Усе це скеровує роботу, надає їй цілеспрямованості й ритмічності. З перших самостійних кроків у професії педагог-початківець починає розуміти, що дисципліна є не лише основою здорової робочої атмосфери в колективі, а й запорукою творчого розвитку.

Крок 4. Організуйте наставництво

Навіть якщо педагог-початківець володіє достатнім рівнем знань, необхідно систематично формувати в нього нові практичні вміння й навички педагогічної діяльності. У цьому вам допоможе педагог-наставник.

Під час тісної співпраці з досвідченим колегою педагог-початківець набуде досвіду щодо вибору ефективних методичних прийомів, навчиться володіти собою, спілкуватися з учнями, їхніми батьками й колегами тощо.

Крок 5. Не забувайте про контроль

Фіксуйте свою увагу передусім на тому, що нового з'явилося в роботі початківця, що й наскільки вдається реалізувати із запланованого, що змінилось у його взаєминах із дітьми, як вплинули застосовані методи на рівень знань, умінь, навичок і компетентностей учнів тощо.

Крок 6. Стимулюйте професійний розвиток

Одна з провідних умов успішного професійного розвитку педагога-початківця — цілеспрямована та систематична самоосвіта. За потреби стимулюйте його самоосвітню діяльність, залучайте до активної участі в різних формах методичної роботи. Спонукайте переймати перспективний досвід колег, постійно підвищувати власну кваліфікацію.

Крок 7. Використовуйте рефлексію

Підвищити ефективність власної професійної діяльності, рівень психологічної культури й педагогічного мислення початківцю допоможе рефлексія. Організуйте її як у формі індивідуальних бесід, так і під час семінарів, мінітренінгів тощо.

У діяльності ВСП «Львівський фаховий коледж індустрії моди Київського національного університету технологій та дизайну» важливим напрямком є методичний супровід викладача-початківця з метою формування їх педагогічної компетентності та професійного розвитку.

Цей процес відбувається завдяки чітко організованій методичній роботі, яка реалізовується через діяльність педагогічної ради, методичної ради, методичного кабінету, циклових комісій, школи педагогічної майстерності, школи викладача-початківця, обласних методичних об'єднань викладачів, курсів підвищення кваліфікації, стажування на підприємствах, самоосвіті, формування професійної мобільності викладачів, атестації та рейтингового оцінювання професійної діяльності педагогічних працівників коледжу.

Істотну роль в створенні оптимальних умов для самоосвіти викладача відіграє школа педагогічної майстерності, яка забезпечує не лише сприятливі умови для його самоосвітньої діяльності, але й вирішує деякі завдання надання йому консультативної допомоги. З 2015 року запроваджено проведення тренінгів «Комп'ютерна грамотність» та «Культура усного та писемного мовлення».

Важливим формою самоосвіти викладачів у ВСП «ЛФКІМ КНУТД» є вивчення передового педагогічного досвіду. Найбільш поширеними формами

презентації досвіду роботи викладачів фахового коледжу є портфоліо, творчий звіт та участь у щорічній науково-практичній конференції «Професійна підготовка фахівців в контексті потреб сучасного ринку».

Викладачі коледжу також щорічно підвищують кваліфікацію шляхом участі в інтернет-конференціях, вебінарах, онлайн-курсах, які відбуваються на освітніх платформах «Всеосвіта», «На урок», Prometeus, «ЕдЕра» тощо.

В коледжі створена «Школа викладача-початківця», основною метою якої є індивідуальна, групова та колективна методична допомога педагогам-початківцям, розвиток та удосконалення їх професійних компетентностей. Планування роботи Школи викладача-початківця здійснюється на основі діагностичних досліджень педагогічної діяльності молодих спеціалістів через діагностичні карти.

На початку навчального року складається та затверджується на засіданні педагогічної ради «План методичного супроводу викладача-початківця у ВСП «Львівський фаховий коледж індустрії моди КНУТД».

Для ефективної комунікації та отримання необхідної інформації на платформі Google G Suite for Education створено Google Клас «Школа викладача-початківця».

Висновки.

На всіх етапах розвитку освіти актуальною завжди була, є і буде робота з педагогами-початківцями. Сьогоднішній початківець – майбутнє України, і саме від педагогічного колективу, в який приходять молоді педагоги, залежить їх професійне становлення. Для того, щоб початківець став майстром, необхідно створити йому всі умови, надати методичну допомогу, стимулювати його творчість і активність

Завдяки методичному супроводу педагоги-початківці одержують дієву практичну допомогу з усіх складних питань розвитку, навчання та виховання студентів, зміцнюють своє бажання залишитись у професії. Під час спілкування з досвідченими педагогами вони не лише переймають їхній досвід і вдалі прийоми роботи, а й виробляють власний стиль професійної діяльності.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про фахову передвищу освіту» від 06.06.2019 № 2745-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2745-19>
2. Працюємо з педагогами. Робота з педагогами-початківцями. «Заступник директора школи» №9, вересень 2021 року URL: <https://ezavuch.expertus.com.ua/918599>

ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА ФАХОВОГО МОЛОДШОГО БАКАЛАВРА У ГАЛУЗІ ЗНАНЬ В «КУЛЬТУРА, МИСТЕЦТВО ТА ГУМАНІТАРНІ НАУКИ» ДО ДИРИГЕНТСЬКО-ХОРОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Ключові слова: диригентсько-хорова діяльність, фаховий молодший бакалавр, мистецька освіта, хормейстер, хоровий колектив, професійна підготовка

Сучасна система фахової передвищої освіти в Україні відіграє важливу роль у підготовці творчих кадрів для галузі культури і мистецтва. Особливе місце в цій системі займає напрям підготовки до диригентсько-хорової діяльності, який потребує комплексного поєднання музичної, педагогічної, психологічної та організаційної підготовки. Формування високопрофесійного хормейстера починається саме на рівні фахового молодшого бакалавра.

Фаховий молодший бакалавр, який обирає спеціалізацію у сфері диригентсько-хорового мистецтва, має опанувати систему базових компетентностей:

- знання з теорії музики, гармонії, сольфеджіо, історії музичного мистецтва;
- практичні навички читання хорової партитури та володіння диригентською технікою;
- уміння працювати з вокальними колективами різного рівня підготовки та вікових груп;
- розуміння особливостей побудови репетиційного процесу та концертної діяльності.

Професійна підготовка відбувається через поєднання аудиторної та позааудиторної діяльності: дисципліни професійного циклу, практика в мистецьких закладах, участь у конкурсах, концертах, творчих лабораторіях [1].

Згідно з державним стандартом фахової передвищої освіти за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво», кваліфікаційні характеристики хормейстера передбачають такі ключові компетентності:

- організація та проведення репетиційного процесу;
- інтерпретація та аранжування хорового репертуару;
- володіння сучасними цифровими інструментами для роботи з партитурою та звуком;
- здатність до самостійного аналізу музичних творів;
- педагогічна майстерність у роботі з дітьми, підлітками або аматорськими колективами [2].

Особливої актуальності набуває модернізація змісту підготовки фахівців у ЗФПО відповідно до викликів сучасного суспільства. Освітні програми постійно оновлюються з урахуванням цифровізації культурного простору, змін у формі подання мистецького продукту, розвитку міждисциплінарних підходів. Це дозволяє підготувати конкурентоспроможного фахівця, здатного працювати як у традиційних хорових колективах, так і в новітніх формах вокально-сценічної творчості. Також важливою складовою є виховання загальнохудожньої культури, естетичного смаку, стилістичної чутливості.

Ключовим етапом професійної підготовки до диригентсько-хорової діяльності є виробнича та навчальна практика, яка забезпечує безпосередній зв'язок теоретичних знань із реальними умовами роботи в мистецькому середовищі. Практична підготовка проводиться поетапно:

1. Навчальна практика – включає спостереження за репетиціями, аналіз методики роботи досвідчених хормейстерів, підготовку нотного матеріалу.
2. Виробнича практика – самостійне проведення репетицій, розспівок, керівництво виконанням творів.
3. Звітна діяльність – ведення репертуарного листа, складання звіту, участь у підсумковому виступі хору [3; 4].

Під час практики формуються навички диригування, аналітичного мислення, сценічної впевненості та творчої ініціативи. У контексті модернізації змісту фахової передвищої освіти, практична підготовка студентів у ЗФПО доповнюється сучасними методами — впровадженням цифрових технологій, онлайн-репетицій, використанням нотних редакторів і віртуальних хорових студій. Такий підхід сприяє гнучкому засвоєнню матеріалу, дозволяє адаптувати процес навчання до нових викликів у сфері культури та забезпечує якісну професійну підготовку майбутнього хормейстера.

Отже, професійна підготовка до диригентсько-хорової діяльності у межах фахової передвищої освіти є важливим етапом формування спеціаліста, здатного працювати в умовах сучасного культурного середовища. Така підготовка не лише забезпечує фахову спроможність випускника, а й сприяє

розвитку української хорової традиції, її збереженню та популяризації серед молоді [5].

Список використаних джерел:

1. Державний стандарт фахової передвищої освіти спеціальності 025 «Музичне мистецтво» [Електронний ресурс] / МОН України. – Київ, 2021. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/Fakhova%20peredvyshcha%20osvita/Zatverdzeni.standarty/2021/06/23/025.Muzychne.mystetstvo.23.06.pdf>
2. Довідник кваліфікаційних характеристик професій працівників. Вип. 80. Культура і мистецтво [Електронний ресурс] / МОН України. – Київ, 2000. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0032280-00#Text>
3. Ігнатенко С. В. Хорове диригування: методика навчання : навч. посіб. / С. В. Ігнатенко. – Київ : Ліра-К, 2020. – 168 с.
4. Білаш Н. О. Методика роботи з хором у мистецьких закладах освіти : навч. посіб. / Н. О. Білаш. – Київ : НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2019. – 212 с.
5. Ліпська Л. О. Професійна підготовка хормейстера у системі мистецької освіти / Л. О. Ліпська // Молодий вчений. – 2020. – № 3 (79). – С. 90–93.

НАЗАРЕНКО Є.А.,

викладачка циклової комісії

менеджменту соціокультурної діяльності

Комунальний заклад Львівської обласної ради

Львівський фаховий коледж культури і мистецтв

**ВПРОВАДЖЕННЯ ІВЕНТ-ПРОЄКТІВ
У НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС:
КЕЙС КОНКУРСУ «МАЛЬВА-FEST»**

У сучасних умовах трансформації освітнього процесу, зокрема в галузі підготовки фахівців зі спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності», особливої актуальності набуває впровадження практико-орієнтованих методів навчання. Однією з таких ефективних форм є розробка та реалізація івент-проектів, які дозволяють поєднувати теоретичну базу з практичним досвідом, стимулюючи розвиток ключових фахових компетентностей студентів. Івент-проекти не лише урізноманітнюють освітній процес, а й сприяють формуванню соціальних навичок, творчої ініціативи, креативного мислення, професійної самореалізації та культурної ідентичності.

У 2024–2025 навчальному році у Комунальному закладі Львівської обласної ради Львівський фаховий коледж культури і мистецтв було ініційовано проведення I студентського конкурсу української естрадної пісні 1960–1990-х років «Мальва-FEST». Цей конкурс став не лише майданчиком

для презентації творчих здібностей студентів, а й кейсом комплексного івент-проєкту, впровадженого в навчальний процес.

Метою конкурсу стала популяризація української естрадної музики другої половини XX століття, збереження та осмислення національної музичної спадщини, виявлення і підтримка творчих ініціатив студентської молоді [1, с. 2]. Згідно з Положенням про конкурс, подія організовувалась за підтримки ГО «Асоціація працівників мистецьких закладів освіти» та Личаківського будинку дитячої та юнацької творчості м. Львова.

Конкурс передбачав двоетапну структуру: відбірковий тур і фінал у форматі гала-концерту. Програмні вимоги включали виконання однієї української естрадної пісні 1960–1990-х років. Виступи учасників оцінювалися журі, до складу якого увійшли провідні фахівці музичної сфери, за такими критеріями: вокальна майстерність, артистизм, відповідність репертуару та оригінальність виконання. Окремою номінацією став приз глядацьких симпатій, що визначався шляхом онлайн-голосування у соціальних мережах.

З точки зору організації, проєкт охоплював широкий спектр навчальних завдань. Студенти були залучені до створення бренду події, написання положення, формування концепції, підготовки PR-кампанії, технічного супроводу, сценарного наповнення координації виступів, фото- та відеозйомки заходу. Вони також активно розвивали соціальні мережі для залучення учасників, зокрема у TikTok та Instagram. Така багаторівнева участь дала можливість реалізувати принципи командної взаємодії, лідерства, тайм-менеджменту, критичного мислення, цифрової грамотності, що є складовими професійної підготовки за спеціальністю 028 Менеджмент соціокультурної діяльності.

Проєкт мав вагомe виховне та культурне значення, сприяючи реалізації спеціальних компетентностей та результатів навчання Стандарту фахової передвищої освіти за спеціальністю 028 Менеджмент соціокультурної діяльності. СК6 — здатності організовувати та реалізовувати соціокультурні проєкти [2, с. 6]. Повернення до музики минулих десятиліть дозволило студентам не лише глибше зрозуміти естетику української естради, а й відчути її соціокультурну місію у формуванні національної ідентичності. Водночас відбувалося осмислення виконавської традиції, актуалізація репертуару, що рідко представлений у сучасному студентському мистецькому середовищі. Таким чином, івент-проєкт став засобом інтеграції культурної спадщини в освітній процес, що відповідає РН4 — застосовувати основні інструменти планування та реалізації проєктів у культурному секторі [2, с. 7].

Одним із важливих інструментів реалізації конкурсу стало цифрове середовище. Заявки на участь подавалися через онлайн-форму, глядацьке голосування відбувалося на платформі Instagram, а представлення учасників, журі та медіа-висвітлення конкурсу здійснювалося через офіційні сторінки коледжу у соціальних мережах. Такий підхід сприяв підвищенню цифрової компетентності учасників, активному залученню молоді та популяризації результатів проєкту в інформаційному просторі.

Важливим результатом реалізації кейсу «Мальва-FEST» стала не лише ефективна організація мистецького заходу, а й якісна зміна освітньої парадигми. Студенти, долучаючись до реального творчого процесу, отримали можливість апробувати власні ініціативи, розвинути професійні навички, сформувані проєктне мислення. Водночас викладачі змогли оцінити рівень фахової підготовки студентів у прикладних умовах та адаптувати навчальний зміст відповідно до викликів часу, реалізуючи РН10 — організовувати та проводити культурно-мистецькі заходи [2, с. 7].

Успішна реалізація конкурсу дозволяє зробити висновок про доцільність і ефективність впровадження івент-проєктів у навчальний процес як інтерактивної освітньої моделі. «Мальва-FEST» — це не лише музичне змагання, а й стратегія розвитку сучасного фахівця культурно-мистецької сфери, здатного креативно мислити, ефективно комунікувати, відповідально організовувати події, презентувати національне мистецтво в новому форматі.

У майбутньому планується розширення масштабу конкурсу, запровадження номінацій для авторських інтерпретацій, участь коледжів Львівської області, а також включення конкурсу як складової до освітніх програм та фахової практики.

Список використаних джерел:

1. Положення про I студентський конкурс української естрадної пісні 1960–1990-х років «Мальва-FEST» [Електронний ресурс]. - Режим доступу: https://drive.google.com/drive/u/0/folders/1mA_a3i92CcJOfIVBMgnq5IFk7FX4uEDW
2. Стандарт фахової передвищої освіти за спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/Fakhova%20peredvyshcha%20osvita/Zatverdzheni.standarty/2021/06/23/028.Menedzhment.sotsiokulturnoyi.diyalnosti.23.06.pdf>

ШЕРЕМЕТА-ЄГОРОВА Н.В.,

методист

КЗ ЛОР Львівський фаховий коледж
культури і мистецтв

ЗНАЧЕННЯ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ В СУЧАСНОМУ СВІТІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК З КУЛЬТУРНОЮ ДИПЛОМАТІЄЮ

Анотація. У тезах розглядаються місце і значення мистецької освіти в сучасному світі, її роль у формуванні гармонійної особистості та духовного прогресу суспільства. Подається визначення поняття «культурна дипломатія» та освітлюється зв'язок мистецької освіти з культурною дипломатією.

Ключові слова: мистецтво; мистецька освіта; культурна дипломатія.

«Мистецька освіта – це галузь освіти, що зосереджена на вивченні та розвитку мистецтва у всіх його проявах. Вона містить не лише формальне навчання в мистецьких школах чи університетах, а й навчання в мистецьких студіях, курси, майстер-класи та інші форми навчання поза стандартною освітньою системою» [1].

«Мистецька освіта може бути доступна на різних рівнях: від початкового навчання для дітей до вищої професійної підготовки митців. Ці етапи охоплюють:

початкову мистецьку освіту; профільну мистецьку освіту; фахову передвищу мистецьку освіту; вищу мистецьку освіту» [1].

Мистецтво у великій мірі сприяє духовному прогресу суспільства. Саме тому величезне значення у суспільстві надається розвитку літератури, музики, хореографії, образотворчого мистецтва та архітектури, в яких втілюються ідеали прекрасного. Великий вплив мистецтво має і на особистісний розвиток людини та її діяльність.

«Введення людини у світ мистецтва є важливим чинником формування її духовної сфери» [2].

Внесок творчої мистецької освіти у розвиток особистості полягає у розвитку сприйняття естетичного світу, у вихованні художнього смаку, потреби у спілкуванні з мистецтвом.

Сутність мистецької освіти полягає в упорядкуванні різних видів художньо-естетичної діяльності здобувачів освіти, спрямованої на формування їхньої здатності глибоко сприймати та правильно розуміти прекрасне як у мистецтві, так і в повсякденному житті. Вона сприяє розвитку естетичних

уявлень, понять, смаків і переконань, а також підтримує розвиток творчих здібностей у сфері мистецтва.

Мистецтво й культура можуть стати кількома інструментами, які допоможуть нам зрозуміти світ та сприяти його розвитку [3].

З огляду на це, ми можемо говорити про позиціонування культури як важливого суб'єкта зовнішньої політики, її інтеграція на міжсекторальний рівень, а також розкриття репутаційного, економічного, освітнього та соціального потенціалу. Мова йде про «м'яку силу» – культурну дипломатію.

Розкриємо зміст дефініції «культурна дипломатія»:

«Культурна дипломатія — вид публічної дипломатії та інструмент «м'якої сили», який можна визначити як «обмін ідеями, інформацією, творами мистецтва та іншими компонентами культури між державами й народами з метою зміцнення взаєморозуміння». Метою культурної дипломатії є здійснення впливу на рівень і характер контактів із зарубіжними країнами. Попри те, що культурній дипломатії часто не надається належного значення, вона може відігравати важливу роль у досягненні цілей зовнішньої політики держави та навіть у підтриманні національної безпеки» [4].

Культурна дипломатія також може розумітися як процес спілкування з іноземною аудиторією задля передачі та роз'яснення власних ідей і цінностей, а також представлення інституцій, політичних намірів і пріоритетів.

«Цінність культури як творчого процесу і локально-культурної сфери стає важливим аргументом суб'єктності в міжнародних відносинах. Тому до налагодження відносин між країнами залучають уже не лише політиків, дипломатів чи аташе з питань культури, а культуртрегерів, арт-менеджерів, які формують сталий суспільний попит на культурні громадянські ініціативи» [5].

Культурна дипломатія, хоча й не завжди виступає найочевиднішим інструментом у роботі урядових структур, має стратегічно важливе значення в сучасному світі, де глобалізація, інформаційні технології та мережеві форми міжнародних відносин визначають ключові тенденції.

Особливої актуальності культурна дипломатія набула саме тепер. У нинішніх умовах вона перетворюється на дієвий засіб для правдивого висвітлення російсько-української війни, формування міжнародної підтримки та зростання розуміння серед іноземних суспільств і урядів. Культурна дипломатія відіграє суттєву роль у подоланні відмінностей, руйнуванні застарілих стереотипів і вирішенні конфліктів, прокладаючи нові шляхи до конструктивного діалогу.

Одним із її найважливіших аспектів є можливість підкреслити спільні цінності та точки дотику між культурами, що допомагає згуртувати людей. Це

особливо критично в контексті, коли офіційна політика може викликати сприйняття ворожості, наголошувати виключно на розбіжностях або навіть посилювати існуючі упередження. Українська культурна дипломатія здатна служити ефективним інструментом для протидії негативним стереотипам або надто поверхневим уявленням про нашу державу, які можуть виникати через упереджені політичні судження чи дезінформацію, нав'язувану російською пропагандою.

Крім того, цей вид дипломатії пропонує унікальну можливість пояснити багатогранність української історії, глибину її культурного надбання та специфіку політичних реалій таким чином, щоб навіть малопідготовлена іноземна аудиторія могла отримати чітке й багатоглибке розуміння контексту. Культурна дипломатія не лише проливає світло на події та рішення, що формують сучасну Україну, але й сприяє створенню міцнішого емоційного зв'язку із закордонними партнерами, що є необхідним для забезпечення довгострокової підтримки та співробітництва на міжнародній арені.

Висновки. Таким чином, говорячи про значущість мистецької освіти у сучасному світі, важливо відзначити: це не лише один із способів пізнання навколишнього світу, а й засіб відображення ставлення до цього світу, своїх вражень, емоційного стану та переживань за допомогою художньо-виразного образу. Значення мистецької освіти важко переоцінити, адже вона відіграє ключову роль у формуванні людських цінностей та світогляду. Мистецтво сприяє розширенню бачення світу, розвитку критичного мислення та творчих здібностей.

Мистецька освіта є невід'ємною частиною культурної політики, яку проводить держава. В свою чергу, культурна політика нерозривно пов'язана з культурною дипломатією, вона має враховувати культурні потреби суспільства, сприяти його формуванню, усвідомленню власного досвіду й визначенню майбутніх перспектив.

Згідно з Візією України 2030, нашій державі критично важливо стати активним учасником світових культурних процесів і забезпечити платформу для реалізації амбітних креативних ідей. У цьому контексті культура (та мистецька освіта, як її складова) слугуватиме фундаментом для формування стійкого та згуртованого суспільства, де кожен буде вільним, творчим і щасливим.

Список використаних джерел:

1. Мистецька освіта в Україні: естетичне вдосконалення особистості через розкриття творчого потенціалу [Електронний ресурс]. Режим доступу:

<https://mcsc.gov.ua/news/mysteczka-osvita-v-ukrayini-estetychne-vdoskonalennya-osobystosti-cherez-rozkryttya-tvorchogo-potenczialu/>

2. Сташевська І. О. Функціональне значення мистецької освіти в сучасному суспільстві: соціокультурний аспект / І. О. Сташевська // Наукові записки / Ред. кол.: В. Ф. Черкасов, В. В. Радул, Н. С. Савченко та ін. – Кропивницький: РВВ ЦДПУ ім. В. Винниченка, 2017. – Вип. 157. – Серія: Педагогічні науки. – С. 19-23.

3. Денисюк Ж. З. Мистецька освіта в умовах глобалізації та культурних трансформацій сучасності. / Ж. З. Денисюк // Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв : наук. журнал. – 2023. – № 1. – С. 23–28.

4. Культурна дипломатія [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Культурна_дипломатія

5. Поплавський М. Культурно-мистецька освіта в Україні як «м'яка» дипломатія у світовому цивілізаційному процесі початку ХХІ ст. / М. Поплавський // Український інформаційний простір. – 2019. №2(4). – С.12–23. Режим доступу: [https://doi.org/10.31866/2616-7948.2\(4\).2019.185796](https://doi.org/10.31866/2616-7948.2(4).2019.185796)

СЛЮСАРЧИК Г.В.,

викладач

ВСП «Львівський фаховий коледж

індустрії моди

Київського національного університету

технологій та дизайну»

ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Інклюзивна освіта, як ключовий елемент реформування освітньої системи України, набула значної ваги та спрямована на реалізацію прав кожної дитини, у тому числі з особливими освітніми потребами (ООП), на якісне та доступне навчання. Інклюзивна освіта сьогодення виконує подвійну функцію: з одного боку, є фундаментальною засадою розвитку освіти, а з іншого – філософським осмисленням інтеграції людини в суспільство.

Інклюзія (від англ. *inclusion* - включення) - це процес збільшення ступеня участі всіх громадян в соціальному житті, і насамперед тих, хто має певні труднощі у фізичному чи інтелектуальному розвитку[1].

Інклюзивне навчання — система освітніх послуг, гарантованих державою, що базується на принципах недискримінації, врахування багатоманітності людини, ефективного залучення та включення до освітнього процесу всіх його учасників[2].

Демократизація українського суспільства вимагає забезпечення безперешкодного доступу дітей з особливими потребами до якісної освіти як стрижневої умови їхньої соціалізації та реалізації конституційного права,

гарантованого статтею 53 Конституції України.

Проведений аналіз психолого-педагогічної літератури засвідчив, що проблема становлення та розвитку інклюзивної освіти набуває все більшої ваги в працях українських і закордонних дослідників. Питання загальнотеоретичних та організаційно-педагогічних аспектів інклюзивної освіти досліджували Н. Артюшенко, В. Бондар, А. Колупаєва, Т. Сак, Н. Суховієнко та ін.; особливості роботи вчителя в умовах інклюзії подано в працях С. Сороко. Про створення інклюзивного середовища описують у своїх працях Т. Зубарева, Л. Олтаржевська.

У контексті європейських цінностей, інклюзивна освіта вимагає значної переорієнтації свідомості суспільства і, насамперед, педагогічних працівників, а також здійснення педагогами своєї професійної діяльності з урахуванням принципів толерантності, поваги до індивідуальних особливостей дітей, неупередженості та недопущення дискримінації.

Основні принципи інклюзивної освіти:

- Цінність кожної людини: Кожна дитина є унікальною і має право на повноцінне життя та освіту.
- Рівні права: Усі діти мають рівні права на освіту, незалежно від їхніх відмінностей.
- Індивідуальний підхід: Освітній процес адаптується до потреб кожної дитини.
- Підтримка та співпраця: Забезпечення необхідної підтримки для дітей з особливими освітніми потребами та співпраця між педагогами, батьками та фахівцями.
- Створення інклюзивного середовища: Забезпечення фізичної та психологічної доступності закладів освіти.

Інклюзивна освіта в Україні, спрямована на забезпечення рівних можливостей для всіх здобувачів освіти, поступово охоплює різні її рівні. Не є винятком професійно-технічна та передвища освіта Львівської області, де спостерігаються певні зрушення у залученні дітей з особливими освітніми потребами (ООП) до навчання.

Аналіз доступних даних свідчить про позитивну динаміку зростання загальної кількості дітей з ООП в освітньому просторі Львівщини. За інформацією Львівської обласної військової адміністрації, у поточному 2024/2025 навчальному році цей показник сягнув 5152 осіб, що демонструє помітне збільшення порівняно з 4414 особами попереднього року. Це підкреслює зростаючу тенденцію до інтеграції дітей з ООП у різні типи навчальних закладів, включаючи професійно-технічні. Окремо варто

відзначити розвиток інклюзивного навчання безпосередньо в закладах професійної освіти. За наявними даними за 2025 рік, 14 професійно-технічних навчальних закладів Львівщини надають освітні послуги 99 студентам з особливими освітніми потребами. Ця цифра, хоч і не є всеосяжною, однак вказує на поступове усвідомлення важливості забезпечення професійної підготовки для цієї категорії молоді. Щодо професійних напрямків, які обирають студенти з ООП у професійно-технічних закладах Львівщини, то серед найбільш затребуваних наразі називаються кухар, кондитер, флорист, реставратор. Це може свідчити як про наявність відповідних навчальних програм та адаптованих методик, так і про інтерес самих студентів до цих спеціальностей.

В умовах стрімких соціальних змін та усвідомлення цінності кожної особистості, інклюзивна освіта стає не просто модним трендом, а нагальною потребою українського суспільства. Заклади професійно-технічної (ПТО) та фахової передвищої освіти відіграють ключову роль у підготовці кваліфікованих робітничих кадрів. Однак, на шляху впровадження інклюзії в цій специфічній ланці освіти виникає ціла низка проблем, які потребують невідкладного вирішення.

Однією з найгостріших проблем залишається недостатнє фінансування та обмеженість ресурсного забезпечення. Створення повноцінного інклюзивного середовища вимагає значних фінансових вкладень у спеціальне обладнання, навчальні матеріали та адаптацію приміщень. На жаль, часто заклади освіти відчують брак коштів для задоволення цих потреб. Крім того, критично не вистачає ставок для асистентів викладачів, психологів, логопедів та інших фахівців, без яких якісна підтримка студентів з особливими освітніми потребами (ООП) є практично неможливою. Не менш важливим викликом є недостатня підготовленість педагогічних працівників. Викладачі, які часто є професійними фахівцями у своїй галузі, не завжди володіють необхідними знаннями та навичками для ефективної роботи зі студентами з різними нозологіями та особливими освітніми потребами. Бракує розуміння індивідуальних підходів, методик адаптації навчального матеріалу та оцінювання. Серйозною перешкодою є проблеми з адаптацією навчальних програм та методик. Стандартні навчальні плани, орієнтовані на масового студента, часто виявляються негнучкими та не враховують особливості навчання осіб з ООП. Не завжди розробляються та ефективно впроваджуються індивідуальні програми розвитку (ІПР), які є ключовим інструментом для забезпечення індивідуального підходу. Особливої складності набуває адаптація практичної частини навчання, яка є визначальною для професійної

підготовки. Не слід забувати і про соціально-психологічні бар'єри. Студенти з ООП можуть стикатися зі стигматизацією, нерозумінням та навіть дискримінацією з боку інших студентів та деяких викладачів. Проблеми з соціальною інтеграцією ускладнюють їхнє навчання та особистісний розвиток. Недостатня співпраця з батьками або опікунами також може негативно впливати на ефективність інклюзивного процесу. На рівні державної політики відчувається відсутність чіткої та всеосяжної нормативно-правової бази та ефективних механізмів впровадження інклюзії в закладах ПТО та фахової перед вищої освіти. Бракує конкретних інструкцій та рекомендацій, що ускладнює роботу адміністрацій та педагогів. Також недостатньо налагоджена міжвідомча співпраця між закладами освіти, органами соціального захисту та іншими зацікавленими установами. І, нарешті, однією з найважливіших проблем є труднощі з подальшим працевлаштуванням випускників з ООП. У суспільстві ще існують стереотипи щодо можливостей працевлаштування осіб з інвалідністю. Бракує адаптованих робочих місць та спеціальних програм підтримки, які б допомагали випускникам закладів освіти з ООП успішно інтегруватися на ринку праці.

1. Подолання цих численних проблем вимагає комплексного підходу та консолідації зусиль усіх зацікавлених сторін: держави, закладів освіти, педагогів, батьків, громадських організацій та роботодавців. Необхідно збільшити фінансування, забезпечити якісну підготовку педагогічних кадрів, розробити гнучкі навчальні програми, створити справді інклюзивне середовище, руйнувати стереотипи та будувати мости співпраці. Лише тоді інклюзивна освіта в закладах професійно-технічної та фахової передвищої освіти перестане бути тернистим шляхом і стане справжньою дорогою до успішної професійної та соціальної самореалізації для кожного студента, незалежно від його особливих потреб.

Список використаних джерел:

1. Інклюзивна освіта в Україні: принципи, переваги і особливості.
URL: <https://schoolnavigator.com.ua/uk/posts/inkliuzyvna-osvita-v-ukraini>
2. Комар. О. А., ПіснякВ. С. Інклюзія як інноваційний шлях розвитку освіти. Наукові записки. Серія :Педагогічні науки. 2021. Вип.194. С.24–29. DOI:10.36550/2415-7988-2021-1- 194-24-29.
3. Миронова С.П. Педагогіка інклюзивної освіти: навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський, Кам'янець-Подільський національний університет ім. Івана Огієнка. 2016. 164 с
4. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України. Статистичні дані. 2024 URL: <https://mon.gov.ua/osvita-2/inklyuzivne-navchannya/statistichni-dani>

ЖИВОТОВСЬКА Г.М.,
викладач художнього проєктування
ВСП «Львівський фаховий
коледж індустрії моди
Київського національного
університету технологій та дизайну»

РОЛЬ МІЖДИСЦИПЛІНАРНИХ ЗВ'ЯЗКІВ У ФОРМУВАННІ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ДИЗАЙН» У ЗФПО

Анотація. Стаття присвячена ролі міждисциплінарного підходу у професійній підготовці майбутніх графічних дизайнерів. Підкреслена важливість поєднання знань з технічних, гуманітарних, мистецьких і прикладних дисциплін для формування цілісної дизайнерської компетентності. Розглядається взаємозв'язок між теоретичними й практичними компонентами освітнього процесу, що забезпечує глибше розуміння суті дизайну та сприяє створенню ефективних і естетичних візуальних рішень. Обґрунтовано необхідність інтеграції дисциплін як умову якісної фахової підготовки.

Ключові слова: графічний дизайнер, дизайн-освіта, професійні компетентності, фахова передвища освіта, компоненти циклу професійної підготовки, міждисциплінарні зв'язки.

У сучасній дизайнерській освіті, яка включає в себе велику кількість компонентів загального та професійного циклів підготовки, виникла необхідність посилити взаємозв'язки між цими компонентами (дисциплінами). Дизайн — це багаторівнева галузь, заснована на синтезі інформаційного, технічного та естетичного аспектів. На опанування цієї професії виділяється значна кількість кредитів на спеціальну підготовку, проте здобувачі освіти часто не розуміють зміст окремих компонентів та їхню роль у досягненні кінцевого результату. Постає потреба у постійному вдосконаленні методів і технологій освітнього процесу, поглибленні міждисциплінарної співпраці та побудові нових схем взаємодії, особливо між гуманітарною та технічною сферами.

Аналізуючи власний багаторічний досвід у викладанні дизайнерських дисциплін, а також досвід колег у цій сфері, можна зробити висновки о типових реакціях сприйняття здобувачами освіти на зміст та завдання тих чи інших компонентів спеціальної підготовки фахівців. Цей процес

ускладняється ще й тим, що «дизайн» достатньо молода професія та аналіз наукової літератури свідчить про існування альтернативних думок і поглядів щодо сутності поняття «дизайн». Так, наприклад Г. Рід назвав художнє проектування – вищою формою мистецтва, а проектну діяльність вільною від вузькоспеціалізованого професіоналізму. Т. Мальдонадо розглядав дизайн як нову форму художньо-технічної діяльності, яка збагачує сучасну культуру та порушує існуючу систему розподілу сфер діяльності [2]. Найбільш близько до сучасного трактування підійшов Д. Норман, розуміючи під дизайном спосіб поєднання користі та краси, мистецтва і техніки. «Дизайн – це тотальне проектування, олюднення техніки..» [2].

На сучасному етапі розвитку дизайну головним завданням є створення продукту, в якому естетичні характеристики та ергономічні властивості визначаються його функціональним призначенням. Дизайнер повинен глибоко розуміти технічні аспекти процесу проектування, а також усвідомлювати, які саме якості та властивості надають об'єкту ті чи інші функціональні можливості. Особливої актуальності набуває екологічна проблематика, вирішенням якої часто також займається дизайнер.

Сучасний фахівець у сфері дизайну, окрім ґрунтовної професійної підготовки, має постійно підвищувати свою кваліфікацію, цікавитися досягненнями науки і техніки, новітніми матеріалами, інноваційними технологіями, а також активно інтегрувати культурні й мистецькі надбання суспільства у свою діяльність.

Усі необхідні компетентності, якими повинен володіти майбутній дизайнер, були враховані, виокремлені та структуровано подані в межах освітніх компонентів (дисциплін). Серед них ключовими є три: естетична, інформатична та комунікативна компетентності. До основних якостей особистості дизайнера О. Фурса відносить: креативність, оперативність, стресостійкість, відповідальність, самокритичність а з-поміж естетичних властивостей виділяє світогляд, художній смак, відчуття стилю і композиції, художні та графічні можливості тощо [3].

Останнім часом стає дуже популярним міждисциплінарний підхід у освітньому процесі, який спрямований на зв'язок дисциплін, коли згладжуються протиріччя в опануванні ідей, методів і прийомів дослідження між предметною діяльністю та відбувається комплексне використання у професійній діяльності теорії і практики. Дуже активно використовується такий підхід у циклі загальних дисциплін шкільної програми 10-11 класів, особливо у природознавчому комплексі. Результати дійсно позитивні.

Міждисциплінарний підхід у графічному дизайні — це поєднання знань, методів і технік з різних галузей для створення глибших, інноваційних і ефективних візуальних рішень. У контексті компонентів графічного дизайну (колір, форма, лінія, простір, текстура, шрифт тощо) цей підхід означає, що елементи дизайну використовуються не лише інтуїтивно чи естетично, а й на основі знань з інших сфер. Наприклад, психологія допомагає зрозуміти, як люди сприймають кольори та композицію; соціологія та культура — як візуальні символи працюють у різних суспільствах; маркетинг і брендинг — як дизайн впливає на поведінку споживача.

Професійні компоненти спеціалізації «Графічний дизайн» можна поділити на категорії як за ступенем складності, так і за рівнем загального використання — від базових, що слугують основою для інших, до тих, де створюються готові продукти, що передбачають уже наявні навички та вміння.

Дисципліни «Історія мистецтва», «Основи теорії дизайну», «Аналітика брендів», «Семіотика знаків» несуть загальну світоглядну функцію, але головне формують естетичну компетентність, яка сприяє моральному та естетичному ставленню людини до себе та оточуючих, до природи, духовних матеріальних цінностей. Тому зв'язок з дисциплінами практичної підготовки просто необхідний.

В свою чергу, компоненти «Основи композиції», «Кольорознавство», «Рисунок», «Живопис», «Графічні техніки» націлені на здобуття в основному художніх знань й умінь, но і є базою знань для інших професійних компетентностей, які забезпечують створення продуктів графічного дизайну.

У практичній діяльності дисципліни «Комп'ютерна графіка» та «Комп'ютерне проєктування», які передбачають використання спеціалізованого програмного забезпечення, тісно взаємодіють з такими предметами, як «Дизайн упаковки», «Макетування в дизайні», «Дизайн шрифтів» та «Художнє проєктування». Знання й уміння, сформовані в межах однієї дисципліни, сприяють успішному засвоєнню іншої. Водночас «Художнє проєктування» виступає підсумковим результатом усього освітнього процесу в цій галузі. Дизайн — це настільки багаторівнева структура, що в ній можна вибудувати зв'язки між будь-якими професійними компонентами, сформулювавши завдання на одну тему, але з різними результатами для кожної окремої дисципліни. Наприклад: «Історія мистецтва», «Графічні техніки», «Рисунок», «Основи проєктної графіки» — усі ці дисципліни належать до візуального дизайну, хоча мають різні підходи й результати.

Міждисциплінарний підхід має значну кількість переваг, серед яких:

- більш ґрунтовне осмислення та порівняння, застосування знань на практиці, підвищення мотивації;
- розширення кругозору, підвищення самостійності та творчості здобувачів освіти;
- інтеграція набутих знань в одне ціле та сприйняття засвоєного протягом усього навчання матеріалу як нерозривної єдності;
- забезпечення принципу систематичності та послідовності введення навчального матеріалу та формування необхідних навичок та вмінь;
- можливість використання аналогічних методів і технологій графічного дизайну в різного виду продукції [1].

Список використаних джерел:

1. Олізько Ю. Міждисциплінарний підхід як засіб реалізації основних дидактичних принципів навчання /Ю. Олізько // Педагогічний дискурс. 2015. Вип. 18. с. 161-165.
2. Оршанський Л. Сучасні вимоги й особливості професійної підготовки майбутніх дизайнерів у закладах вищої освіти. Мистецька освіта: зміст, технології, менеджмент. Серія: Педагогічні науки : зб. наук. пр. / НАПН України, Ін-т педагогіки, Нац. акад. образотв. мистецтва та архітектури, Мистец. ін-т худож. моделювання та дизайну ім. Сальвадора Далі. Київ : ТОНАР, 2020. Вип. 15. с. 43–56.
3. Фурса О.О. Тенденції розвитку дизайн-освіти в Україні (друга половина XX – початок XXI століття): монографія. Луганськ: Вид-во «Ноулідж», 2012. 448 с.

СЕКЦІЯ 2. Використання сучасних педагогічних технологій для забезпечення якості освіти у закладах фахової передвищої освіти

ДЗЮМА О.М.,
завідувач відділення,
викладач технології виробів
Відокремлений структурний підрозділ
«Львівський фаховий коледж індустрії моди
Київського національного університету та дизайну»

ФОРМУВАННЯ ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ЛЕГКОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ ПІД ЧАС ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

Анотація. Легка промисловість є однією з найбільш динамічних і технологічно розвинених галузей, що постійно змінюється та вдосконалюється. Творчий потенціал майбутніх фахівців у цій сфері визначає їхню здатність до інновацій, розроблення нових продуктів, оптимізації виробничих процесів та впровадження передових технологій. Сучасний ринок праці вимагає від фахівців не лише високої кваліфікації, а й здатності до творчого мислення, інноваційного підходу та вирішення нестандартних завдань. Важливим є створення умов для розвитку творчого потенціалу студентів через використання активних методів навчання, проєктну діяльність, майстер-класи та співпрацю зі стейкхолдерами [1, с. 45-47].

Ключові слова: творче мислення, інновації, професійна підготовка, легка промисловість, активні методи навчання, співпраця з бізнесом.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Сучасний ринок праці вимагає висококваліфікованих фахівців, здатних адаптуватися до змінних умов та зокрема до стрімких технологічних змін. Легка промисловість є важливим сектором економіки, що охоплює різноманітні виробничі процеси, від текстильних виробів до продукції шкіряної галузі. У зв'язку з цим постає потреба у підготовці фахівців, які не тільки володіють високими професійними навичками, але й мають високий рівень творчого потенціалу, готові до інновацій та ефективно адаптуються до глобалізованого середовища. Формування творчих здібностей є одним із основних напрямків сучасної освіти, адже креативність дозволяє вирішувати нові та складні завдання на всіх етапах виробництва, від розробки нових моделей до організації виробничих процесів [3, с. 78-80].

Мета статті. Визначення основних підходів до формування творчого потенціалу майбутніх фахівців легкої промисловості під час професійної підготовки в контексті інтеграції новітніх технологій, застосування активних методів навчання та розвитку партнерських зв'язків з бізнесом. Враховуючи швидкий розвиток нових технологій та інновацій у виробництві, критично важливо забезпечити студентів не лише технічними знаннями, а й здатністю до творчого підходу у вирішенні виробничих завдань [4, с. 102-105].

Виклад основного матеріалу. Формування творчого потенціалу майбутніх фахівців є ключовим аспектом професійної підготовки, що забезпечує їх конкурентоспроможність на ринку праці. Одним із важливих інструментів для розвитку творчих здібностей є використання активних методів навчання, таких як проєктне навчання, моделювання виробничих процесів, майстер-класи та інтерактивні технології. Завдяки цим методам студенти можуть не лише теоретично засвоїти матеріал, але й практично застосовувати свої знання в реальних умовах виробництва.

Проєктне навчання є одним з найефективніших способів розвитку творчих здібностей студентів. Воно дозволяє студентам вирішувати реальні виробничі завдання, генерувати нові ідеї, створювати інноваційні продукти або розробляти нові технології. Наприклад, під час проєктів з розробки нового одягу або текстильних матеріалів студенти застосовують як знання з технічних дисциплін, так і креативний підхід до дизайну, що дозволяє їм не тільки розвивати технічні навички, а й вигадувати нові стилі, тенденції та рішення для ринку [5, с. 89-91].

Іншим важливим аспектом є використання сучасних технологій у підготовці майбутніх фахівців. Наприклад, системи автоматизованого проєктування (САПР), 3D-моделювання та екологічно орієнтовані технології дозволяють студентам створювати інноваційні продукти з урахуванням найсучасніших вимог до екології та безпеки. Це важливо для розвитку творчого потенціалу, оскільки допомагає студентам вийти за межі традиційних підходів до створення продукції та забезпечує впровадження інновацій на етапі проєктування.

Залучення студентів до співпраці з підприємствами є важливим етапом у формуванні їхнього творчого потенціалу. Спільні проєкти з компаніями, стажування та дуальна освіта дають можливість студентам здобувати досвід роботи в реальних умовах, зрозуміти потреби ринку і адаптувати свої ідеї під комерційні умови. Це дозволяє студентам розвивати не лише технічні навички, а й здатність до критичного мислення, вирішення проблем та управління проєктами [6, с. 115-118].

Студентські стартапи та підприємницькі ініціативи також є важливими інструментами для розвитку творчого потенціалу. Бізнес-інкубатори, акселератори та лабораторії експериментального дизайну надають студентам можливість реалізувати свої інноваційні ідеї та проекти. Це сприяє розвитку підприємницьких навичок, які допомагають студентам стати лідерами інновацій у своїй галузі [7, с. 132-135].

Висновки. Формування творчого потенціалу майбутніх фахівців є складним і багатоаспектним процесом, що вимагає інтеграції різних підходів у навчальний процес. Поєднання активних методів навчання, інноваційних технологій, партнерства з бізнесом та підтримки студентських ініціатив дозволяє підготувати висококваліфікованих фахівців, здатних вирішувати складні завдання та впроваджувати інновації в легкій промисловості. Розвиток творчих здібностей допоможе майбутнім фахівцям не тільки адаптуватися до вимог сучасного ринку праці, але й активно впливати на розвиток галузі, сприяючи її конкурентоспроможності на світовому рівні.

Список використаних джерел:

1. Білоус О. В. Формування творчого потенціалу майбутніх фахівців. – Київ: Освіта, 2021.
2. Гончаренко С. У. Інноваційні підходи до професійної підготовки. – Харків: Видавництво НТУ «ХПІ», 2020.
3. Дяченко Л. В. Методика розвитку креативного мислення у студентів. – Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2019.
4. Захаренко В. О. Технології професійної освіти. – Дніпро: ДДТУ, 2018.
5. Коваленко Н. П. Активні методи навчання в підготовці фахівців. – Чернівці: ЧНУ, 2022.
6. Петрова О. С. Співпраця освітніх закладів із підприємствами: виклики та перспективи. – Київ: Освіта, 2019.
7. Савченко А. В. Інноваційний розвиток легкої промисловості. – Харків: ХНТУ, 2020.
8. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України. Доступно: <https://mon.gov.ua>.

СУЧАСНІ ВИКЛИКИ У ВИКЛАДАННІ МАТЕМАТИКИ ПОКОЛІННЮ Z: ЯК ВИКЛАДАЧУ АДАПТУВАТИСЯ ПІД НОВУ РЕАЛЬНІСТЬ

Анотація. В статті розглянуто основні характеристики сучасних здобувачів освіти - покоління Z та основні напрями трансформації математичної освіти, що забезпечать організацію ефективної освітньої діяльності викладача.

Ключові слова: покоління Z, математична освіта, цифровізація навчання, інноваційні технології, електронні освітні ресурси.

Більшість дослідників теорії поколінь вважають, що покоління Z - це діти, народжені після 2000 року. На сьогоднішній день це покоління вже досягло рівня здобуття професійної та вищої освіти, тому одним з головних напрямків педагогічної діяльності є пошук тих підходів, методів та засобів навчання, що відповідатимуть характеристикам і потребам цих здобувачів освіти.

Згідно з науковими дослідженнями це покоління має такі особливості [3]:

- «зети» від самого народження занурені в цифровізацію. Без гаджета вони не уявляють спілкування, пошук інформації, навчання та проведення дозвілля. Вони інтуїтивно сприймають нові технології та активно їх використовують під час навчання та роботи;

- представники покоління Z особливо сприймають нову інформацію: добре запам'ятовують невеликі обсяги добре структурованої і важливої, з їхньої точки зору, інформації; для них важлива атмосфера пошуку, мозкового штурму; їм притаманне «кліпове мислення», що ускладнює цілісне сприйняття інформації й сприяє її фрагментації, ускладнює встановлення взаємозв'язків між інформаційними блоками;

- це покоління частіше спілкується через соцмережі, чим безпосередньо. Дистанційне навчання в минулі роки посприяло тому, що представники цього покоління є більше індивідуалістами, ніж командними гравцями. Тому діяльність педагогів повинна спрямовуватися і на «командну соціалізацію».

Враховуючи перелічені вище особливості сучасних здобувачів освіти при викладанні математики можна використати ряд сучасних підходів.

Перший з них – використання інтерактивних платформ для навчальної діяльності. Для навчання математики викладач може використати такі з них:

Khan Academy — це додаток, що легко поєднується з інтерактивною панеллю, має простий інтерфейс, що полегшує сприйняття та взаємодію з ним. Додаток має величезну базу коротких навчальних відео та статей, містить понад 40000 інтерактивних завдань, які відповідають різним навчальним планам з математики і можуть зацікавити здобувачів освіти;

Formula.co.ua- сайт, що містить теоретичні та практичні матеріали з алгебри та геометрії, довідники, логічні ігри, розважальну інформацію, має вбудований математичний калькулятор для розв'язку вправ;

Edera- платформа, на якій можна знайти кілька математичних електронних курсів. Окрім теоретичного матеріалу до кожної теми додаються короткі навчальні відео а також тести.

Матеріали з інтерактивних платформ дозволяють створювати динамічні навчальні середовища. Їх викладач може використовувати як під час занять в аудиторії, так і під час змішаного навчання для самостійного опрацювання матеріалу здобувачами. Такі матеріали дозволяють здобувачеві обрати індивідуальну траєкторію, місце та темп навчання.

Другий підхід у викладанні математики – це візуалізація даних. Використання візуалізації на заняттях з математики дозволяє здобувачам краще та глибше зрозуміти математичні поняття та їх взаємозв'язки [2]. Візуальний матеріал сприяє кращому запам'ятовуванню навчального матеріалу. Для візуалізації матеріалу викладач математики може використати такі додатки:

Графічний калькулятор Desmos - це інтерактивна програма для вивчення математики, яка поєднується з мультимедійною панеллю. Її особливостями є здатність будувати графіки, масштабувати для збільшення деталізації зображення, відображати точки перетину графіків, розв'язувати рівняння графічним способом;

GeoGebra – додаток, що поєднує в одному місці створення графіків, електронних таблиць, геометрію, алгебру та теорію ймовірності. Додаток вміє будувати графіки та розв'язувати рівняння, будує інтерактивні геометричні конструкції та взаємодіє з 3D-графікою, має можливість зберігати та ділитися своїми результатами.

Третій підхід – це гейміфікація навчання. Гейміфікація стала широко поширеним явищем у різних галузях, включаючи освіту. Це ефективний

інструмент для підвищення мотивації, покращення залучення здобувачів та підвищення результативності їх навчання [1]. На просторах інтернету є велика кількість додатків для створення навчальних ігор. Серед них для навчання математики можна використати такі:

Learning.ua – онлайн – додаток з привабливим інтерфейсом, що містить велику кількість готових навчальних ігор та вправ з математики для дітей та підлітків різного віку;

Learningapps.org – додаток з готовими навчальними іграми та вправами, у якому є можливість викладачеві створити завдання різного типу самостійно;

Kahoot.com - навчальна платформа, що допоможе зробити заняття цікавим. Тут можна створити вікторину на будь-яку тему з варіантами відповідей та надати доступ здобувачам. Елемент змагання зробить заняття цікавішим і допоможе оцінити знання;

Quizizz.com – ще один ресурс для навчання в ігровій формі. Тут викладачі можуть створювати тести, використовуючи різні форми питань: знайти відповідність, розставити варіанти за рейтингом, визначити правду та брехню. Окрім цього ресурс дає можливість створювати інтерактивні заняття зі слайдами, куди можна інтегрувати тестові завдання.

Прикладом гейміфікації навчання є також веб – квести. Для створення квестів можна використати такі онлайн – платформи: Всеосвіта – Вебквести, Google Сайти, Genially. Використання веб – квестів створює атмосферу відкриття, пригоди, виклику, розвиває критичне мислення, цифрові та дослідницькі навички, сприяє індивідуалізації навчання.

Четвертий підхід у викладанні – демонстрація практичного застосування математики в повсякденному житті чи майбутній професійній діяльності. Реалізувати цей підхід можна з допомогою методу проєктів. Деякі ідеї для їх тематики:

- Інженерія та дизайн середовища: планування ремонту житла, розрахунок кількості матеріалів та витрат на них (знаходження площ, об'ємів, відсотки);
- Статистика і соціологія: проведення досліджень на певну тематику серед одногрупників, друзів чи родичів, збір і аналіз отриманих даних;
- Фінансове планування: розрахунок особистого бюджету, кредитів, доходів від депозиту чи інвестиції тощо;
- Технології та ІТ: використання математики в програмах комп'ютерної графіки, комп'ютерних іграх тощо.

Використання методу проєктів має ряд переваг: формуються дослідницькі навички (пошук, аналіз, фільтрування інформації з різних

джерел); розвиваються цифрові навички (робота з програмним забезпеченням, в тому числі з використанням штучного інтелекту); розвивається творчий потенціал (оформлення результату роботи у вигляді презентацій чи онлайн – публікацій).

Окрім методу проєктів для реалізації цього підходу можна використати інтегровані STEAM-заняття з фізикою, інформатикою, мистецтвом, хімією, біологією. Такі заняття не лише демонструють міжпредметні зв'язки, але й дають здобувачам уявлення про цілісну картину навколишнього світу.

Ще один підхід у викладанні математики – використання для поширення навчального контенту популярних онлайн – платформ. Викладач може створювати короткі навчальні чи пізнавальні відео і розміщувати їх на YouTube чи TikTok.

Висновки. «Цифрове покоління» вимагає цифровізації навчального процесу і нових підходів до навчання, зокрема математики. У трансформації освіти згідно з вимогами сучасності провідну роль відіграють цифрові та інтерактивні технології. Їх впровадження відкриває нові можливості для ефективного засвоєння знань та всебічного розвитку здобувачів освіти, робить навчальний процес більш ефективним, інклюзивним та захопливим. Водночас такі зміни у викладанні ставлять перед викладачем нові виклики: постійне самонавчання та підвищення кваліфікації, велика затрата часу для створення інтерактивного матеріалу та підготовки до занять, постійна робота онлайн може призвести до втоми, зниження мотивації та професійного вигорання.

Список використаних джерел:

1. Величко В.Є., Федоренко О.Г., Хорішко Д.С. Інноваційні технології навчання на уроках математики. Збірник наукових праць фізико-математичного факультету ДДПУ. 2024. Вип. 14 [Електронний ресурс].- Режим доступу:
http://dspace.ddpu.edu.ua/ddpu/bitstream/123456789/884/1/ZNPFMFDSPU_2024_pp_097-105.pdf
2. Війчук Т., Стасів Н. Математична освіта в умовах цифровізації суспільства [Електронний ресурс].-Режим доступу:
<https://doi.org/10.32782/apv/2023.4.15>
3. Топалова С., Топалова В. Покоління «зетів»: соціально-психологічні особливості та їх врахування в управлінні освітнім процесом і трудовою діяльністю. Фінансово-кредитні системи: перспективи розвитку. №2(13)2024. С. 145-154. [Електронний ресурс].-Режим доступу:
<https://periodicals.karazin.ua/fcs/article/download/24089/21838/>

МНЕМОНІЧНІ ПРИЙОМИ НА ЗАНЯТТЯХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Анотація. Робота розглядає сутність мнемотехніки як набору прийомів, спрямованих на полегшення запам'ятовування та збільшення обсягу пам'яті. У цій роботі висвітлюється її значення у вивченні слів англійської мови та поєднання з іншими методами, такими як систематичні повторення та інтервальне навчання. Розглядається роль асоціацій та ментальних карт у мнемотехніці для створення зв'язків між словами та їх значеннями. Особливий акцент робиться на важливості використання візуальних образів та асоціацій у процесі навчання.

Ключові слова: мнемотехніка, запам'ятовування, асоціації, ментальний мнемічний процес групування, інтервальне навчання, тематичне вивчення, візуальні образи, академічне середовище, ефективне навчання.

Мета роботи – довести доцільність використання новітніх засобів у навчальному процесі для засвоєння лексики професійного спрямування у ВНЗ.

Проводячи аналіз дослідження, можна визначити, що мнемотехніка, яка базується на потужності людської пам'яті, є важливим інструментом для запам'ятовування слів. Тематичне вивчення надає можливість асоціювати слова з конкретними об'єктами чи ідеями, забезпечуючи систематизацію і підвищуючи цікавість і ефективність процесу вивчення. Мнемотехніка, описана у роботі, представляє собою набір прийомів для полегшення запам'ятовування інформації та збільшення обсягу пам'яті шляхом утворення асоціацій. Використання комбінації систематичних повторень, інтервального навчання та мнемотехніки у тематичному вивченні слів вважається ідеальним способом навчання та запам'ятовування. Ця техніка базується на заміні абстрактних об'єктів на конкретні поняття та уявлення, що спрощує процес запам'ятовування. Структура мозку, здатність до асоціацій та розпізнавання грають важливу роль у цьому процесі. Розвиток навичок використання мнемотехніки може значно полегшити вивчення нової інформації та розширити словниковий запас за короткий час. Дослідження наголошує, що мнемотехніка є корисною технікою для полегшення запам'ятовування інформації в іноземних мовах у навчальних закладах, де використовується специфічна та маловживана лексика. Асоціації, які вона створює, закріплюються легко і швидко, що робить її ефективною у навчанні.

Ментальні карти та інші методи мнемотехніки, що базуються на візуальних образах, розглядаються як продуктивні інструменти для засвоєння нових слів. Мнемотехніка працює через різні види сприйняття інформації, такі як візуальне, аудіальне та кінестетичне представлення, спрощуючи запам'ятовування абстрактних об'єктів. Ця техніка не лише дозволяє ефективно запам'ятовувати велику кількість інформації, але також сприяє глибшому розумінню матеріалу та робить процес навчання більш захопливим та результативним.

Яким чином швидко та просто вивчити слова з англійської мови? Це питання хвилює багатьох, хто її вивчає. Однією з основних проблем вивчення англійських слів є те, що коли студент перестає повторювати слова, вони миттєво забуваються. Ця короткострокова пам'ять може стати перешкодою на шляху до володіння мовою. Що ж можна зробити для подолання цих труднощів? Наше поточне розуміння пам'яті є дуже широким поясненням, що включає електромолекулярну взаємодію нейронів, що призводить до формування ланцюгів. Однак знання про те, як відбуваються біомолекулярні взаємодії на мікроскопічному рівні, все ще дуже обмежені [2, с.56]. Систематичні повторення. Першим кроком є вивчення слів. Потім настає час для систематичних повторень. Рекомендується робити перерви у 20–30 хвилин після вивчення слова і знову повторити його. Через 1–2 години вивчене слово варто повторити знову. Повторення через 7, 14 та 60 днів допоможуть закріпити слово в пам'яті назавжди.

Інтервальне навчання. Це поєднання традиційних повторень та інтервального навчання. Інтервальне навчання передбачає повторення слів через зростаючі інтервали часу. Цей метод забезпечує тривале запам'ятовування слів та дозволяє зберегти їх у пам'яті назавжди. Мнемотехніка та тематичне вивчення. Звернемося тепер до мнемотехніки, яка є потужним інструментом для запам'ятовування слів. Запитайте себе: «Яку кількість речей я насправді пам'ятаю щодня?» Більшість людей оцінюють десь між 100 і 10 000. Насправді відповідь полягає в кількох мільярдах. Людська пам'ять має настільки необмежений потенціал, що більшість людей навіть не усвідомлюють, що кожне слово, яке вони говорять, і кожне слово, яке вони слухають, миттєво розглядається, згадується, точно розпізнається і поміщається у відповідний контекст [1, с.12]. Для тематичного вивчення слів можна використовувати метод побудови ментальних карт. Наприклад, якщо ви вивчаєте тему “software”, можна виписати слова по цій темі, такі як “application”, “program”, “code”, “algorithm”, “framework”, “interface”, “operating system”, “upgrade”. Потім створити ментальну карту, де кожне слово

буде асоціюватися із відповідною картинкою чи концепцією. Ментальна карта є і тематичним, і асоціативним методом запам'ятовування. Ця техніка допомагає не лише вивчити слова, а й систематизувати їх в мозку [4]. За допомогою мнемотехніки можна легко асоціювати слова з конкретними об'єктами чи ідеями, що робить процес вивчення більш цікавим і ефективним.

Отже, що ми називаємо мнемотехнікою та чому ми її згадуємо у цій роботі? Мнемотехніка – це набір прийомів та способів, що полегшують запам'ятовування потрібної інформації та збільшують обсяг пам'яті засобами утворення асоціацій (зв'язків). Це, не що інше, як заміна абстрактних об'єктів та фактів на поняття та уявлення, що мають візуальне уявлення та спрощують запам'ятовування. Комбінація систематичних повторень, інтервального навчання та використання мнемотехніки в тематичному вивченні слів є ідеальним способом вивчити велику кількість слів назавжди, а регулярність та терпіння грають ключову роль у вивченні будь-якої мови. Суть цієї техніки полягає в тому, щоб побудувати асоціації між словами та їх значеннями таким чином, щоб при перегляді набору літер у вас автоматично виникала необхідна асоціація та відгук у мозку. Це схоже на роботу Mindmap, де інформація подається в зручній та логічній формі. Отримання інформації життєво важливе для нашого повсякденного життя. Основою способів отримання інформації є складні процеси нервової системи, яка є сукупністю нервів, що передають інформацію до мозку та з нього [3, с.38]. Ця методика відома з стародавніх часів і активно використовувалась в Римі та Греції. Великий філософ Сократ був великим прихильником цього методу. Суть полягає у тому, що візуальні частки в мозку людини є найбільш потужними та містять найвищий відсоток нейронів. Тому вони можуть засвоювати найбільше інформації за короткий час порівняно з іншими частинами мозку.

З усього вищезазначеного можна зробити висновок, що мнемотехніка – це не лише навичка запам'ятовування, вона стане захопливим та важливим інструментом для пізнання та самовдосконалення. Використовуючи різні види сприйняття, вона дозволить ефективно запам'ятовувати та глибше розуміти інформацію. Створюючи в уяві яскраві образи та символи, вона стане незамінним засобом для навчання та розвитку пам'яті, відкриваючи нові можливості для викладачів та студентів у глибшому розумінні світу. Деякі мнемонічні прийоми, спрямовані на вивчення комп'ютерної лексики в англійській мові, можуть бути важливими для студентів та викладачів.

Список використаних джерел:

1. Buzan T. Use Your Memory. BBC Books, 1989. 176 p.

2. Elashhab S. Exploring Vocabulary Learning Strategies of Saudi Female University Students: Perspectives and Use. International Journal of Language & Linguistics. 2019. 150 p.

3. Saifelnasr Y., Poyraz V., yousef mamdouh. The Science of Memory. Academia.edu – Share research, 2020.

4. URL: <https://doi.org/10.30845/ijll.v6n3p7>

НЕДОПОЛЬСЬКА С.М.,

викладач англійської мови

ВСП «Львівський фаховий коледж
індустрії моди КНУТД»

РОЗВИТОК КРЕАТИВНИХ МОЖЛИВОСТЕЙ ТА КОМУНІКАТИВНОЇ АКТИВНОСТІ СТУДЕНТІВ НА ЗАНЯТТЯХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Анотація. Нові реалії життя в Україні, її поступове перетворення на демократичну, соціально орієнтовану країну обумовили глобальні зміни у філософії освіти, визначенні її мети, завдань, методів діяльності. Сьогодні створюється нова школа, де студент повноцінно живе, проектує своє майбутнє, свій шлях, враховуючи власні можливості, ставлячи перед собою завдання самовдосконалення, самовиховання, самоосвіти. При цьому особливого значення набуває креативність особистості, її здатність до творчого нестандартного мислення, вміння ефективно вирішувати складні проблеми власної життєдіяльності. Концепція сучасної креативної освіти відповідає основним документам, що забезпечують діяльність освітньої галузі: закони України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», державні документи щодо реформування сучасної освіти. Креативність є характерною ознакою творчої особистості, спроможної реалізовувати свій творчий потенціал за власною ініціативою і з вибором відповідних засобів. Креативність розглядається дослідниками і як передумова для будь-якої творчої діяльності, вмотивованої прагненням особистості до самоствердження.

Ключові слова: концепція креативної освіти, нестандартне мислення, творчий потенціал, формування творчої зрілості, іншомовна мовленева діяльність

В системі освіти творчі можливості, закладені у кожному студентові природою, мають бути розвинені та педагогічно скориговані. За результатами досліджень таких психологів, як Виготський Л.С., Пономарьов можна засвідчити, що більшість студентів не вміє максимально розкрити свій творчий потенціал, проявити ініціативу, відхилитися від шаблону та проявити фантазію. Це може стати причиною зниження самооцінки у студентів, зниження їх самоорганізації, працездатності, творчої активності, індивідуальності, імпровізаційності. Проте, саме ці риси сприяють самоактуалізації формування творчої зрілості та більш ефективній соціалізації особистості.

Таким чином, креативна освіта повинна відповідати такій організації навчання, виховання і розвитку творчої активності, у якій як педагог, так і студент мають сприятливі умови для самореалізації, прагнуть отримати творчий продукт інтелектуальної діяльності і самостійно створювати новий.

У своїй педагогічній діяльності та практиці я тісно пов'язую розвиток креативності з комунікативним підходом у процесі викладання. Реалізація комунікативного підходу у поєднанні з педагогічною толерантністю на заняттях англійської мови означає, що формування іншомовних мовленнєвих навичок та вмінь відбувається завдяки здійсненню студентом іншомовної мовленнєвої діяльності під пильним, але толерантним керівництвом викладача.

Тому, першочерговим завданням викладача є навчити студентів розмовляти англійською мовою на актуальні та зрозумілі для них теми, які вони можуть застосовувати в життєвих ситуаціях, стимулювати їх до висловлювань, заохочувати до спілкування, до виконання завдань без страху помилитися, дати неправильну відповідь, в цьому і полягає толерантність викладача як педагога.

Для того, щоб розвивати у студентів творчість, пізнавальну діяльність та комунікативні здібності як викладач, я постійно створюю на занятті певні умови:

- використовую різноманітні форми та методи організації навчальної діяльності. Навчальний матеріал має різний зміст, вид і форми;
- створюю атмосферу зацікавленості кожного студента у роботі;
- впроваджую не тільки індивідуальні, але й групові форми роботи;
- використовую дидактичний матеріал, який сприяє більш швидкому запам'ятовуванню лексики, граматичних правил;

- оцінюю студентів не тільки за остаточним результатом (правильно/неправильно), але й за процесом його досягнення, тобто визначаю оригінальність відповіді.

На занятті за технологією розвитку креативних можливостей етап «Розминка» замінює організаційні моменти традиційного заняття. Головна його функція – створення сприятливого психологічного клімату, що допомагає кращому засвоєнню навчального матеріалу, психічному розвантаженню студентів.

Доцільним під час «розминок» вважаю використання тих прийомів, які розвивають логічне мислення, зорову пам'ять, уміння аналізувати мовні завдання, використовувати життєвий досвід відповідно до запропонованих комунікативних завдань і ситуацій.

Етап «мотивація діяльності» передбачає визначення теми і мети заняття. Він сприяє розвитку внутрішньої мотивації до вивчення конкретної теми.

Оптимальними методами, які я використовую на цьому етапі заняття такі як: «визнач основну думку», «пошук аналогів», «логічний ланцюжок», мета яких – допомогти студентам усвідомити, де й яким чином здобуті знання можуть бути використані в подальшому вивченні мовної теми, в оволодінні мовленнєвими вміннями.

Одне із основних завдань етапу «актуалізація» – викликати інтерес, зацікавленість, схвилювати, спровокувати студентів, пригадати те, що вони вже знають, навчити робити прогнози. Такі методи і прийоми, як «читання-пошук», «дослідження та аргументування», спрямовані на розвиток у студентів самостійності у прийнятті рішень, уміння бачити і формулювати проблему, знаходити шляхи для її вирішення, робити аргументовані висновки.

На заняттях я віддаю перевагу завданням і вправам комунікативно-творчого характеру, які формують спроможність студентів зорієнтуватись в ситуації, уявити себе в іншій ролі, розвивають творчі здібності, надають можливість активізувати вивчену лексику, а також вправам, які сприяють аналітичному розвитку студентів – це складання мовних моделей. Такі завдання створюють сприятливі умови для спілкування.

Застосовуючи проектну роботу у процесі навчання, я маю можливість ознайомити студентів ближче, яскравіше з культурою, традиціями та звичаями Британії та інших англomовних країн. З пасивних слухачів вони перетворюються на активних учасників цих традицій, що допомагає їм назавжди запам'ятати такі проекти. Для створення проекту пропоную різні творчі і комунікативні завдання: «Write your dream», «Express Trip», «Presentation», вікторини. Така робота підвищує рівень інтелектуального

розвитку студентів, її соціально-комунікативну роль, стимулює інтерес до нових знань.

Одним із етапів розвитку комунікативної активності є навчання аудіюванню. Завдання на розвиток аудіювання формують слуховимовні навички, навички імітації звуку, розвивають словесно-логічну пам'ять, навчають сприймати, розпізнавати та аналізувати особливості мови носіїв.

Розвиток комунікативних вмінь на занятті англійської мови неможливий без опанування граматичними навичками. Етап презентації граматичного явища відбувається на основі раніше вивченої, тематично пов'язаної лексики, при цьому створюються умови для творчого і правильного перекомбінування раніше засвоєного лексичного і граматичного матеріалу в усному і писемному мовленні. Важливим є те, щоб не просто навчити розмовляти студентів, а навчити розмовляти грамотно.

Продемонструвати свої знання, практичне їх застосування, усвідомити, що було зроблено на занятті, студенти можуть під час заключної частини заняття «рефлексії». Використовую на цьому етапі такі завдання, як «оціни себе», «експертиза власної діяльності», які сприяють контролю і самоконтролю студентів, визначають рівень їх досягнень на занятті.

Переконана, що вище зазначені мною методи, прийоми та завдання не тільки сприяють креативності, але й стимулюють і підтримують інтерес до вивчення англійської мови саме в комунікативній сфері. Мова – це засіб спілкування, а основа засобу спілкування-діалог. Ось чому комунікативно спрямовані заняття повинні займати керівну позицію у вивченні іноземної мови.

Розвиток креативних можливостей та комунікативної активності студентів є актуальним і результативним. Працюючи з активними методиками, студенти можуть навчитись працювати в групі, критично мислити, аргументовано висловлювати свою думку, приймати рішення, розв'язувати проблемні ситуації, здобути елементарні навички участі в громадському житті тощо.

Форми роботи, які я використовую на заняттях, орієнтовані на всебічний розвиток студентів, сприяють досягненню більшістю студентів належного рівня знань.

Використання зазначених форм роботи та методів навчання зумовлює демократизацію освітньо виховного процесу, сприяє розвитку у студентів креативного мислення, вчить бути демократичними, розвинутими, творчими, активними особистостями.

Список використаних джерел:

1. Бібік Н.М. Нова Українська Школа. Порадник для вчителя / Н.М.Бібік. – К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2021. – 206 с.
2. Бохенська Е.М. Розвиток креативного мислення учнів на уроках англійської мови [Електронний ресурс] / ЕМ.Бохенська. – Режим доступу: <http://metodportal.net/node/7320>.
3. Литвиненко С.О. Розвиток креативності учнів у процесі вивчення англійської мови за допомогою проектної технології / С.О. Литвиненко // Таврійський вісник освіти. – 2020. – №3(51). – С. 164–169.
4. Петренко Н.В. Формування продуктивної компетентності як складова формування компетентної особистості [Електронний ресурс] / Н. В. Петренко. – Режим доступу: <https://nadiapetrenko.wordpress.com/2012/04/19>.
5. Розвиток креативності на уроках англійської мови [Електронний ресурс] . – Режим доступу: http://dashasimonzt.blogspot.com/2015/10/blog-post_32.html.

СЕНИЧ Г.Б.,

викладач економічної теорії,
викладач вищої категорії, викладач-методист
ВСП «Педагогічний фаховий коледж
Львівського національного університету
імені Івана Франка»

**ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ ГРАМОТНОСТІ
ЗАСОБАМИ STEM/STEAM - ОСВІТИ
У ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ**

У сучасному суспільстві фінансова грамотність розглядається як базова життєва компетентність, що забезпечує здатність особистості приймати обґрунтовані економічні рішення. З огляду на провідну роль педагогів у вихованні молодого покоління, особливого значення набуває формування фінансової грамотності саме серед учителів початкових класів. У свою чергу, STEM/STEAM-освіта (наука, технології, інженерія-математика-мистецтво) відкриває широкі можливості для інтеграції практичних фінансових знань у педагогічну діяльність.

У Державному стандарті початкової освіти України фінансова грамотність і підприємливість визначені як одна з 11 ключових компетентностей, які мають формуватися у здобувачів освіти. Це означає, що вчитель початкових класів повинен володіти цими компетентностями, щоб ефективно інтегрувати їх у навчальний процес. [1]

Згідно з Державним стандартом початкової освіти, компетентність "підприємливість та фінансова грамотність" передбачає:

- ініціативність;
- готовність брати відповідальність за власні рішення;
- вміння організовувати свою діяльність для досягнення цілей;
- усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці;
- готовність до втілення в життя ініційованих ідей.

Ці компетентності є обов'язковими для формування у здобувачів освіти, що підкреслює їх важливість у сучасній освіті. За результатами досліджень, проведених НБУ у співпраці з МОН України, рівень фінансової обізнаності педагогів є нерівномірним, що зумовлює необхідність додаткового підвищення їхньої кваліфікації. [2,3]

Таким чином, фінансова грамотність і підприємливість є важливими складовими професійної компетентності вчителя початкових класів, які сприяють формуванню відповідних навичок у молодших школярів.

Інтеграція фінансової грамотності в контексті STEM-підходу дозволяє формувати в учителів практичні навички роботи з фінансовими даними, критичного мислення та вирішення прикладних задач. Наприклад, через проєктне навчання можна моделювати сімейний бюджет, вивчати ринок товарів, аналізувати споживчі кредити. Крім того, STEM сприяє створенню міждисциплінарних зв'язків, коли економічна складова розглядається у зв'язку з математикою, інформатикою чи природничими дисциплінами.

У сучасній практиці педагогічної діяльності з'являється все більше прикладів ефективного використання STEM-методик у процесі формування фінансової грамотності. Наприклад:

- Використання онлайн-симуляторів економічної діяльності, де учні й учителі можуть спільно планувати бюджети, керувати віртуальними фінансами.
- Проведення тематичних STEM-тижнів або проєктів, присвячених економіці родини, ціноутворенню, споживанню.
- Використання мобільних застосунків, цифрових платформ (наприклад, «Фінансова абетка» від НБУ) у навчальному процесі. [4]

STEAM-освіта є логічним продовженням STEM-підходу, в якій ключову роль відіграє елемент "А" – Arts (мистецтво). Залучення мистецької складової дозволяє активізувати креативне мислення, розвивати емоційний інтелект, комунікативні навички та візуальну уяву вчителів. У контексті фінансової грамотності це відкриває нові шляхи для пояснення складних понять через історії, візуалізацію та інсценізації.

Наприклад, під час вивчення теми «Сімейний бюджет» можна поєднувати аналітичні завдання (планування витрат, побудова діаграм) із творчими (створення власної валюти, колажу «Мапа мрій», театралізація ситуацій з грошовими рішеннями). Такі методи сприяють глибшому засвоєнню матеріалу, формуванню фінансової культури як особистісної цінності.

STEAM-орієнтоване навчання дозволяє подолати бар'єр абстрактності фінансових знань, наблизити їх до життєвого досвіду, активізувати міждисциплінарне мислення. [5,с.14] Це особливо важливо для вчителів початкових класів, які працюють з молодшими школярами у просторі емоційного та образного мислення.

Серед основних труднощів реалізації STEM-підходу у фінансовій освіті педагогів виділяють: обмежене забезпечення освітніх закладів обладнанням, відсутність належної підготовки викладачів до роботи з інтерактивними ресурсами, нестачу адаптованих програм підготовки. Перспективними напрямками є впровадження відповідних освітніх компонентів для здобувачів освіти, відкритих електронних платформ та публікацій для вчителів, а також поглиблення міжпредметної інтеграції в навчальних планах початкової школи.

Формування фінансової грамотності вчителів початкових класів із використанням можливостей STEM/ STEAM -освіти є важливим і своєчасним напрямом педагогічної інновації. Поєднання економічної компетентності, технологічної підготовки та творчого підходу дозволяє вчителям не лише орієнтуватися в сучасному фінансовому середовищі, а й ефективно передавати ці знання молодшим школярам.

Список використаних джерел:

1. Постанова КМУ № 87 від 21.02.2018 року Про затвердження Державного стандарту початкової освіти [Електронний ресурс].-Режим доступу:
https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/59891/?utm_source=chatgpt.com
2. Андрійчук В. Діагностика рівнів готовності майбутніх учителів до формування фінансової грамотності учнів початкової школи: інструментарій та технології.// Науково-практичний журнал «Наука і освіта».-2022.- №3, с. 3–8. освіти [Електронний ресурс].-Режим доступу:
https://scienceandeducation.pdpu.edu.ua/doc/2022/3_2022/1.pdf
3. Ребуха Л., Кізима Т., Письменний В. Значимість інтерактивних та практико-зорієнтованих ігор у процесі викладання фінансової грамотності в закладах освіти.//Науковий часопис «Ukrainian Journal of Educational Studies and Information Technology».- 2020.- №4. [Електронний ресурс].-Режим доступу:
https://www.researchgate.net/publication/348143253_The_importance_of_i

interactive and practically oriented games in the process of financial literacy teaching at educational institutions

4. Центр фінансових знань “Талан”. Конкурс для педагогів "STEM-урок з фінансової грамотності" освіти [Електронний ресурс].-Режим доступу :<https://talan.bank.gov.ua>
5. Савченко О. STEAM як засіб розвитку критичного і креативного мислення в початковій школі//Педагогічно-методичний журнал «Початкова освіта».- 2021.- №4, с. 12–17.

ЯРЕМА Б.П.,

ВСП «Львівський фаховий коледж
індустрії моди КНУДТ»,
викладач, к.е.н., доцент

**ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ЗАСТОСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ
ТЕХНОЛОГІЙ У ВИВЧЕННІ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПІДПРИЄМНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ»**

Анотація. Відображено роль інноваційних підходів та активних методів навчання у формуванні готовності майбутніх фахівців до професійної діяльності. Проаналізовано практичні аспекти застосування інноваційних технологій у вивченні навчальної дисципліни «Підприємницька діяльність».

Ключові слова: інновації, інноваційні технології навчання, активні методи навчання, інтерактивні методи навчання, технології штучного інтелекту.

Інновації в освіті є закономірним явищем, динамічним за характером і розвивальним за результатами, їх запровадження дозволяє вирішити суперечності між традиційною системою і потребами в якісно новій освіті.

Інновації в освіті – це процес творення, запровадження та поширення в освітній практиці нових ідей, засобів, педагогічних та управлінських технологій, у результаті яких підвищуються показники (рівні) досягнень структурних компонентів освіти, відбувається перехід системи до якісно іншого стану[1].

Одним із головних завдань сучасної системи освіти є розкриття потенціалу всіх здобувачів, надання їм можливостей виявити творчі здібності, а також сформувати й розвинути необхідні навички та компетентності. Реалізувати ці завдання неможливо без впровадження поряд із традиційними нових, інноваційних технологій навчання.

Використання інноваційних технологій сприяє інтелектуальному і творчому зростанню не тільки студента, але й викладача; дає можливість бути в курсі сучасних тенденцій розвитку педагогічної думки, допомагає швидко і

адекватно реагувати на зміни в освіті, робить можливим застосування сучасних способів інтерпретації та систематизації інформації при вивченні тем курсу.

В основу підготовки майбутніх фахівців покладено прогресивні технології, які спрямовані на розвиток у студентів творчого мислення, їх вміння спілкуватися, розмірковувати і приймати рішення.

Вимоги до сучасної освіти спонукають педагогів до пошуку нових сучасних ефективних методів викладання та навчання, серед яких особливе місце належить інтерактивним, що дозволяють досягти більш високих результатів навчання і виховання, впроваджувати новітні освітні технології в процес навчання.

При інтерактивному навчанні студенти беруть активну участь у навчальній діяльності, моделюють професійні ситуації, виконують творчі та дослідницькі завдання, ведуть обговорення з іншими студентами, навчаються обґрунтовувати свою точку зору та наводити аргументи, розробляють стратегії ефективної поведінки в різних ситуаціях. Основним завданням викладача є створення умов для активної та ініціативної діяльності студентів [2].

Вибираючи метод навчання, варто враховувати час, відведений на вивчення певної теми, а також значущість навчального матеріалу для подальшої професійної або освітньої діяльності студента.

Розглянемо практичні підходи до застосування окремих інноваційних технологій у вивченні дисципліни «Підприємницька діяльність». В організації навчального процесу переважно використовуються такі методи інтерактивного навчання як: метод аналізу і діагностики ситуації, аудіовізуальний метод навчання, метод проєктів.

Проведення лекцій з цієї дисципліни здійснюються з використанням ситуаційного аналізу, який передбачає опис проблеми, яка пропонується студентам для самостійного аналізу, висування ідей та рішень її розв'язання. Поряд з цим, на лекціях застосовуються навчальні відео-презентації, навчальні фільми, що підвищує результативність заняття.

За допомогою відеоматеріалів можна пожвавити будь-який етап заняття – його організаційну частину, мотивацію навчальної діяльності, перевірку і корекцію знань студентів, вивчення нового матеріалу, його закріплення, домашнє завдання [3].

Практичні роботи з навчальної дисципліни «Підприємницька діяльність» передбачають наскрізні завдання, зокрема, пошук підприємницької ідеї, яка є основою створення віртуальної власної фірми та подальшого розгляду практичних питань, пов'язаних з методикою заснування

власної справи, плануванням та веденням підприємницької діяльності, що дозволяє студентам краще зрозуміти важливість тих чи інших показників, прослідковувати їх взаємозв'язок і взаємозалежність (рис.1).

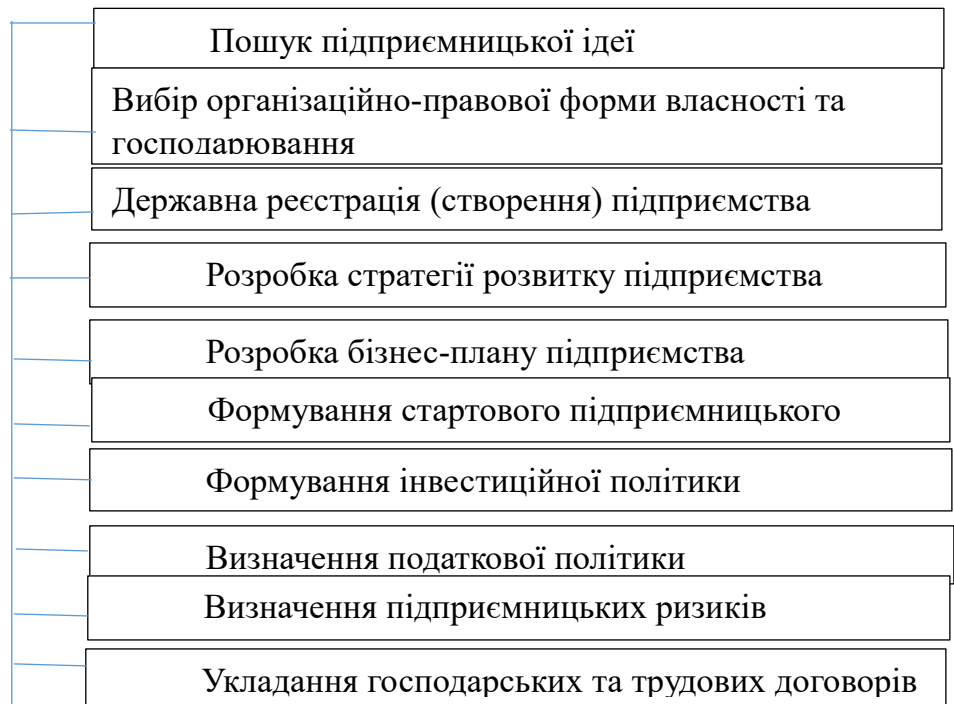

Рис. 1. Структурно-логічна схема проведення практичних занять з навчальної дисципліни «Підприємницька діяльність»

Джерело: власна розробка автора

В організації практичної роботи застосовують методи аналізу конкретних ситуацій, метод проєктів.

Аналіз конкретних ситуацій – традиційний аналіз конкретних, ситуацій, що включає глибоке й детальне дослідження реальної або імітованої ситуації. Використання методу аналізу конкретних ситуацій дозволяє вирішити наступні навчальні цілі: розвиток аналітичного мислення, оволодіння практичних навичок роботи з інформацією, вироблення управлінських рішень, розширення комунікативної компетентності, формування здатності вибору оптимальних варіантів ефективної взаємодії з іншими людьми, підвищення мотивації до навчання [2].

Метод проєктів – це спосіб навчання, при якому студенти отримують знання в процесі планування й виконання конкретних завдань, що пов'язані з підприємницькою діяльністю. При цьому метод проєктів передбачає прояв здобувачам освіти самостійності в плануванні, організації і контролі своєї діяльності, результатом якої є створення будь-якого інноваційного продукту. Проєктна технологія дозволяє активно розвивати підприємницьке мислення, творчі здібності, прагнення творити, а також дозволяє студентів усвідомити

себе суб'єктом творчості, що має вирішальну роль при підприємницькому самовизначенні [4]. Метод проєктів передбачає певну сукупність навчально – пізнавальних прийомів, що дозволяють вирішити певну проблему під час самостійних дій з обов'язковою презентацією результатів [2].

Цей метод використовується в організації практичних робіт з таких тем як «Технологія заснування власної справи» та «Планування підприємницької діяльності».

Проект вимагає добре продуманої структури, сценарію всієї діяльності учасників з визначенням їх функцій (оформлення результатів діяльності) та участі кожного учасника в оформленні кінцевого продукту [5].

Зокрема, в межах вивчення теми «Технологія заснування власної справи» студентам необхідно:

1. Описати та охарактеризувати свою уявну власну справу: сфера діяльності, вид підприємницької діяльності, мета підприємницької діяльності, організаційно-правова форма, місце розташування.
2. Дати назву фірмі та підготувати атрибути фірми (фірмові бланки, торговельний знак, емблему, слоган, рекламне оголошення тощо).
3. Розробити презентацію створеної уявної фірми (підприємства, товариства).

Метою практичної роботи з теми «Планування підприємницької діяльності» є закріплення теоретичних положень щодо бізнес-планування (призначення і структури бізнес-плану, етапів його розробки).

Вказана практична робота передбачає наступні завдання для студентів:

1. Охарактеризувати завдання бізнес-плану створеної уявної фірми та описати його структуру.
2. Розробити бізнес-план відповідно до підприємницької ідеї, мети, завдання створеної уявної фірми.
3. Розробити презентацію розробленого бізнес-плану.

Під час організації та виконання проєкту викладач допомагає студентам у пошуку джерел інформації, координує весь процес роботи над проєктом, підтримує і заохочує до безперервного руху вперед у роботі над проєктом, тобто допомагає, але не виконує роботи замість нього.

Студенти презентують свої проєкти, усі присутні можуть поставити запитання і висловити свою точку зору стосовно доповіді, студенти-доповідачі мають переконати слухачів у актуальності своєї бізнес-ідеї та показати свою компетентність. Таким чином, відбувається самоствердження студентів як майбутніх фахівців, усвідомлення ними реальності самореалізації у підприємницькій діяльності.

Впровадження у практику викладання новітніх інноваційних підходів, технологій, методів та прийомів навчання передбачає нейромережі та генеративний штучний інтелект, які активно входять у наше життя і освітня галузь не є виключенням. Для викладачів не таємниця, що здобувачі освіти використовують ШІ для виконання як теоретичних, так і практичних завдань, що змушує прогресивну частину освітян критично оцінювати отримані результати та коригувати традиційні парадигми навчання та викладання, актуалізуючи дидактичні моделі й відкриваючи новітні горизонти для оптимізації педагогічних практик [6].

Технологія штучного інтелекту може стати потужним інструментом для вдосконалення, освітнього процесу, підвищення його ефективності.

Нагальним завданням викладача є сформулювати розуміння того, що штучний інтелект –інструмент, який здатний допомогти у пошуку нових напрямів, цікавих ідей і думок, їх співставлення й порівнянні, напрацюванні альтернатив[6].

Вважаємо, що технології штучного інтелекту можуть успішно використовуватися у розвитку підприємницького мислення у студентів.

Зокрема, взаємодія через звичні текстові або голосові запити штучний інтелект дозволяє будь-якому користувачу без технічної підготовки формувати бізнес-запити та отримувати релевантні ідеї — від студентів-майбутніх фахівців з підприємницької діяльності до викладачів-практиків.

Завдяки здатності швидко комбінувати концепти з різних сфер, генеративний штучний інтелект пропонує широкий спектр варіантів, через що власник бізнес-ідей долає «блок креативності» та знаходить нестандартні рішення [7].

Інструменти штучного інтелекту генерують тексти та візуальні матеріали (опис продукту, слогани, базові ілюстрації), завдяки чому майбутній підприємець миттєво отримує готові нариси для презентацій і маркетингових дописів.

Правильне розуміння і використання інструментів штучного інтелекту у навчальному процесі дасть можливість стимулювати самостійну роботу студента, формувати вміння формулювати завдання та критично оцінювати отримані ідеї.

Використання різних інноваційних методів сприятиме ефективнішому опануванню навчального матеріалу, кращому його розумінню, розвитку у студентів інтересу до навчання, творчості та необхідних навичок і компетентностей.

Список використаних джерел:

1. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України ; гол. ред. В. Г. Кремень. – К. : Юрінком Інтер, 2021. – 1144 с.
https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/39233/1/Енциклопедія%20освіти_.pdf
2. Сучасні технології в освіті: потенціал та тенденції розвитку/<https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/359/350>
3. Шемендюк С.В., Пліско В.І. Особливості створення та застосування відеоматеріалів в навчальному процесі на філологічних факультетах/ Чернігівський національний педагогічний університет імені Т.Г. Шевченка. Наукові записки кафедри педагогіки Випуск XXXIII Харків – 2013 /[093-Article Text-6183-1-10-20150701.pdf](https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/39233/1/Енциклопедія%20освіти_.pdf)
4. Верітов В. Застосування новітніх методів навчання у процесі формування підприємницької культури здобувачів вищої освіти/<https://periodica.nadpsu.edu.ua/index.php/pedzbirnyk/article/view/615/551>
5. Карбованець О., Куруц Н., Голуб Н., Майорош А. Метод проектів – сучасна педагогічна технологія навчання освітніх закладів різних рівнів/<https://www.google.com/search?client=opera&q=Карбованець+О.%2C>
6. Булавина О. Технологія ІІІ в економічній дидактиці: можливості для розвитку економічного мислення чи загрози для здобувачів професійної й вищої освіти/<https://www.google.com/search?client=opera&q=6.Олена+БУЛАВИНА.>
7. Vasylyuk-Zaitseva, S., Kosenyuk, H., Tanasiichuk, I., & Boyko, J. (2023). Application of Artificial Intelligence in Ukrainian Education of the Future. Futurity Education, 3(3), с. 97-99/ <https://doi.org/10.57125/FED.2023.09.25.05>

ЯНЖУЛА О.В.

ВСП «Львівський фаховий коледж
індустрії моди КНУТД»
викладач історії

ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ОСВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ

Постановка проблеми. Сучасні технології навчання – це інноваційні засоби та підходи, які використовуються для полегшення процесу навчання та підвищення ефективності освіти. Вони включають інформаційно-комунікаційні технології (спеціальні технічні інформаційні засоби), ігрові технології, інтерактивні технології та інші технології інтенсифікації навчання.

За останні роки у підходах до викладання соціогуманітарних дисциплін відбулися зміни. У першу чергу це стосується методів викладання, застосування сучасних освітніх інновацій в процесі викладання історії

України, застосування інноваційного навчання, яке спрямоване на розвиток творчих здібностей здобувачів освіти.

В сучасному світі, при осучаснених засобах зв'язку та комунікації, залишатися осторонь і не впроваджувати новітні технології нереально, особливо для педагога. Викладачу в умовах швидких змін потрібно адаптуватися і вдосконалювати власну мультимедійну, комп'ютерну та інформаційну грамотність. Сучасні вимоги освітніх стандартів змушують викладачів не тільки надавати студентам інформацію, а й шукати шляхи практичного застосування її в повсякденному житті. Знання не заради знань, а знання – для збагачення життєвого досвіду молоді.

Саме інноваційне навчання є новим ступенем у процесі навчання, це новий погляд на навчальний процес, коли повністю переосмислюються стосунки викладача і студента, коли основною метою навчання стає особистісно-орієнтований підхід до здобувача освіти.

Нетрадиційні форми викладання історії привертають увагу викладачів можливістю поєднати вивчення великого обсягу історичного матеріалу, вивчення діяльності історичних діячів, основних історичних подій і підготовкою до олімпіад з історії України. Саме для реалізації цієї мети і потрібні різноманітні інноваційні технології.

Аналіз досліджень та публікацій. Гаврон Н.Б. Використання сучасних інноваційних технологій на уроках історії та правознавства. – Режим доступу: <https://www.slideshare.net>. В цьому дослідженні автор аналізує ефективність сучасних інноваційних методів, які вона використовує в своїй роботі.

Симончук Д.І. у дослідженні «Сучасні технології викладання історії та їх практична реалізація» аналізує різноманітні інтерактивні методи, наприклад «мозковий штурм». Цінність цього методу полягає в тому, що можна зібрати якомога більше ідей від учасників протягом обмеженого періоду часу.

Стаття «Сучасні технології у викладанні історії в школах» Михайлюка М. присвячена аналізу сучасних педагогічних технологій, які використовуються в процесі викладання історії України. У роботі наголошується на необхідності використання ігрових технологій, які стимулюють пізнавальну активність здобувачів освіти.

В статті «Сучасні підходи та інноваційні тенденції в методиці навчання історії» Валько Л.М. розмірковує над тим, як позбутися догматизму в процесі викладання історії України, що глибоко вкорінився з радянських часів.

Мета даного дослідження проаналізувати різноманітні сучасні педагогічні технології, з'ясувати їх ефективність, дослідити які методи

організації підготовки на різних етапах навчання є найбільш продуктивними, враховуючи рівень знань студентів.

Виклад основного матеріалу дослідження. Педагогіка співробітництва і розвитку змінює технологію навчання. Суть її полягає в тому, щоб розбудити пізнавальну активність студента, сприяти становленню самостійності в мисленні і діяльності. Для цього студент повинен розглядати навчання як творчий процес, самостійно опановувати знання. А це, у свою чергу, вимагає таких технологій навчання, які активізують самостійну пізнавальну діяльність студентів.

Для розвитку дослідницької, творчої, пізнавальної діяльності педагогу сьогодні необхідно шукати такі засоби, які допомагали б створювати особливі умови для креативної діяльності студентів у навчальному процесі. Для створення творчої обстановки у процесі навчання викладач повинен:

- усувати внутрішні перешкоди творчим проявам;
- показувати студентам можливості використання метафор та аналогій;
- допомагати студентам бачити зміст, напрямок креативної діяльності.

Інтерактивні методи навчання є одним видів сучасних освітніх технологій. Розроблено багато методик, що застосовуються в інтерактивному навчанні. Ці методи можна застосовувати як для викладання, засвоєння нового матеріалу, так і для перевірки знань студентів.

В процесі вивчення історії України необхідно використовувати метод проблемного завдання. Проблемні завдання розвивають вміння мислити творчо та критично. Творче мислення спрямоване на створення нових ідей, а критичне виявляє їх слабкі сторони. Студент, який вміє мислити, розглядає різні точки зору та доходить до власного висновку. У процесі навчання студенти розвивають історичне мислення, пізнають закономірності історичного розвитку.

Наприклад, при вивченні теми «Виникнення козацтва та його роль в історії українського народу» можна розв'язати наступне проблемне завдання: «Існує точка зору, що в Запорізькій Січі була не демократія, а охлократія (влада натовпу), яка перешкоджала утвердженню ідеї державності. Чи погоджуєтесь ви з такою думкою? Свою відповідь обґрунтуйте».

Під час вивчення теми «Українські землі у складі Великого князівства Литовського та інших держав» студентам можна запропонувати вирішити наступне проблемне завдання: «Доведіть або спростуйте твердження: Литва була загарбником, який позбавив Україну незалежності».

Однією із загальновизнаних у педагогіці навчальних цілей є розвиток раціонального критичного мислення. Тому в останні роки особливу увагу

приділено формуванню мислення, цілеспрямованому розвитку інтелектуальних умінь, тобто навчання розумовим вмінням, процесам пізнавального пошуку.

Важливою формою активізації навчальної діяльності студентів є дискусія. Дискусія – колективне обговорення, обмін думками, ідеями між кількома учасниками. Мета дискусії – виявити відмінності в розумінні питання, прийти до спільної точки зору.

В процесі дискусії використовують метод «мозкового штурму». Це метод розв'язання завдань за дуже обмежений час. Мета «мозкового штурму» - зібрати якомога більше ідей від учасників протягом обмеженого періоду часу. Викладач збирає групу студентів, ставить їм завдання, всі учасники висловлюють думки з приводу проблеми. Хід дискусії:

- висунення проблеми;
- розподіл учасників на групи, розподіл ролей;
- обговорення проблеми;
- представлення результатів обговорення;
- продовження обговорення і підведення підсумків.

Головна роль у дискусії належить викладачу, його вмінню задавати питання, вести діалог, тримати паузи, очікуючи відповіді. Протягом дискусії роль викладача не повинна зводитися до директивних реплік або висловлювання особистих суджень.

Під час вивчення теми «Українська державність в 1917-1921 роках» можна використати метод «мозкового штурму» для вирішення наступного питання: «Як ви оцінюєте умови Варшавської угоди, укладеної між С.Петлюрою та Ю.Пілсудським?»

Одним із інтерактивних методів є «дерево рішень». Ця методика застосовується під час аналізу ситуацій і допомагає досягти певного розуміння причин, які призвели до прийняття того чи іншого важливого в минулому рішення. Студенти розуміють механізм прийняття складних рішень, а викладач фіксує у колонки переваги й недоліки кожного з них. Під час обговорення студенти заповнюють таблицю.

Проблема	Проблема
Переваги	Недоліки

Цей метод можна використати під час вивчення теми «Українська СРР в умовах нової економічної політики». Група поділяється на дві групи. 1-а група аналізує політику українізації з точки зору української інтелігенції, визначає її наслідки для розвитку національної культури. 2-а група аналізує політику українізації з точки зору більшовицького керівництва, вирішує проблемні

питання: «Що в проведенні цієї політики могло налякати владу?», «Чи могла ця політика бути довготривалою?»

Такі інтерактивні методи дозволяють з цікавістю вивчати і опановувати матеріал, який при цьому зберігає весь необхідний науковий зміст.

Висновки. В процесі вивчення дисципліни «Історія України» викладачі повинні використовувати новітні досягнення педагогічної науки.

Серед сучасних освітніх технологій, які дозволяють органічно впливати на особистісний і професійний розвиток студентів, важливе місце належить інтерактивним технологіям. Вони створюють сприятливу атмосферу, в якій навчаються студенти.

Застосовувати оптимальну систему методів, форм і прийомів роботи під час занять з урахуванням особистісно-зорієнтованого навчання.

Отже, інтерактивні методи мають низку переваг:

- за той самий проміжок часу обсяг виконаної роботи набагато більший;
- висока результативність у засвоєнні знань і формуванні вмінь;
- формується вміння співпрацювати;
- формуються мотиви навчання;
- розвивається навчальна діяльність (планування, контроль, самоконтроль).

Використання інтерактивних методів навчання сприяє процесу формування національної свідомості під час занять з Історії України. Інтерактивні методи не тільки закріплюють знання та вміння студентів, але й розвивають у них творчі здібності, вміння аргументовано висловлювати свої думки, розвивають логічне мислення та комунікативні здібності студентів.

Список використаних джерел:

1. Пометун О.І., Пироженко Л.В. Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід. Метод. посібник. – Київ: АПН. 2002.
2. Сисоєва С. Інтерактивні технології навчання дорослих URL: kubg.edu.ua/images/stories/Departamnts/osvitology/book.sisoeva-internet.pdf
3. Яковенко Г.Г. Методика навчання історії: навчально-методичний посібник. – Харків: Видавництво ХНАДУ. 2017.
4. Яковенко Г.Г. Методика навчання історії URL: dspace.hnpu.edu.ua.
5. Бочарова А.П. Використання сучасних інноваційних технологій на кроках історії. URL: <https://vseosnita.ua>.
6. Старєва А.М. Методика навчання історії: особистісно орієнтований підхід. Навч. посібник. – Миколаїв: «Іліон». 2007.
7. Нікора О.А. Формування предметно-історичних компетенцій як результат навчальної діяльності учнів URL: journal.kdpu.edu.ua.

ПРИШЛЯК Г.М.

викладач економіки

ВСП «Львівський фаховий

коледж індустрії моди

Київського національного університету технологій та дизайну

ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В КОЛЕДЖІ

Воєнний стан в Україні ставить нові вимоги щодо підготовки компетентних, самодостатніх, мобільних фахівців, які здатні самостійно оволодівати системою необхідних знань, критично їх осмислювати, творчо використовувати у подальшій професії, постійно навчатися упродовж життя, а також розв'язувати нестандартні задачі, приймати швидкі рішення тощо[1].

Відомо, що від початку повномасштабної війни саме інновація в освіті набуває особливої актуальності для забезпечення держави висококваліфікованими спеціалістами, де постає питання приймати нестандартні рішення – інноваційні рішення.

Саме інновації створені для того щоб заповнити невідповідність традиційного навчання сучасним освітнім потребам тому, що така освіта спрямована на соціум, не цілеспрямоване формування особистості – спеціаліста-професіонала, який відповідатиме соціальному замовленню.

Інноваційні тенденції перебудови змісту освіти полягають в інтерпретації знань з теоретичної сфери в практичну. Сьогодні виникає потреба якомога більше наблизити практику з теорією через надання знанням прикладного характеру, щоб здобувач зміг використовувати набуті під час навчання знання в своїй практичній діяльності та через сучасні знання.

На функціонування освітнього процесу впливають не тільки внутрішні, але й зовнішні чинники. Серед них можна виділити такі:

Зміна освітнього законодавства. Передбачає перегляд усіх компонентів освітньої системи та прийняття невідкладних управлінських рішень. Пріоритетним напрямом є доступність та інклюзивність освіти; реалізація компетентнісного підходу в навчанні; створення внутрішньої системи забезпечення якості освіти.

Оновлення Державних стандартів і навчальних програм. Це безпосередньо впливає на зміст організації освітнього процесу.

Зміна демографічної ситуації. Потрібно постійно аналізувати демографічну ситуацію на державному та місцевому рівнях, прогнозувати можливі її впливи на діяльність навчального закладу.

Невідповідність програм підготовки викладачів до потреб сучасного навчального закладу.

Серед внутрішніх чинників, які впливають на якість освітнього процесу, можна виділити такі:

Налагоджена система документообігу в коледжі.

Створення мотивуючого безпечного освітнього простору. Важливо, щоб освітнє середовище мотивувало і стимулювало інтерес до пізнання, до активної життєвої позиції.

Психологічна підтримка.

Використання різних форм організації початкових занять.

Прозорість і зрозумілість критеріїв навчальних досягнень здобувачів освіти.

Комунікація з учасниками освітнього процесу.

Безперервний процес підвищення професійної компетентності.

Інновації у сфері освіти мають динамічний характер ті відображають загальні тенденції в суспільстві, процеси глобалізації й інтеграції. Упровадження інновацій сприяє вирішенню конфліктів між традиційною системою освіти та потребою в якісній новій освіті.

Навчання з використанням інноваційних технологій передбачає активну участь здобувачів освіти у навчальному процесі, де взаємодія відбувається неперервно та інтенсивно. Організація інноваційно-інтерактивного навчання охоплює такі аспекти, як створення ситуацій, що відображають реальне життя, використання рольових ігор, спільне вирішення проблем з урахуванням аналізу обставин і конкретної ситуації. Використання інтерактивних технологій у навчальному процесі призводить до підвищення активності здобувачів освіти, що виявляється в збільшенні інтенсивності мислення, здатності до генерації ідей, висловлення припущень, здатності до проектування, моделювання, проведення досліджень, розвитку творчої уяви, підвищення рівня уваги, зосередженості та здійсненні аналітико-синтетичних операцій [5].

Для організації освітнього процесу в коледжі найчастіше впроваджуються такі інноваційні методи і прийоми: навчання й виховання, орієнтоване на індивідуальні потреби й можливості здобувача освіти, громадянська освіта, технологія групової навчальної діяльності, інформаційно-комунікативні технології тощо.

Вибір правильних освітніх технологій стає важливою й актуальною проблемою сучасної освіти. Лише за допомогою ефективно обраних педагогічних технологій, методів і способів можна формувати ключові компетентності здобувачів освіти, необхідні для успішної адаптації в суспільстві та розвитку успішної кар'єри.

Інноваційність в освітньому процесі призводить до трансформації взаємодії між викладами і здобувачами освіти. У контексті інноваційного навчання здобувач освіти стає ключовим освітнім суб'єктом, який активно співпрацює з викладачем, проявляючи зацікавленість у здобутті глибоких й актуальних знань [1].

Поширеною інновацією для організації освітнього процесу в коледжі є впровадження дистанційної та змішаної форми навчання з використанням відповідних цифрових інструментів: платформ дистанційної освіти (Google Classroom? Google Workspace), онлайн-комунікаційних сервісів (Zoom, Skype, базові сервіси Google тощо) [4].

Основним елементом освітнього процесу в дистанційному навчанні є систематична та цілеспрямована самостійна робота здобувачів освіти, які можуть навчатися в будь-якому зручному для них місці, маючи доступ до спеціальних навчальних матеріалів і змогу зв'язатися з викладачем через телефон, електронну пошту або онлайн-конференції.

Дистанційне навчання потребує адаптації до нових технологій і роботи віддалено, самостійності, дисциплінованості та взаємодії з іншими учасниками освітнього процесу. Використання дистанційних технологій сприяє забезпеченню індивідуального підходу.

Для організації освітнього процесу важливе значення має такий інноваційний підхід, як гейміфікація.

Основною умовою успішного впровадження інноваційних підходів є наявність у викладачів відповідного рівня цифрової компетентності. В Україні є низка освітніх платформ, де педагоги можуть отримати необхідні навички в роботі з цифровими ресурсами.

Важливим аспектом є наявність у сучасного викладача розвиненої інноваційної компетентності, основні риси якої включають: розуміння суспільної важливості та необхідності інновацій; креативне мислення та вміння застосовувати творчий, нетрадиційний підхід у педагогічній діяльності; здатність до проектування, пошуку оригінальних і нетрадиційних рішень; інноваційне визначення цілей та розроблення нових методів досягнення освітніх цілей [4].

Ефективна організація навчального процесу в коледжах забезпечує якісну підготовку висококваліфікованих фахівців, розвиває «м'які» навички, такі як комунікація, робота в команді, критичне мислення, установлення та досягнення цілей, уміння вирішувати конфліктні ситуації. Такі навички є важливим аспектом сучасної освіти та професійної діяльності особистості [14].

Список використаних джерел:

1. Алексійчук В.Н. Організація інноваційного освітнього процесу в середніх закладах освіти. Вчені записки ТНУ вмені В.І.Вернадського. 2020. № 4.с.165-170. URL: <https://doi.org/10.32838/2709-3093/2020.4/259>
2. Золотухіна С.Т., Фазан В.В., Макаренко В.В., Традиції та новації у педагогічній діяльності. Теорія та методика навчання та виховання. Київ: №50 2021.58с.
3. Інновації в освіті: необхідність, сутність, зміст / Т.Пантюк та ін. Молодь і ринок. 2020.№ 6 (185). С. 6-10. URL: <https://doi.org/10.24919/2308-4634/2020.225537>
4. Кончович К.Т. Удосконалення навчального процесу в закладах середньої освіти засобами інтерактивних технологій. URL: https://cuesc.org.ua/images/informlist/intership_ISMA_ped_июль_2021.pdf#page=29

БОДНАР О.М.

кандидатка історичних наук,
викладачка історії

КЗ ЛОР Львівський фаховий коледж
культури і мистецтв

ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЯКІСНОЇ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ЗФПО

Анотація. У статті розглянуто питання впровадження сучасних педагогічних технологій у практику викладання в закладах фахової передвищої освіти (ЗФПО) з метою підвищення якості підготовки здобувачів освіти. Особлива увага приділяється застосуванню інтерактивних методів та цифрових платформ (зокрема, «Всеосвіта», «На Урок», LCloud) у процесі викладання загальноосвітніх дисциплін, зокрема історії України. Окремо висвітлено можливості використання інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) для підготовки до ДПА та ЗНО/НМТ з навчальної дисципліни «Історія України», формування історичної компетентності та розвитку критичного мислення у здобувачів освіти.

Ключові слова: педагогічні технології, ІКТ, хмара тегів, історія України, НМТ, ДПА, Всеосвіта, На Урок, LCloud.

Виклад матеріалу. Освіта ХХІ століття перебуває на етапі активної трансформації, що зумовлено стрімким розвитком інформаційних технологій, потребами індивідуалізації навчання та орієнтації на результати. У цьому контексті особливої актуальності набуває впровадження сучасних педагогічних технологій у систему фахової передвищої освіти.

Одним із головних завдань викладача є створення умов, за яких здобувачі освіти не лише опановують навчальний матеріал, а й формують практичні навички, аналітичне мислення, здатність до самостійного навчання та підготовки до підсумкових форм контролю, зокрема ДПА чи ЗНО/НМТ.

Сьогодні важко уявити людину без мобільного телефону, який раніше виконував виключно функцію засобу зв'язку. Нині ж, у першій чверті ХХІ століття, телефони, смартфони, айфони, планшети стали також і пізнавальними інструментами. Ми живемо в еру інформатизації. Тому перед педагогами стоїть завдання впровадження електронних засобів навчання у навчально-виховний процес та спрямування зацікавленості студентів до використання гаджетів у навчальних цілях.

Одне з актуальних питань – це раціональне використання ресурсів мережі Інтернет як інструменту навчання, оцінювання знань та підготовки до ДПА чи ЗНО/НМТ. Новітні технології – віртуальні, веб- та хмарні ресурси — дають змогу змінити освітнє середовище і зробити освіту більш доступною.

Інформаційно-комунікаційні технології навчання (ІКТ) – це сукупність методів і технічних засобів реалізації інформаційних технологій на основі комп'ютерних мереж, спрямованих на забезпечення ефективного процесу навчання, зокрема у таких навчальних дисциплінах, як «Історія України».

Основне завдання використання ІКТ у процесі вивчення історії України – це підвищення навчального та пізнавального інтересу студентів до предмета й ефективно його опанування.

Досвід показує, що віртуальне навчальне середовище є надзвичайно широким і багатогранним. Кожен викладач може реалізувати у ньому власне бачення навчального заняття, проявити творчість і професійну майстерність.

Для успішного складання ДПА чи ЗНО/НМТ студенти мають заздалегідь готуватись до тестових завдань, що потребує від викладача систематичної роботи з опрацювання завдань різної форми та складності. Необхідно практикувати застосування сучасних ІКТ як дидактичного інструменту і як форми контролю знань, умінь та навичок.

З цією метою на заняттях з історії України проводиться систематична робота: повторення навчального матеріалу, виконання домашніх завдань різного рівня складності, індивідуальна робота зі студентами, які потребують додаткової педагогічної уваги.

Сучасний освітній заклад важко уявити без комп'ютерної техніки та технологій. Вони настільки інтегрувалися в наше життя, що вже стали невід'ємною його частиною.

Викладання історії України потребує не лише передання фактичного матеріалу, а й формування національної самосвідомості, уміння аналізувати, порівнювати, робити висновки. Для цього доцільно активно застосовувати ІКТ та електронні ресурси.

Серед таких ресурсів особливо ефективними є національна освітня платформа «Всеосвіта», освітній проєкт «На Урок» та платформа LCloud.

Ключовими формами перевірки знань здобувачів освіти є використання сучасних технологій, які роблять цей процес не лише ефективним, а й цікавим. Особливу роль відіграють регулярні онлайн-тестування (на платформах «Всеосвіта», «На Урок», ZNO.ua тощо). У межах дисципліни «Історія України» доцільно використовувати тренувальні веб-квести з аналізу історичних джерел, візуалізацію матеріалу через інтерактивні карти, таймлайни, інфографіку, симуляції історичних подій у формі дебатів і рольових ігор.

Такі методики сприяють не лише кращому запам'ятовуванню дат і подій, але й розвитку логічного мислення, здатності аналізувати джерела та формувати історичні судження.

Хмара тегів (хмара слів, або зважений список, представлений візуально) — це спосіб візуального представлення списку категорій (тегів, ключових слів тощо), де важливість кожного елемента відображається розміром або кольором шрифту. Таке подання зручне для швидкого сприйняття ключових термінів і розподілу їх за популярністю.

Висновки. Сучасність вимагає від педагогів адаптації до нових викликів. Використання сучасних педагогічних технологій істотно змінює діяльність викладача та сприяє розвитку здобувача освіти як особистості. Це вимагає високого рівня професійної майстерності та чіткої організації навчально-виховного процесу.

Сьогодні затребувані ті викладачі, які володіють сучасними педагогічними технологіями та крокують у ногу з часом. Завдання викладача — не лише подати новий матеріал, а й зацікавити здобувача освіти.

Сучасний педагог — це творча, активна, комунікабельна, динамічна, працьовита, впевнена в собі, толерантна та висококомпетентна особистість.

Список використаних джерел:

1. Білокура Н.І. Використання сучасних педагогічних технологій у забезпеченні якісної підготовки студентів коледжу до ДПА/ЗНО з української мови та літератури, 2019 [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://vseosvita.ua/library/vykorystannia-suchasnykh-pedahohichnykh-tekhnologii-u-zabezpechenni-iakisnoi-pidhotovky-studentiv-koledzhu-do-dpazno-z-ukrainskoi-movy-ta-literatury-460274.html>
2. Бочарова А.П. Використання сучасних інноваційних технологій на уроках історії. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://vseosvita.ua>.
3. Власов В. Як перевірити та оцінити історичну компетентність учнів// Історія в школа України. 2010. - №4. 2.
4. Костюченко К.М. Креативні та інноваційні технології на заняттях історії. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://naurok.com.ua/kreativni-ta-innovaciyni-tehnologi-na-zanyattiah-istori-221850.html>
5. Платформа «Всеосвіта» — <https://vseosvita.ua/user/id15792>

СЕКЦІЯ 3. Інновації в окремій галузі економіки

ВИГОВСЬКА Л.С.,
ВСП «Львівський фаховий коледж
індустрії моди КНУТД»,
викладачка технології

ОСОБЛИВОСТІ ВИГОТОВЛЕННЯ ОРТОПЕДИЧНИХ БЮСТГАЛЬТЕРІВ

Анотація. У дослідженні проведено аналіз асортименту спеціальної ортопедичної білизни. Розглянуто властивості сучасних лікувальнобандажних бюстгальтерів, їх конструкцію для тимчасового і постійного носіння та тривимірне проектування поверхні віртуального прототипу ортопедичного бюстгальтера.

Ключові слова: реабілітаційна продукція, ортопедична білизна, бюстгальтер, тривимірна конфігурація форм тіла, протез грудей, екзопротез, персоніфіковані моделі швейних виробів, фізичний та психологічний комфорт.

Вступ. Медична статистика стверджує, що захворюваність на рак молочної залози щороку у світі зростає. Наслідки операції мастектомії – це не лише набута нова моологія тіла, а й психосоматичний дисбаланс, що руйнує самооцінку жінки.

Втрата грудей стає важким випробуванням; багато хто сприймає операцію як трагедію, наслідком якої є зниження сексуальності та привабливості жіночого тіла. Для покращення якості життя пацієнток, які пережили складне оперативне втручання, призначено спеціальну ортопедичну білизну.

Ключовим виробом в асортименті білизни є бюстгальтер, носіння якого рекомендується лікарями практично відразу після операції. У комплекті до швейного виробу необхідно підібрати екзопротез молочної залози. Носіння ортопедичних бюстгальтерів дозволяє приховати від оточуючих молодіжні недоліки, мінімізувати дисбалансне навантаження на м'язову систему, покращити кровопостачання та лімфоток у післяопераційний період.

Постановка проблеми. Важливими властивостями сучасних лікувальнобандажних бюстгальтерів є висока антропометрична відповідність та естетична досконалість форми, що гарантує надійну фіксацію екзопротезів та покращує соматичний стан жінок. Встановлено, що на ринку ортопедичної білизни існує розвиток моди, що зачіпає форму чашок бюстгальтера, дизайн матеріалів та оздоблення зони декольте. До вибору моделей ортопедичних бюстгальтерів жінки після мастектомії ставляться більш вимогливо, ніж

звичайні споживачі, оскільки задоволеність якістю виробу сприяє їхньому фізичному та психологічному комфорту. Систематизація вимог до конфекціон-пакету лікувально-бандажних та коригувальних бюстгальтерів, аналіз тривимірних конфігурацій форм тіла жінок після мастектомії лягли в основу пропонованого авторами методу тривимірного проектування ортопедичних бюстгальтерів. На покращення фізичного та психологічного стану жінок спрямовані рекомендації лікарів щодо носіння спеціальної компресійної білизни та лікувально-бандажних бюстгальтерів. Оскільки екстирпація грудей супроводжується видаленням прилеглих лімфовузлів та м'яких тканин тіла, то до процедури підбору білизни жінкам доводиться ґрунтовно підходити. У ранній післяопераційний період рекомендовано носити післяопераційні бандажі. Для профілактики та лікування лімфатичних набряків верхніх кінцівок потрібні реабілітаційні компресійні рукави, а через 2-8 тижнів після операції жінки починають носити ортопедичні бюстгальтери з екзопротезами.

Весь асортимент післяопераційних протезів молочної залози поділено на дві великі групи:

- для тимчасового носіння (текстильні);
- для постійного носіння (силіконові). Текстильні протези (ТП) виготовляють як тканинних мішечків (рис. 1а), наповнених м'якими волокнами (рис. 1б).

Ці вироби мають надмалу вагу, що не завдає організму жінки незручностей у реабілітаційний період і сприяє загоєнню післяопераційних ран. Розмірний ряд текстильних екзопротезів уніфікований; споживачам надано можливість самостійно коригувати обсяг протезу для корекції форми грудей. Тривалість використання ТП невелика (2-6 тижнів), оскільки ці вироби не компенсують вагу втраченої молочної залози. Як правило, після припинення лімфореї та покращення загального стану прооперованим пацієнткам рекомендують носіння силіконових екзопротезів. Зовнішні силіконові протези (СП) виготовляють із спеціального безпечного медичного силікону, поміщеного у чохол із поліуретанової плівки. Форма СП різноманітна; колір виробу та вага максимально наближені до аналогічних характеристик жіночих грудей (рис. 1в-д). При експлуатації силіконові протези нагріваються до температури тіла і набувають трохи рухливої структури, що робить їх візуально непомітними.

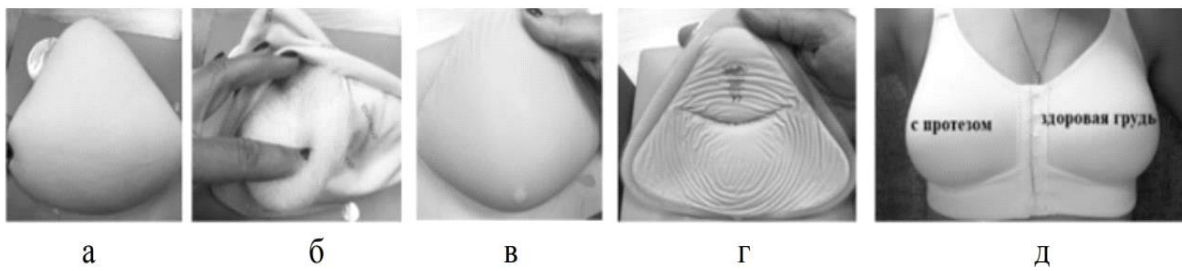

Рис. 1 Приклади протезів грудей: а – текстильний протез (вигляд спереду); б – наповнювач текстильного протеза; в – силіконовий протез (вигляд спереду); г – силіконовий протез (виворітна сторона); д – вид жіночих грудей в ортопедичному бюстгальтері з силіконовим екзопротезом.

Оскільки основне призначення екзопротезу - відновлення просторової конфігурації тіла на прооперованому ділянці і усунення вагового дисбалансу, то маса СП можна порівняти з масою здорових грудей. Ці вкладки встановлюють у спеціальних кишнях ортопедичних бюстгальтерів. Онлайнмоніторинг споживчих переваг, проведений серед прооперованих пацієнток онкодиспансерів, показав, що основною помилкою, що знижує якість життя жінок у післяопераційний період, є неправильний підбір білизни. Близько 25% опитаних нехтують ортопедичними бюстгальтерами, використовуючи старі моделі з власного гардеробу; часом це вироби з формоздатними прокладками або ефектом утяжки. Конструктивно-технологічне рішення неортопедичного бюстгальтера не відповідає параметрам лікувально- бандажного виробу, тому жінка може відчувати дискомфорт, відчуваючи вагу силіконового екзопротезу . Причиною негативних відчуттів може бути недостатня ширина бретелів бюстгальтера або неправильно позиціонована кишенька для вкладиша, виготовлена жінкою самостійно. Такі помилки призводять до дисбалансу м'язової системи тіла, зайвим навантаженням на хребет, оскільки у підтримці ваги протеза бере участь тільки швейний виріб, а з боку здорових грудей підтримують м'язи і шкіра тіла жінки. Для систематизації особливостей конструкції, технології виготовлення та дизайну ортопедичних бюстгальтерів проведено аналіз представленого на ринку України асортименту досліджуваних реабілітаційних виробів .

Встановлено, що для більшості моделей характерно багатодетальне рішення чашок (рис. 2).

Рис. 2. Типові моделі ортопедичних бюстгальтерів (вироби бренду Camelia)

Спеціальні кишені для кріплення екзопротезів, як правило, розташовані симетрично на лівій та правій сторонах, що уніфікує вироби та позбавляє споживачів від дефіциту продукції. Для ортопедичних бюстгальтерів характерна наявність м'яких прокладок у широких лямках. Таке конструктивно-технологічне рішення дозволяє мінімізувати тиск на плечі та пахвові западини жінки, так як у конфекціон-пакет виробу включений масивний екзопротез. Щільне прилягання ортопедичного бюстгальтера до тіла гарантує еластична стрічка, що приточує по периметру виробу. Анатомічна відповідність також досягається високою лінією декольте.

Сферичну форму грудей забезпечують поздовжні, поперечні та похилі членування чашки на деталі, відрізна бічна частина та пояс. Найбільш поширені моделі з розташуванням кишеньки для протезу з внутрішньої сторони виробу. Для збереження опуклості форми деталей кишенька часто розділена на дві частини, як правило, поперечним членуванням. Підвищена лінія декольте дозволяє візуально скоригувати несиметричну форму тіла та приховати присутність екзопротезу у виробі. Часто зустрічаються моделі ортопедичних бюстгальтерів, краї яких прикрашені мереживною еластичною тасьмою. Корекція щільності прилягання забезпечується застібкою пояса та регуляторами довжини бретелів. Комфортність відчуттів досягається не

тільки використанням натуральних матеріалів м'якої фактури, але й особливою технологією закладення відкритих зрізів тасьмою.

Посадка ортопедичних бюстгальтерів на тілі жінки візуально не відрізняється від звичайних виробів білизни аналогічного асортименту. Носіння реабілітаційних виробів спрямоване на досягнення людиною комфортних відчуттів у післяопераційний період, що сприяє швидкому загоєнню операційних швів, соціальній адаптації жінок, поверненню до звичного ритму життя та праці. Найкращу антропометричну відповідність можна надати виробу за умови проектування його просторової форми у тривимірному середовищі. Вихідною інформацією для тривимірного конструювання є 3D аватари сканованих фігур людини. Реалістичність сучасних цифрових манекенів значно оптимізує роботу конструктора, а доступність скануючого обладнання дозволила отримати персоналізовані аватари, що дає можливість отримувати високоточну антропометричну інформацію безконтактним способом, не травмуючи тіло та психіку людини.

Тривимірне проектування поверхні віртуального прототипу ортопедичного бюстгальтера включає кілька етапів. На першому етапі виконано коригування поверхні тіла. На другому етапі з боку здорової грудної залози скоригована її форма до бажаної просторової конфігурації. Далі нанесені каркасні конструктивні лінії швейного виробу і згенеровано його поверхню. Четвертий етап присвячений конструктивному рішенню моделі, нанесенню формоутворюючих та декоративних членувань, за якими в площинному модулі САПР CLO3D отримані шаблони деталей розгортки. Перевагою програми CLO3D є наявність модуля візуалізації властивостей матеріалів. В інтерактивному режимі дизайнер підбирає забарвлення та фактуру матеріалів конфекцій-паketу. Симетричне відображення спроектованої 3D-конфігурації однієї з половинок ортопедичного бюстгальтера дозволяє ділянці тіла з новою моологією отримати 3Dобраз вкладки, за контурами якої можна виготовити персоналізований екзопротез

Висновок. Впровадження на вітчизняних швейних підприємствах прогресивної технології цифрового проектування композиційного та конструктивно-технологічного рішення моделей ортопедичних бюстгальтерів дозволить постачати ринку реабілітаційних виробів високоякісну конкурентоспроможну продукцію. Тривимірне конструювання на основі бодісканування спрямоване на кастомізацію виробництва, коли в умовах промислового підприємства виготовляють персоніфіковані моделі швейних виробів, що мають високу антропометричну відповідність та вдосконалений дизайн з урахуванням побажань споживачів. Візуалізація образу

проектованого ортопедичного бюстгальтера, інтерактивне ескізування та конфекціонування при комунікативному обговоренні модельного рішення із замовниками – новий курс розвитку швейного виробництва реабілітаційної продукції.

Список використаних джерел:

1. Бабич А. І. Технологія виготовлення виробів з різних матеріалів : навч. посіб. / А. І. Бабич. – Київ : КНУТД, 2021. – 249 с
2. <https://www.orto-line.com.ua/ua/virobi-pslya-mastektom.html>
3. <https://ortocomfort.ua/ua/lviv/korset-bandazh/kompressionnyj-byustgalter/?srsltid=Af>
4. <https://ortodim.com/biusthaltery-dlia-proteza/?srsltid=AfmBOopjbVe-d67GsUwHs2xITlnx>
5. https://med-magazin.ua/ua/item_n16043.htm

БЕНЬКО І.П.,

викладач політичної економії
Дрогобицького механіко –
технологічного фахового коледжу

СУЧАСНИЙ СТАН ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ У ГАЛУЗІ МАШИНОБУДУВАННЯ

Розвиток будь-якої країни на сучасному етапі неможливий без прискорення інноваційних процесів, насамперед у базових галузях економіки, до яких належить і машинобудування. Інноваційні процеси в машинобудуванні є головним рушієм технологічного прогресу як окремих галузей, так і економіки країни і світу в цілому. Тому інтенсивність інноваційних процесів у цій галузі багато в чому визначає потенціал розвитку промисловості та економіки країни, її конкурентоспроможність на світових ринках. Як основа науково-технічного прогресу машинобудування, на наш погляд, має бути ядром інноваційного процесу в будь-якій країні, яка прагне не опинитися на периферії сучасного глобалізованого світу. Саме через це інноваційні процеси в машинобудуванні є об'єктом посиленої уваги [1, с. 32].

Протягом останніх десятиліть машинобудівна промисловість відзначилася значним науково-технічним прогресом, що дозволило впровадити передові технології та покращити якість виробництва.

При впровадженні інноваційних технологій слід звернути увагу на кілька важливих чинників, а саме:

1. Розуміти чого потребують користувачі, що підвищить сприйняття інновації та її прийняття.
2. Оцінка економічного обґрунтування. Підприємство має бути в змозі опанувати нові компоненти.
3. Оцінити можливість інтеграції інноваційної технології з існуючими системами та процесами, а саме – сумісність з застарілими системами та іншими технологіями, що використовуються.
4. Провести тестування та валідацію, що включає в себе тестування систем на надійність, продуктивність та безпеку. Наведені складові надають впевненість, що технологія відповідає заданим вимогам.
5. Передбачити можливість подальшої модернізації технології.

Підкреслюючи для себе ці чинники, підприємства можуть ефективно впроваджувати інноваційні технології, використовувати їх можливості для підвищення продуктивності та збереження конкурентоспроможності в умовах швидкозмінного ринку.

Залучення технологій скорочення відходів виробництва стає популярним трендом через зростання занепокоєння щодо проблеми глобального потепління та дефіциту ресурсів. Дані технології передбачають собою комплексний підхід, який охоплює всі етапи життєвого циклу продукції, починаючи з проєктування, виробництва і експлуатації завершуючи утилізацією. До таких заходів можна віднести:

1. Використання відновлювальних джерел енергії: вітроелектростанції, сонячні батареї та гідроелектростанції. Такі джерела знижують залежність від мінерального палива, зменшуючи викиди парникових газів.
2. Впровадження систем замкнутого циклу та введення технологій переробки для повторного переведення відходів у цінні ресурси.
3. Застосування екологічно чистих матеріалів таких як: перероблені композитні матеріали, біо-пластик та інші. Ці матеріали мають менший вплив на навколишнє середовище та можуть мати аналогічні характеристики як у традиційних матеріалів, зменшуючи забруднення атмосфери.

Важливою ланкою для введення в роботу новітніх технологій є проведення науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт НДДКР (в англійській мові використовується термін «Research & Development»). Роботи дозволяють розробляти нові продукти, процеси, шляхи підвищення продуктивності та прийняття рішень щодо виправлення недоопрацювань в існуючій продукції. Інвестування в НДДКР дозволяє підприємствам бути

конкурентоспроможними, а науково-технічні досягнення дозволять запатентувати технологію або стати власними ноу-хау, які конкуренти не зможуть повторити, що забезпечить провідні позиції на ринку. Таким чином НДДКР відіграє важливе значення для розвитку підприємств та відіграє важливе значення на глобальному ринку. Однією із основних ланок для впровадження інноваційних технологій є забезпечення та збереження кваліфікованих фахівців, не допускаючи «кадрового голоду». Це підштовхує підприємства неперервно інвестувати у професійний розвиток своїх фахівців, сприяючи їхньому кар'єрному зростанню та забезпечуючи конкурентоспроможну заробітну плату.

Велику роль відіграє автоматизація виробництва шляхом введення промислових роботів та використання верстатів з ЧПК, надаючи низку переваг, таких як: – підвищення ефективності та продуктивності; – покращення якості продукції; – підвищення безпеки виробництва; – адаптивність та універсальність виробничих систем. Враховуючи вище сказане, використання робототехніки та верстатів з ЧПК надає переваги з погляду на інноваційний розвиток підприємств та економічний ефект від нього.

У цей нелегкий для країни час машинобудівні підприємства продовжують функціонувати і надавати продукцію як для військового так і цивільного сектору. На багатьох українських машинобудівних підприємствах наразі спостерігаються проблеми з наявністю комплектуючих, через те що частина українських компаній-постачальників знаходяться в районі зони бойових дій та перебувають в режимі гарячої консервації.

Кременчуцький автомобільний завод «АвтоКрАЗ» є одним з перших підприємств машинобудування Полтавщини, яке з початку повномасштабного вторгнення відразу включилося у процес передачі допомоги Збройним силам України.

У результаті впровадження інновацій у галузі машинобудування виявлено значний технологічний прорив, що дозволяє використовувати новітні технології та досягнення для покращення якості та ефективності виробництва. Цей прогрес сприяє розвитку індустрії, підвищенню конкурентоспроможності підприємств та забезпеченню їхнього сталого розвитку, відкриваючи нові можливості для підприємства на внутрішньому та зовнішньому ринках. Вплив новітніх технологій в машинобудуванні проявляється у зменшенні витрат, покращенні якості продукції, збільшенні продуктивності праці та зниженні негативного впливу на довкілля. Впроваджуючи новітні технології машинобудівні підприємства зможуть

забезпечити роботою кваліфікованих фахівців, а також зацікавити молодих спеціалістів у розвитку своєї кар'єри саме на їх підприємствах, покращуючи становище на ринку праці країни.

Дослідження підтверджує необхідність науково технічного прогресу для підприємств і дозволяє визначити основні потреби для інноваційно - технічного розвитку [2, с. 43].

Список використаних джерел:

1. Касич А. О. Стратегічні орієнтири інноваційного розвитку машинобудування України / А. О. Касич // Актуальні проблеми економіки. – 2007. – № 7 (73). – С. 32–40.
2. UNIVERSUM № 06 / 2024 Студентський науковий журнал.

ЗАЗУЛЯ Л.М.,

викладач економічної теорії
Дрогобицького механіко –
технологічного фахового коледжу

ІННОВАЦІЇ В МАШИНОБУДУВАННІ

Інноваційний процес – це впровадження нового або значно вдосконаленого виробничого процесу, методу розповсюдження або діяльності з підтримки товарів та послуг. Результатом саме його і є інновація. Він має циклічний характер, що демонструє хронологічний порядок появи нововведень у різних областях техніки. Інноваційною діяльністю є всі наукові, технологічні, організаційні, фінансові та комерційні дії, що реально приводять до здійснення інновацій або задумані з цією метою. Деякі види інноваційної діяльності є інноваційними самі по собі, інші не мають цієї властивості, але теж необхідні для здійснення інновацій. Інноваційна діяльність включає також дослідження і розробки, не пов'язані прямо з підготовкою якої-небудь конкретної інновації [1, с. 11].

Використання інноваційних технологій спрямоване на підвищення ефективності та продуктивності, зниження затрат на виробництво продукції, зменшенню дії «людського фактору» та дає підприємству можливість бути конкурентоспроможним на внутрішньому та світовому ринках. Актуальність даної теми полягає у необхідності розуміння та вивчення останніх досягнень інноваційних технологій у машинобудуванні, що дозволяє підтримувати конкурентоспроможність національних та глобальних галузей промисловості,

розвивати нові продукти та ринки, а також вирішувати сучасні технічні та екологічні виклики [2, с. 43].

Машинобудування, як одна з ключових галузей промисловості, завжди відрізнялося складністю та високою залежністю від технологій. У сучасному світі технології розвиваються так стрімко, що навіть найбільш стабільні виробничі процеси змушені підлаштовуватися під нові умови. Інновації в машинобудуванні відіграють тут важливу роль, адже вони змінюють підходи до виробництва, допомагають зменшити витрати, підвищити якість та зробити галузь більш екологічною.

Новітні матеріали та їх роль у машинобудуванні. Використання нових матеріалів стало одним з основних трендів у машинобудуванні. Виробники шукають матеріали, які поєднують міцність, легкість та довговічність. Сучасні технології дозволяють розробляти сплави, композити та навіть наноматеріали, які значно випереджають за характеристиками традиційні метали.

Приклади інноваційних матеріалів:

- Наноматеріали: завдяки своїм властивостям, зокрема високій міцності та легкості, вони знайшли застосування у виробництві деталей для авіації та автомобілів.
- Композитні матеріали: такі матеріали мають високу стійкість до зношування, що дозволяє значно подовжити термін служби деталей.
- Легкі сплави: сплави, які використовуються в авіабудуванні, дозволяють зменшити вагу машин і, відповідно, економити паливо.

Використання нових матеріалів дозволяє виробникам скорочувати витрати на обслуговування та підвищувати ефективність машин. Це один з важливих аспектів інновацій в машинобудуванні, що допомагає знизити вагу конструкцій без втрати міцності.

Автоматизація і роботизація виробничих процесів. Автоматизація виробництва – це не нове явище, але сучасні технології значно розширили її можливості. Сьогодні на заводах можна побачити роботів, які виконують найрізноманітніші завдання – від простого складання до високоточних операцій. Це зменшує кількість помилок та значно прискорює процеси.

Основні переваги автоматизації:

1. Скорочення виробничих витрат: роботи працюють швидше та ефективніше за людину, тому знижується загальна вартість виробництва.
2. Покращення якості продукції: автоматизовані системи мінімізують ризики дефектів, що робить готову продукцію більш надійною.

3. Збільшення безпеки: роботи виконують небезпечні роботи, що зменшує ризик травмування працівників.

4. Оптимізація виробничих процесів: автоматизація дозволяє точно контролювати кожен етап, що сприяє кращому управлінню ресурсами.

Виробництво стає дедалі більш цифровим, що робить його не тільки швидшим, але й більш ефективним. Це означає, що компанії можуть більше інвестувати в розвиток продукту, а не витратити кошти на складні виробничі процеси.

3D-друк і його роль в машинобудуванні. Одним з найбільш революційних відкриттів у машинобудуванні став 3D-друк. З його допомогою можна швидко створювати прототипи деталей, що значно скорочує час і витрати на розробку нових продуктів. Більш того, деякі компанії вже використовують 3D-друк для масового виробництва, що дозволяє створювати складні конструкції, недоступні для традиційних методів.

Переваги 3D-друку для машинобудування:

- Зниження витрат на розробку: завдяки швидкому прототипуванню, 3D-друк дозволяє створювати і тестувати деталі за лічені дні.
- Індивідуальне виробництво: цей метод дозволяє створювати деталі під конкретні потреби, що ідеально підходить для машинобудування.
- Екологічність: 3D-друк використовує менше матеріалів, а відходи значно зменшуються, що сприяє екологічності виробництва.

Застосування 3D-друку не обмежується тільки прототипуванням – з його допомогою вже виробляють готові деталі, що знижує залежність від довгих і дорогих виробничих процесів. Це одна з ключових інновацій, що змінює підхід до виробництва машин.

Сучасні інновації в машинобудуванні докорінно змінюють підхід до виробництва, роблячи його швидшим, екологічнішим та ефективнішим. Завдяки новим матеріалам, автоматизації, 3D-друку та Інтернету речей компанії можуть зменшити витрати, покращити якість продукції та створювати машини, що відповідають високим вимогам сучасності [3, с.2].

Список використаних джерел:

1. Показники державного статистичного спостереження «Обстеження інноваційної діяльності промислового підприємства за рік». URL: https://ips.ligazakon.net/document/view/fn071084?an=1&ed=2021_07_12.
2. UNIVERSUM № 06 / 2024 Студентський науковий журнал.
3. Інновації в машинобудуванні: як нові технології змінюють виробництво 4 Листопада, 2024.

ІННОВАЦІЇ В БАНКІВСЬКІЙ СФЕРІ

Інновації в банківській сфері набувають особливої актуальності в умовах стрімкого розвитку цифрових технологій. Сучасні банки вимушені адаптуватися до нових реалій, впроваджуючи технологічні рішення, що дозволяють підвищити якість обслуговування клієнтів, знизити витрати, автоматизувати операції та забезпечити більшу безпеку даних. З огляду на це, банківська система України активно інтегрує інноваційні рішення у свою щоденну діяльність. У даній роботі розглядаються основні напрями інновацій, їх значення, приклади з практики, а також очікувані результати та виклики.

Основні напрями інновацій у банківській сфері. Інновації охоплюють майже всі напрями діяльності банку: обслуговування клієнтів, управління ризиками, платіжні системи, внутрішні процеси та управління персоналом. Серед ключових інноваційних напрямів варто виділити:

- Цифровізація банківських послуг (інтернет-банкінг, мобільний банкінг, цифрові підписи);
- Біометрична ідентифікація та безконтактні платежі;
- Використання штучного інтелекту, зокрема чат-ботів для обслуговування клієнтів;
- Відкритий банкінг (Open Banking) – передача фінансових даних між установами через API;
- Технології блокчейн та смарт-контракти;
- Роботизовані процеси управління та аналітики даних (Big Data).

Приклади інновацій в українських та європейських банках

Банк	Країна	Інновація	Рік впровадження
ПриватБанк	Україна	Мобільний додаток Privat24	2015
Монобанк	Україна	Повністю цифровий банк	2017
Ощадбанк	Україна	Чат-бот для підтримки	2020

Revolut	Велика Британія	Багатофункціональний мобільний банк	2015
N26	Німеччина	Цифровий банк без відділень	2013
OTP Bank	Угорщина	Біометричні платежі	2019

Вплив інновацій на банківську діяльність

Інновації змінюють банківський сектор на всіх рівнях: від стратегії до операційної діяльності. Завдяки використанню інформаційних технологій банки можуть не лише скоротити витрати, але й швидше адаптуватися до нових умов ринку. Окрім того, інновації сприяють зменшенню людського фактору, автоматизації розрахунків, покращенню досвіду клієнтів. Усе це позитивно впливає на прибутковість банку, лояльність клієнтів і загальну стабільність фінансової системи.

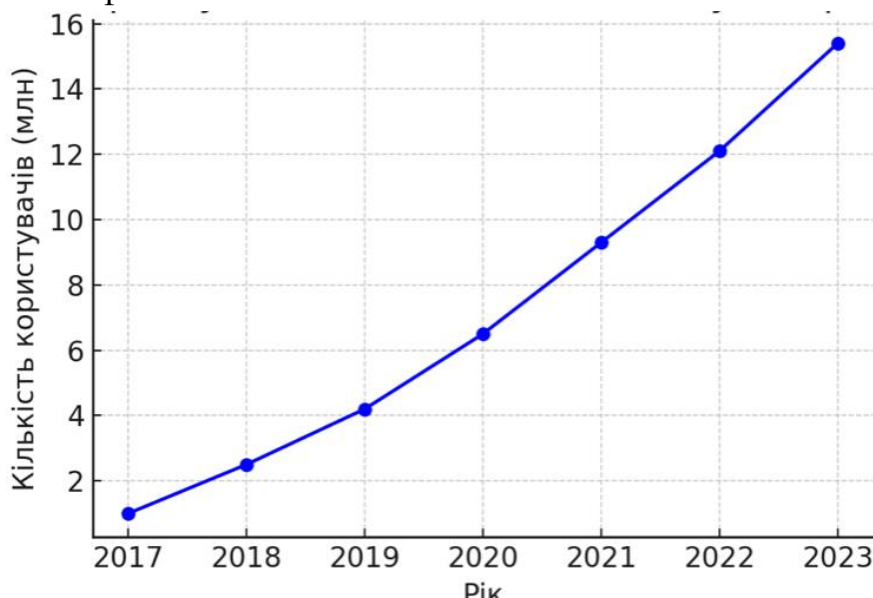

Рис. 1. Динаміка зростання мобільного банкінгу в Україні.

Основні виклики при впровадженні інновацій

Незважаючи на очевидні переваги, банки стикаються з низкою проблем.

Серед них:

- висока вартість впровадження нових технологій;
- брак кваліфікованих кадрів у сфері ІТ;
- ризики кібербезпеки та шахрайства;
- правове регулювання, що не завжди відповідає сучасним викликам.

Ці фактори вимагають комплексного підходу, співпраці банків, держави та технологічних компаній.

Інновації стали невід’ємною частиною сучасної банківської справи. Завдяки цифровим технологіям банки здатні пропонувати клієнтам швидші, зручніші та безпечніші сервіси. Успішна цифровізація дозволяє банкам зменшити витрати, покращити комунікацію з клієнтами та зміцнити свою позицію на ринку. Проте, для подальшого розвитку інновацій потрібно створити сприятливе нормативно-правове середовище, інвестувати в освіту працівників та гарантувати кібербезпеку фінансових операцій.

Нові технологічні тренди у банківській сфері

З розвитком технологій банки почали використовувати не лише базові цифрові інструменти, але й складніші інновації. Ось деякі з них:

- Штучний інтелект (AI) та машинне навчання для прогнозування ризиків і поведінки клієнтів.
- Хмарні технології для зберігання даних і роботи з великими обсягами інформації.
- Роботизовані програмні агенти (RPA), що виконують рутинні завдання.
- Інтернет речей (IoT), який дозволяє банкам взаємодіяти з пристроями клієнтів для верифікації.
- Голосові асистенти та інтеграція з віртуальними помічниками (наприклад, Google Assistant, Siri).

Соціальні аспекти банківських інновацій

Інновації у банках не лише покращують зручність, а й мають соціальне значення. Вони дозволяють надавати банківські послуги людям у сільській місцевості, особам з обмеженими можливостями, а також тим, хто раніше не мав доступу до банківської інфраструктури. Наприклад, дистанційне відкриття рахунку або ідентифікація клієнта через додаток зменшують необхідність фізичного відвідування відділення, що робить банкінг інклюзивним.

Співпраця банків з фінтех-компаніями

Фінтех-компанії (fintech – financial technology) є рушієм інновацій у фінансовому секторі. Вони пропонують технологічні рішення, які банки можуть інтегрувати у свою діяльність. Замість конкуренції все частіше формується партнерство. Наприклад, українські банки активно співпрацюють з фінтехами у сфері миттєвих платежів, розробки мобільних застосунків, аналітики клієнтських даних. Це дозволяє прискорити впровадження нових рішень і розширити спектр послуг.

Міжнародний досвід впровадження інновацій

Світові лідери банківських інновацій – це США, Китай, країни ЄС та Південна Корея. Наприклад, у Китаї мобільні гаманці, такі як WeChat Pay та

Alіpaу, майже повністю витіснили готівку. У Швеції більшість банківських операцій здійснюються через смартфон. Американські банки масово впроваджують Open Banking API для створення екосистеми фінансових сервісів. Україна також не пасе задніх – завдяки таким проектам, як Дія.Банк, ринок швидко адаптується до світових тенденцій.

Перспективи розвитку банківських інновацій

Найближчими роками банки будуть зосереджуватися на персоналізації послуг, кращому захисті даних та використанні аналітики великих даних (Big Data). Також очікується перехід від класичних банків до так званих «необанків» — установ, що повністю функціонують онлайн без фізичних відділень. Крім того, інтерес до технологій блокчейн та CBDC (централізованих цифрових валют) може змінити саму суть грошово-кредитних систем.

Висновок.

Інновації – це не просто тренд, а необхідність для виживання банків у новому цифровому середовищі. Ті установи, що швидко адаптуються до нових викликів, здобувають конкурентну перевагу. Водночас важливо забезпечити безпеку, прозорість і зручність користування, щоб інновації справді приносили користь як банкам, так і їхнім клієнтам. Успіх українського банківського сектора в інноваціях демонструє його потенціал стати частиною світового лідерства у сфері фінансових технологій.

Список використаних джерел:

1. Національний банк України. Звіт про фінансову стабільність. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://bank.gov.ua>
2. Deloitte. Digital Banking Maturity Report 2022. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www2.deloitte.com>
3. PwC (PricewaterhouseCoopers). The Future of Banking: Innovation Trends. – 2023. – [Електронний ресурс]. – <https://www.pwc.com>
4. Гуменюк І.В. Інновації в банківському секторі України // Економіка та держава. – 2022. – №11. – С. 34–39.
5. Савлук М.І., Мороз А.М., Лаврушин О.І. Банківські системи: сучасні тенденції розвитку: підручник / ред. О.І. Лаврушин. – Київ: Центр учбової літератури, 2024. – 472 с.

ПАРАЩУК В.В.,
викладач інструментальної ЦК,
КЗ ЛОР Львівський фаховий коледж
культури і мистецтв

ЦИМБАЛИ У ХХІ СТОЛІТТІ: МІЖ ТРАДИЦІЄЮ ТА ІННОВАЦІЄЮ

У доповіді досліджується сучасний стан та перспективи розвитку цимбального мистецтва в контексті культурних трансформацій ХХІ століття. Автор аналізує процеси збереження традиційної виконавської манери та водночас вивчає інноваційні тенденції: модернізацію інструменту, розширення репертуару, інтеграцію в нові музичні жанри та цифровий простір.

1. Історико-культурний контекст.

Цимбали мають глибоке коріння у традиційній культурі України, Угорщини, Румунії, Словаччини та інших країн Центрально-Східної Європи. В українській музичній традиції інструмент використовувався переважно в сільських ансамблях, супроводжуючи народні танці, обряди, весілля. Його характерне звучання формувало своєрідну звукову ідентичність регіону, особливо в Карпатах.

2. Ревіталізація традиції.

Сьогодні спостерігаємо активне повернення до автентичної манери гри на цимбалах: реконструкція репертуару, інтерес до технік гри майстрів минулого, використання автентичних інструментів. Фольклористичні та етномузикознавчі дослідження сприяють збереженню нематеріальної культурної спадщини.

Значну роль у цьому процесі відіграють фестивалі народної музики, зокрема «Етновир», «Країна Мрій», «Флюгери Львова», де цимбали звучать у живому діалозі з традицією.

3. Інновації в інструментознавстві та виконавстві.

Майстри-інструменталісти модернізують конструкцію цимбал: з'являються електроцимбали, удосконалені педалі, легші корпуси. Це відкриває нові виконавські можливості та дозволяє інтегрувати інструмент у різноманітні музичні жанри — джаз, рок, академічну музику, world music.

Виконавці ХХІ століття — це не лише інтерпретатори, а й творці нового звучання. Вони експериментують з імпровізацією, обробками, авторськими

творами. Прикладом є сучасні українські цимбалісти, які виступають у складі гуртів або як сольні виконавці на міжнародних сценах.

4. Цифрова доба та цимбали.

У цифровому просторі цимбали здобули нове життя:

- з'являються віртуальні інструменти, засновані на семплах українських цимбал (наприклад, бібліотеки в Kontakt);
- інструмент активно використовується в саундтреках до фільмів та комп'ютерних ігор;
- цимбалісти стають блогерами, створюють відео на YouTube, Instagram та TikTok, знайомлячи широку аудиторію зі звучанням інструменту.

5. Перспективи та виклики.

Попри зростаючий інтерес, існує потреба в системній підтримці цимбального мистецтва:

- розширення репертуару в академічному напрямі (концерти, сонати, камерні твори);
- підтримка навчальних програм у мистецьких закладах;
- фінансування інструментального виробництва.

Цимбали в ХХІ столітті стають не лише символом традиції, а й інструментом культурного діалогу, здатним трансформуватися та відповідати на виклики часу.

Отже, цимбали залишаються унікальним культурним явищем, яке об'єднує минуле й майбутнє. Їхнє звучання актуалізується в сучасному мистецькому дискурсі, доводячи, що інновації можуть бути органічним продовженням традиції.

Список використаних джерел:

1. Гошовський Я. Цимбали в Україні. — Львів: Мистецтво, 1992.
2. Кушнірук О. Українські народні музичні інструменти. — Київ: Наукова думка, 2010.
3. Жеплинський Б. Музика українських Карпат: традиції та сучасність. — Ужгород, 2018.
4. The Sound of Folk: <https://www.soundoffolk.com>
5. Horváth, M. The Modern Cimbalom Player. — Budapest: Folk Music Press, 2020.
6. Відеоблог Василя Пилип'юка «Цимбали онлайн»: [YouTube канал]

СЕКЦІЯ 4. Інформаційно-ресурсне забезпечення освітнього процесу в умовах диджиталізації суспільства

БІЛОКУРА Н.І.,
викладач української мови та літератури,
методист Львівського фахового коледжу
будівництва, архітектури та дизайну

ІНТЕРАКТИВНЕ ТЕСТУВАННЯ ЯК УНІВЕРСАЛЬНИЙ ОСВІТНІЙ ІНСТРУМЕНТ СУЧАСНОГО ВИКЛАДАЧА (НА ОСНОВІ ВИКОРИСТАННЯ ПЛАТФОРМИ «ВСЕОСВІТА. СПІЛЬНОТА АКТИВНИХ ОСВІТЯН»)

*Освіта — це те, що залишається,
коли ми вже забули все, чого нас вчили.*
Джордж Галіфакс

*Багато чого не робиш, поки не вивчишся.
Але багато треба зробити, щоб навчитись.*
Конфуцій

Забезпечення рівного доступу всіх громадян до вищої освіти - одна з проблем сучасного українського суспільства. З метою вирішення цього питання в Україні створена система оцінювання освіти, складовою якої є НМТ для охочих вступити до закладів вищої освіти.

На сучасному етапі розвитку освіти особливе місце посідає пошук ефективних методів визначення рівня навчальних досягнень здобувачів освіти. Найбільш ефективним методом, як на мене, є тестові технології, бо він передбачає об'єктивність оцінювання знань, умінь і навичок у процесі практичної діяльності. Сьогодні роль тестування як універсального інструмента контролю знань здобувачів освіти швидко зростає, відбувається активне впровадження тестів у навчальний процес і створюються всі передумови для розвитку системи управління якістю освіти. Тестування дає змогу мобільно перевірити, як студенти засвоїли той чи інший матеріал, оцінити рівень засвоєного та скоригувати прогалини в знаннях.

Досвід проведення НМТ показує, що протягом навчального року викладачі-словесники повинні постійно готувати студентів до особливої форми контролю - тестування. Для сучасного педагога важливо використовувати різноманітні тестові завдання під час проведення різних видів оцінювання, практикувати навички виконання тестових завдань диференційних форм і ступеня складності.

Досить актуальним є використання тестів під час занять української мови та літератури, адже такий метод педагогічної діяльності підсумовує досягнення студентів в опануванні відповідної теми, готує їх НМТ. Розпочинати роботу над мовним матеріалом треба з опрацювання теорії. Наступний крок - застосування знань на практиці, а саме під час виконання тестових завдань. Ефективне застосування тестів вимагає від викладача ознайомлення з типами тестових завдань, загальними підходами до їх створення та особливостями оцінювання.

Проблему розробки тестів у різні часи опрацьовувало багато науковців. Серед них – В. Аванесов, А. Анастасі, М. Бернштейн, Н. Гронланд, П. Клайн, О. Майоров, М. Челишкова та інші. В Україні цю проблему досліджують І. Булах, А. Гривко, Ю. Жук, Ю. Ковальчук, В. Леонський, Г. Леонська, О. Ляшенко, С. Наumenко, Л. Паращенко та інші.

На сьогодні є безліч визначень педагогічних тестів. За визначенням В.С. Аванесова, "педагогічний тест – це система паралельних завдань зростаючої складності, специфічної форми, що дає змогу якісно й ефективно оцінювати рівень та структуру підготовленості учнів" [1. с.18]. За визначенням В.С. Кіма, "педагогічний тест-це система тестових завдань різної складності, яка дає змогу якісно й ефективно вимірювати рівень та структуру підготовленості випробуваних" [2. с.131].

Протягом 6-ти років я прихильниця та користувач сучасної платформи «Всеосвіта. Спільнота активних освітян» - веб-інструментарію організації та підтримки дистанційного навчання.

[Функціонал «Тести»](#) дозволяє зареєстрованим викладачам у будь-який зручний час створювати власні тести для проведення самостійних і модульних контрольних робіт. Розділ пропонує і автоматичну диференційовану систему оцінювання, яку викладач може обрати самостійно, і багато функцій для організації тестування. «Конструктор тестів» є безкоштовним та стане в пригоді під час дистанційної та змішаної форм навчання. Переваги його:

- можливість створювати необмежену кількість тестів;
- редагування тесту доступне будь-коли;
- варіанти відповідей у тестах можна показувати в довільному порядку;
- будь-яке питання можна оцінити окремо;
- доступний режим, завдяки якому відповіді до кожного питання показуватимуться одразу;
- тест може бути відкритим, відкритим лише з дозволу автора або закритим; можна переглядати проходження тесту учнями в режимі реального часу;

- три режими проходження тестування: активний, запланований, керований; можливість отримати свідоцтво про публікацію тесту.

За допомогою даного функціоналу можу створювати необмежену кількість тестових завдань різного типу для модульної, самостійної та просто щоденної перевірки знань здобувачів освіти.

«Конструктор тестів» знаходиться у вкладці «Освітні сервіси». Подаю алгоритм створення тесту на даній платформі:

КРОК 1. На головній сторінці натисніть кнопку «**Створити тест**». Також можна перейти в розділ «Мої тести» (кнопка «Створити перший тест»), де згодом матимете змогу бачити всі свої тести, а також диференціювати їх за датою або за активністю проходжень, а також додавати в **теки (папки)**. Далі потрібно обрати тип запитання.

КРОК 2. У відповідне поле треба увести назву тесту, обрати навчальний предмет, з якого хочемо провести тестування, позначити, на які класи розраховано тест, і завантажити необхідне зображення на обкладинку.

КРОК 3. Обираємо вид тестових запитань: з однією правильною відповіддю, з кількома правильними відповідями, з полем для вводу відповіді, на встановлення відповідності тощо.

КРОК 4. Вписуємо запитання та за потреби завантажуюмо зображення. Зверху вказуємо кількість балів, яку отримає здобувач освіти за умови проходження цього завдання. Також обираємо варіанти відповідей та вказуємо правильний. Хочемо - можемо додавати необмежену кількість варіантів. Після виконаних дій **збережіть тест**.

КРОК 5. Перед початком проходження тесту обираємо необхідний режим тестування: активний, запланований, керований. **Активний** – почати проходження можна відразу. Цей режим ідеально підходить для проведення самостійних або контрольних робіт. **Запланований** – почати тестування можна лише в заданий час. Цей режим ідеально підходить для перевірки знань учнів вдома. **Керований** – почати проходження можна лише за вказівкою. Цей режим особливий тим, що вчитель сам визначає тривалість тестування.

Крім того, також можемо вказати **максимальний** та **мінімальний бали** за тест. Серед **додаткових** опцій є змога обрати такі: **показувати результат відповіді відразу; показувати варіанти відповіді у випадковому порядку.**

КРОК 6. Далі обираємо з-поміж тестів потрібний, натискаємо «Провести тестування» та надсилаємо здобувачам освіти скористайтесь код тестування, посилання чи QR-кодом.

Окрім можливості створення трьох типів запитань, а для власників PRO-акаунтів - аж 15: з однією правильною відповіддю; з кількома правильними

відповідями; 3 полем для вводу відповіді; 3 полем для вводу відповіді (множинний запис) [Преміум](#); на встановлення відповідності Преміум; зі заповненням пропусків у тексті Преміум; з вибором правильної відповіді у тексті Преміум; на встановлення послідовності Преміум; пошук на зображенні Преміум; сортування по категоріях (перетягування в кошик) Преміум; пазл Преміум; вікторина (правда/неправда) Преміум; упорядкувати слова Преміум; філворд Преміум; кросворд Преміум; діапазон, а також налаштування тестування за своїми параметрами, перегляду детальної статистики відповідей, на цій платформі реалізували принцип, що унеможливорює списування правильних варіантів.

Усі роботи, що виконують здобувачі освіти за моїм посиланням, оцінені функціоналом, який я самостійно вибираю перед проведенням тестування, та зберігаються в розділі «[Кабінет тестування](#)».

Тести на «Всеосвіті» користуються популярністю серед учасників освітнього процесу, адже саме здобувачі освіти можуть безперервно отримувати нові знання, а педагоги перевіряти рівень засвоєного матеріалу і створювати різноманітні завдання. Для проведення тестування всеосвітня постійно оновлюють функціонал, створюють нові опції, які відкривають для нас, педагогів, безліч можливостей у використанні. У період дистанційного навчання я почала розробляти власні тести на «Всеосвіті», а відносно недавно платформа також потішила нас, педагогів, платною функцією – змогою отримувати кошти за продану продукцію!!! До речі, усе офіційно, з податками на військовим збором!!!

Під час складання тестів з української мови та літератури керуюся такими критеріями:

- а) тести повинні охоплювати важливі питання теми;
- б) вони мають бути правильними – виключати можливість формулювання багатозначних відповідей;
- в) тести повинні бути однозначними – не допускати подвійного тлумачення;
- г) вони мають бути дієвими стосовно тих знань, які потрібно перевірити;
- г) тестові завдання треба формулювати стисло, чітко.

Зараз у моїй бібліотеці 137 тестів закритої форми з української мови та літератури: орфографія, фразеологія, морфологія, синтаксис, культура мови, пунктуація, фонетика, будова слова; цитати з творів, паспорт творів (тема/ідея/ключові слова, географія, жанр, історія написання), автори творів, вчинки героїв, літературні родини, присвяти та епіграфи до творів, теорія літератури, угруповання, напрями. Є також і тести формату НМТ.

Систематичне тестування стимулює здобувачів освіти працювати самостійно, підвищує їхній рівень підготовки. Отже, є якісним і об'єктивним засобом оцінювання навчальних досягнень студентів на заняттях української мови та літератури і підготовки до ЗНО/НМТ.

Тестові завдання зменшують час очікування студентами результату. Тому в наш час тестування - це спосіб ефективної перевірки результатів навчання та рівня готовності до тієї чи іншої діяльності.

Неабияке значення в освоєнні здобувачами освіти тестових технологій має оволодіння ними алгоритмів виконання тестових завдань різних типів, рівня складності, неодмінне здійснення аналізу результатів тестування, з'ясування типових помилок та визначення шляхів їх усунення.

Викладач має пам'ятати, що на виконання завдань з вибором однієї правильної відповіді треба відводити орієнтовно одну хвилину, а кількох правильних відповідей або встановлення відповідності – півтори хвилини.

Тестування є більш об'єктивною формою оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти. За допомогою тестування викладач може швидко відстежувати якість засвоєння кожним студентом навчального матеріалу, особливо з допомогою онлайн перевірки. Тестові завдання можна використовувати для поточного, тематичного та підсумкового контролю, особливо у форматі НМТ. Контроль та оцінка знань, умінь та навичок здобувачів освіти є важливим елементом освітнього процесу. Сучасний викладач мусить так організувати навчальний процес, щоб контроль навчання був обов'язковим елементом його. Також тестування забезпечує рівні умови під час контролю за формуванням у здобувачів освіти знань, умінь і навичок, виключає суб'єктивізм в оцінюванні результатів перевірки, допомагає одержати інформацію про успішність кожного здобувача освіти. Якщо за результатами тестування систематично вести облік виконання завдань кожним студентом, то можна зрозуміти рівень навчальних досягнень окремих здобувачів освіти і групи в цілому. За результатами тестування (попереднього, тематичного, підсумкового та ін.) викладач може будувати матрицю навчальних досягнень студентів, відслідковувати їхню індивідуальну структуру знань і вмінь, а також власні недопрацювання [3. с.10]. Це забезпечить індивідуалізацію навчального процесу для кожного.

Уважаю, що тестові завдання мають значні переваги над іншими формами контролю: вони дозволяють швидко діагностувати оволодіння студентами основного рівня підготовки і з окремих тем, і курсу в цілому.

Застосування сучасних тестових технологій поруч із традиційними формами контролю на заняттях української мови та літератури забезпечує якісну підготовку здобувачів освіти до НМТ.

P.S. Ну і дуже радію з того, що мої тести переглядає і використовує у своїй роботі багато педагогів зі всієї України та купує (так показує статистика ♥). Значить, я на правильному шляху. Тому тримаймо освітній фронт!!!! Усе буде українська фахова передвища освіта!!!

Список використаних джерел:

1. Якимець Н., Мирончук Н.М. Тестування як метод оцінювання знань, умінь, навичок студентів // Модернізація вищої освіти в Україні та за кордоном : збірник наукових праць / за заг. ред. д.п.н., проф. С. С. Вітвицької, к.п.н., доц. Н. М. Мирончук. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2014. – С. 160-162.
2. Короткий тестологічний словник-довідник. Київ : Грамота, 2008. 160 с.
3. Олександр Виноградов. Тести як соціальна інновація в Україні. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: www.fulbrifht.org.ua
4. Л.С. Смолінчук. Тестування як метод оцінювання навчальних досягнень студентів/УДК 371.212.1(045) / <http://www.bim-bad.ru>

ОСТАШУК Л.Д.

ВСП Автомобільно-
дорожній фаховий коледж
НУ «Львівська політехніка»

ІНФОРМАЦІЙНО-РЕСУРСНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В УМОВАХ ДИДЖИТАЛІЗАЦІЇ ПРИ ВИВЧЕННІ СПЕЦДИСЦИПЛІН ДЛЯ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ЛОГІСТИКИ

Анотація. У статті розглядається значення інформаційно-ресурсного забезпечення в умовах диджиталізації освітнього процесу, зокрема у підготовці майбутніх фахівців з логістики. Аналізуються сучасні цифрові платформи, спеціалізоване програмне забезпечення та інформаційні ресурси, що використовуються для викладання спеціальних дисциплін. Окреслено переваги цифрових технологій у формуванні професійних компетентностей логістів.

Ключові слова: Диджиталізація, інформаційно-ресурсне забезпечення, освітній процес, цифрові технології, логістика, спеціальні дисципліни, фахівець з логістики, електронні освітні платформи, програмне забезпечення, професійна підготовка.

Умови стрімкої цифровізації всіх сфер життя зумовлюють необхідність модернізації освітнього процесу, зокрема у підготовці майбутніх логістів. Ефективне інформаційно-ресурсне забезпечення сприяє підвищенню якості викладання спецдисциплін та формуванню актуальних компетентностей. Підготовка фахівців у галузі логістики вимагає не лише теоретичних знань, а й практичних навичок володіння сучасними цифровими інструментами, що використовуються у логістичних процесах реального сектору економіки.

Інформаційно-комунікаційні технології, електронні освітні платформи, спеціалізоване програмне забезпечення (ERP, TMS, WMS), цифрові модулі та віртуальні симулятори стають невід'ємною складовою якісної підготовки логістів. У зв'язку з цим виникає необхідність переосмислення підходів до навчання спеціальних дисциплін, орієнтованих на використання цифрових ресурсів.

Цифровізація забезпечує інтерактивність, доступність та персоналізацію навчального процесу, що дозволяє майбутнім логістам адаптуватися до вимог ринку праці, підвищити свою конкурентоспроможність. Тому, питання інформаційно-ресурсного забезпечення в освітньому процесі є надзвичайно актуальним та потребує глибокого вивчення й практичної реалізації.

Сучасне суспільство перебуває на етапі активної цифрової трансформації, що охоплює всі сфери діяльності, зокрема освіту. В умовах диджиталізації особливої актуальності набуває питання інформаційно-ресурсного забезпечення освітнього процесу, особливо при вивченні спеціальних дисциплін для майбутніх фахівців з логістики. Під інформаційно-ресурсним забезпеченням розуміється сукупність електронних ресурсів, цифрових платформ, онлайн-сервісів, навчально-методичних матеріалів та інструментів для підтримки освітнього процесу. Воно є базою для впровадження змішаного та дистанційного навчання.

Спецдисципліни з логістики включають вивчення складних процесів управління ланцюгами постачання, транспортних систем, складської логістики, ІТ в логістиці тощо. Їх викладання потребує інтеграції практичних кейсів, симуляцій, логістичних програм (наприклад, SAP, TMS, WMS) і цифрових моделей.

Використання сучасних цифрових ресурсів дозволяє не лише покращити якість знань, а й адаптувати навчання до вимог ринку праці.

Інформаційно-ресурсне забезпечення — це сукупність матеріально-технічних, програмних, інформаційних та методичних ресурсів, які забезпечують ефективну реалізацію освітнього процесу.

До таких ресурсів належать:

- електронні освітні платформи (Moodle, Google Classroom, Canvas тощо);
- електронні підручники та посібники;
- мультимедійні презентації та відеолекції;
- онлайн-симулятори та тренажери логістичних процесів;
- галузеві бази даних та аналітичні ресурси;
- віртуальні лабораторії.

Цифрові ресурси дозволяють:

- моделювати логістичні процеси у віртуальному середовищі;
- аналізувати великі обсяги логістичної інформації з використанням програмного забезпечення (наприклад, SAP, 1С:Підприємство, TMS-системи);
- вивчати кейси з реального бізнесу;
- розвивати критичне мислення та навички прийняття рішень у симульованих ситуаціях.

Диджиталізація змінює підходи до викладання спецдисциплін.

Серед основних змін:

1. Інтерактивність — забезпечує краще засвоєння матеріалу.
2. Гнучкість доступу — студенти можуть навчатися у зручний для них час.
3. Інтеграція з реальним бізнесом — доступ до актуальних рішень та інструментів.
4. Індивідуалізація навчання — можливість адаптувати матеріали під рівень підготовки кожного студента.

Отже, професійна підготовка має бути динамічною, гнучкою та орієнтованою на майбутнє, щоб ефективно відповідати викликам сучасного ринку праці та сприяти сталому розвитку економіки. Інформаційно-ресурсне забезпечення в умовах диджиталізації - ключовий фактор ефективного вивчення спеціальних дисциплін у сфері логістики. Цифрові технології відкривають нові можливості для підвищення якості освіти, розвитку професійних компетентностей та адаптації студентів до реалій сучасного ринку праці.

Список використаних джерел:

1. Білик Н. М., Ковальчук Т. М. Цифрові технології в освіті: сучасні підходи до професійної підготовки фахівців // Інформаційні технології і

- засоби навчання. – 2021. – Т. 81, №1. – С. 23–34.
2. Глушкова В. С. Інформаційно-комунікаційні технології в логістиці: освіта і практика // Вісник економіки транспорту і промисловості. – 2022. – №78. – С. 145–150.
 3. Князян Л. А. Освітні електронні ресурси як складова підготовки майбутніх логістів // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Педагогіка. – 2020. – Вип. 2(47). – С. 88–92.
 4. Романюк С. І. Підготовка фахівців з логістики у контексті цифрової трансформації освіти // Професійна освіта: педагогіка і психологія. – 2021. – №3. – С. 54–61.
 5. Нечипоренко В. І., Ковальова Т. П. Логістика в цифровому вимірі: виклики та перспективи для освіти // Логістика: теорія і практика. – 2023. – №1. – С. 19–27.
 6. Коваленко М. С. Змішане навчання у підготовці логістів: роль цифрових ресурсів // Інноваційна педагогіка. – 2022. – Вип. 47, т. 2. – С. 113–117.
 7. Сучасні інформаційні технології у логістиці: навч. посібник / За ред. Петрової І. В. – Київ: Центр учбової літератури, 2020. – 256 с.

НЕМЕРКО А. Р.

Львівський фаховий коледж
культури і мистецтв
викладачка хорових дисциплін
докторка філософії

ІНФОРМАЦІЙНО-РЕСУРСНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ЦИФРОВИХ ПІСЕННО-ХОРОВИХ ЗБІРНИКІВ У МУЗИЧНІЙ ОСВІТІ ТА ДІЯЛЬНОСТІ АМАТОРСЬКИХ КОЛЕКТИВІВ

Анотація. У статті розглянуто сучасні можливості використання цифрових пісенно-хорових збірників у музичній освіті та виконавській практиці аматорських колективів. Наголошено на важливості цифрових ресурсів у контексті цифровізації освітнього процесу, зокрема для популяризації вокально-хорового мистецтва та збереження національної музичної спадщини.

Ключові слова: цифрові ресурси, пісенно-хорові збірники, музична освіта, цифровізація, хоровий репертуар, дистанційне навчання.

Виклад основного матеріалу. У сучасних умовах цифровізації суспільства особливої актуальності набуває проблема інформаційно-ресурсного забезпечення освітнього процесу. У музичній педагогіці та практиці аматорських хорових колективів цифрові пісенно-хорові збірники стають не лише джерелом навчального матеріалу, а й інструментом

популяризації хорового мистецтва, що поєднує збереження традицій із впровадженням інновацій. Цифрові формати, інтерактивні платформи та онлайн-бібліотеки значно розширюють доступ до репертуару, забезпечують методичну підтримку, сприяють самонавчанню та мережевій взаємодії між керівниками, учасниками колективів та педагогами.

Сучасні дослідники, такі як Кириленко Я., Ороновської Л., Сун Лан, Кропивний О., Івченко Л. та інші активно вивчають питання інформаційного потенціалу цифрових пісенно-хорових збірників через, зосереджуючи увагу їх впливу на розвиток хорового мистецтва, музичної культури та освіти. У статті «Цифрові трансформації вокально-хорового мистецтва: досвід та нові можливості» автори досліджують вплив цифровізації на вокально-хорове мистецтво, зокрема використання інтернету, соціальних мереж та спеціалізованих програм для формування та розповсюдження віртуальних хорів. Вони також аналізують використання сучасних музичних технологій, таких як AutoTune, у хоровому виконавстві [3]. У статті «Цифровий репозиторій українського музичного фольклору: передумови створення, шляхи реалізації концепту, загальні особливості структури» розглядає створення цифрового архіву українського музичного фольклору, акцентуючи на необхідності оцифрування та систематизації фольклорних матеріалів для збереження національної музичної спадщини [4].

У доповідях дослідники наголошують на важливості оцифрування музичних документів та наданні доступу до них широкому колу користувачів, підкреслюючи роль цифрових технологій у збереженні та популяризації української музичної культури. У цьому контексті особливу увагу привертають цифрові пісенно-хорові збірники як одна з форм сучасного представлення музичних ресурсів [1,3,4].

Цифрові пісенно-хорові збірники — це електронні (цифрові) видання, що містять тексти та ноти хорових або пісенних творів. Вони можуть використовуватися для навчання, репетицій, концертної діяльності або збереження музичної спадщини. Основними особливостями таких збірників є:

1. **Формат:** PDF, EPUB, MusicXML, MIDI, MP3, іноді інтерактивні платформи або мобільні додатки, ютуб-збірки.
2. **Зміст:**
 - ноти з партитурами для хору (SATB, SSA, TTBB тощо);
 - тексти пісень (іноді з перекладами);
 - аудіо- та відеозаписи для прослуховування, виконання чи навчання творів;
 - методичні коментарі та рекомендації з інтерпретації;
 - історико-культурні довідки щодо походження творів.

3. **Функціональність:**

- можливість пошуку за назвою, автором, жанром;
- прокручування нот у реальному часі (в інтерактивних варіантах);
- підтримка транспонування, темпу, виділення окремих партій.

Щодо формату та реалізації таких ресурсів, варто звернути увагу на приклади платформ і проєктів, які здобули визнання як у світі, так і в Україні:

- IMSLP (International Music Score Library Project) – містить велику кількість хорових партитур у публічному доступі [6]. CPDL (Choral Public Domain Library) – спеціалізована онлайн-бібліотека хорової музики [13].
- MuseScore – програма для нотного набору, яка підтримує обмін цифровими хоровими збірниками.
- CanticaNova [14], SheetMusicPlus [15], Virtual Sheet Music [16] – онлайн-магазини з цифровими збірками церковних, академічних, популярних, хорових, вокальних творів.
- Ukrainian Art Song Project [17] – платформа, що популяризує українську вокальну музику, надаючи безкоштовний доступ до цифрових нот та записів творів композиторів XIX–XX ст.
- Українська Хорова Музика (**NUCU Library**) [12] – онлайн-архів містить понад 1000 партитур українських композиторів, таких як Микола Леонтович, Борис Лятошинський, Ганна Гаврилець, Мирослав Скорик та інші. Збірники охоплюють духовні твори, обробки народних пісень, оригінальні композиції для мішаних, чоловічих, жіночих та дитячих хорів. Більшість матеріалів доступні у форматі PDF та багато інших.

Окрім спеціалізованих архівів, цифрові пісенно-хорові збірники також активно представлені у форматі YouTube-збірок, персональних блогів і платформ з відкритим доступом. Ось деякі з них:

- Ютуб-збірки Ольги Токар [9] «Ноти українських пісень» або «Джерела» та Славіка Карпіва [2]. Автори пропонують сучасні обробки українських пісень, авторських композицій та аранжувань для хору та ансамблів. Ноти доступні для прослуховування, перегляду та замовлення.
- Блог нотних збірок Тетяни Ляшенко містить різноманітні хорові твори, які доступні для перегляду та завантаження [5];
- Нотозбірня «Наша парафія» [7] та Школа церковного співу «Pisnespiv» [10]. Це сайти, які пропонують ноти для церковного співу, зокрема галицькі воскресні гласи, самогласні, ірмоси та інші літургійні твори. Матеріали доступні у форматі PDF.

Поруч із подібними безкоштовними архівами варто згадати деякі комерційні формати електронних нотних видань — зокрема, онлайн-магазини. Серед них — видавництво «Музична Україна», що пропонує широкий

асортимент нотної продукції, включаючи хорову літературу, книги та навчальні посібники, а також UkrNotes - онлайн-архів нот українських композиторів, де можна знайти збірки для фортепіано, скрипки, вокальні та хорові твори.

Таким чином, різноманіття форматів цифрових пісенно-хорових ресурсів створює сприятливе підґрунтя для їхнього ефективного використання як у професійній виконавській практиці, так і в системі мистецької освіти. Це підводить нас до розгляду методичного потенціалу таких ресурсів, зокрема в контексті сучасного навчального процесу та діяльності аматорських колективів.

Важливою функцією цифрових збірників є надання методичних інструментів. Таких як розспівки, вокальні вправи у форматі відеоуроків; поради щодо розбору творів; мультимедійний супровід (субтитри, візуалізація вокальних партій) тощо.

Завдяки цим можливостям підвищується якість виконавської підготовки, розвивається самостійність учасників навчального процесу, забезпечується міждисциплінарна інтеграція (музика, історія, література), що відповідає сучасним освітнім підходам.

Цифрові збірники також дають змогу оперативно добирати репертуар відповідно до рівня підготовки; організовувати змішане та дистанційне навчання; створювати адаптивне освітнє середовище для інклюзивних груп; інтегрувати ресурси в онлайн-платформи (Google Classroom, Moodle, Noteflight тощо).

Для аматорських хорів, ансамблів та вокальних гуртів, які часто функціонують без постійного керівника або стабільного фінансування, цифрові пісенно-хорові збірники є надзвичайно цінним ресурсом. Їх переваги полягають у доступності безкоштовного або умовно безкоштовного контенту; зручному пошуку творів за темами, жанрами, складом колективу; наявності спрощених партитур і адаптованих аранжувань; можливості дистанційного розучування (через MIDI-файли, караоке-треки, відеоінструкції); використанні матеріалів для самостійних репетицій, без прив'язки до спеціального приміщення чи часу.

Завдяки цьому цифрові ресурси пісенно-хорових збірників сприяють збереженню та розвитку аматорського хорового руху, розширюють коло виконавців і репертуару, а також активізують культурну діяльність у громадах.

Висновки. Цифрові пісенно-хорові збірники відкривають нові можливості для розвитку музичної культури, зокрема у сфері навчання та аматорської хорової діяльності. Завдяки широкому асортименту форматів (PDF, MIDI, MusicXML, MP3) та інтерактивних платформ, ці ресурси дозволяють доступ до високоякісного музичного матеріалу для учасників

будь-якого рівня підготовки, забезпечуючи при цьому зручність у використанні та адаптивність до потреб користувачів.

Методичний потенціал цифрових збірників проявляється в наданні інструментів для покращення виконавської підготовки, таких як відеоуроки, мультимедійні супроводи та можливості для самостійної роботи через інтерактивні платформи. Ці ресурси дозволяють оптимізувати навчальний процес, створюючи умови для розвитку самостійності учнів та міждисциплінарної інтеграції.

Використання цифрових збірників в аматорських колективах є важливим інструментом для розвитку хорового руху, оскільки вони забезпечують безкоштовний доступ до репертуару, зручний пошук за жанрами, спрощені партитури та можливість дистанційного навчання. Це особливо актуально для колективів, які не мають стабільного фінансування або необхідних умов для традиційних репетицій.

Таким чином, цифрові пісенно-хорові збірники стають важливим ресурсом не лише для професійних музикантів і педагогів, але й для широкого кола аматорських виконавців, сприяючи популяризації та збереженню української музичної культури, розвитку творчих здібностей та інтеграції новітніх технологій у процес музичної освіти.

Список використаних джерел:

1. Івченко Л. Цифрові ресурси музичних колекцій Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського: стан і перспективи // *Бібліотечний вісник*. – 2020. – № 2. – С. 33–38. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.nbuv.gov.ua>
2. Карпів С. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.youtube.com>
3. Кириленко Я., Ороновська Л., Сун Лан. Цифрові трансформації вокально-хорового мистецтва: досвід та нові можливості // *Вісник Київського університету імені Бориса Грінченка*. – 2021. – Вип. 46. – С. 54–59. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://elibrary.kubg.edu.ua>
4. Кропивний О. Цифровий репозиторій українського музичного фольклору: передумови створення, шляхи реалізації концепту, загальні особливості структури // *Українське музикознавство*. – 2021. – № 47. – С. 108–117. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ethnomusicology.com.ua>
5. Ляшенко Т. Блог вчителя музичного мистецтва. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://talya62.blogspot.com/p/blog-page_16.html
6. Музична бібліотека Петруччі – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://multcolib.org>
7. Нотозбірня «Наша парафія» – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://parafia.org.ua/media/m_scores/?utm_source=chatgpt.com
8. Сінґбінґ Фу. Віртуальний хор: між технічним та естетичним // *Культура і сучасність*. – 2022. – № 1. – С. 96–103. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ku-khsac.in.ua/article/view/288196>

9. Токар О. Ноти українських пісень – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/playlist?list>
10. Школа церковного співу «Pisnespiv» – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://pisnespiv-community.org>
11. Шкурган О. Проблеми, завдання та цілі дигіталізації українських музичних пам'яток XVII–XVIII ст. з книгосховищ Польщі // *Матеріали Всеукраїнської наукової конференції молодих учених*. – НБУВ, 2020. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://conference.nbu.gov.ua>
12. Українська Хорова Музика – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://nuculibrary.com.ua>
13. Choral Public Domain Library – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://web.archive.org>
14. CanticaNova – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.canticanova.com/>
15. SheetMusicPlus – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.sheetmusicplus.com
16. Virtual Sheet Music – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.virtualsheetmusic.com>
17. Ukrainian Art Song Project – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ukrainianartsong.art/>